

Chúc Mừng Năm Mới

HAPPY NEW YEAR

2025

Đại học Quốc gia Hà Nội (ĐHQGHN) bước vào năm mới với khí thế tổ chức đại hội đảng bộ các cấp để hướng tới chào mừng Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIV. Đây là dịp để ĐHQGHN đánh giá kết quả các chỉ số hoạt động trong giai đoạn 2021-2025, tổng kết những bài học kinh nghiệm, từ đó đề ra chiến lược phát triển để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân giao phó.

Năm 2025, Hòa Lạc sẽ tiếp tục được đẩy nhanh tốc độ xây dựng để sớm trở thành khu đô thị đại học xanh, hiện đại, thông minh và bền vững, hiện thực hóa một trong những chủ trương quan trọng của Đảng và Chính phủ. ĐHQGHN sẽ tiếp tục khẳng định vị thế, uy tín và tinh thần tiên phong, đổi mới trong đào tạo, đặt trọng tâm vào chất lượng và chuyển đổi số. Công viên Công nghệ cao và Đổi mới sáng tạo được ĐHQGHN thành lập để tập trung đầu tư, phát triển các lĩnh vực trí tuệ nhân tạo, công nghệ sinh học, môi trường, chip bán dẫn và vật liệu tiên tiến theo những định hướng chiến lược của Trung ương. ĐHQGHN sẽ là điểm đến, nơi hội tụ của những nhà khoa học xuất sắc trong và ngoài nước, trở thành môi trường thúc đẩy sáng tạo, thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp và ươm tạo doanh nghiệp khoa học và công nghệ.

Mùa Xuân đã về, mang đến sức sống mới cho khu đô thị đại học, khơi dậy niềm tin và khát vọng cống hiến của tập thể nhà khoa học và sinh viên ĐHQGHN. Năm 2025, ĐHQGHN đã sẵn sàng cất cánh để cùng dân tộc vươn mình trong kỷ nguyên mới.

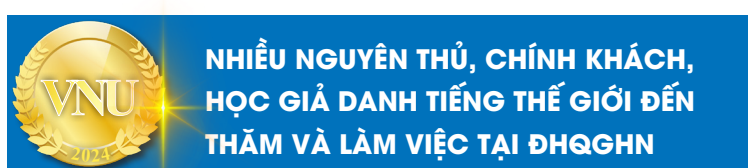
Thay mặt Đảng ủy và Ban Giám đốc, tôi xin trân trọng gửi lời cảm ơn tới lãnh đạo Đảng, Nhà nước và Chính phủ đã tin tưởng, tạo mọi điều kiện để ĐHQGHN hoàn thành trọng trách được giao; trân trọng cảm ơn các bộ, ban, ngành trung ương, địa phương, các đơn vị đối tác vì sự quan tâm, giúp đỡ; đặc biệt gửi lời tri ân tới các giáo sư, các thầy cô cựu giáo chức, nhà khoa học, giảng viên, viên chức, người lao động và các thế hệ học sinh, sinh viên đã hết lòng, hết sức đóng góp vào sự phát triển chung của ĐHQGHN.

Kính chúc quý vị một năm mới sức khỏe, hạnh phúc và thành công!

LÊ QUÂN

Bí thư Đảng ủy, Giám đốc ĐHQGHN

& SỰ KIỆN THÀNH TỰU TIÊU BIỂU 2024

Năm 2024, ĐHQGHN vinh dự được đón tiếp nhiều nguyên thủ quốc gia, chính khách cũng như các học giả danh tiếng thế giới.

Ngày 18/11/2024, Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam Tô Lâm đã có buổi gặp mặt đại diện các nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục nhân Ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11 và trao Huân chương Lao động hạng Ba cho Trường ĐH Kinh tế, ĐHQGHN

nhân kỷ niệm 50 năm truyền thống của Nhà trường. Sự kiện do Bộ Giáo dục & Đào tạo và ĐHQGHN phối hợp tổ chức với sự tham gia của đại diện hơn 3.000 nhà khoa học, giảng viên, các cán bộ quản lý giáo dục, học sinh, sinh viên của ĐHQGHN và đại diện các đơn vị quản lý, cơ sở giáo dục & đào tạo trên khắp mọi miền của Tổ quốc.

Tại buổi gặp mặt, Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu: “Đối với ĐHQGHN,

thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, tôi xin chúc mừng những thành tựu mà các thầy giáo, cô giáo, các nhà khoa học qua các thời kỳ đã đạt được, góp phần đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, bồi dưỡng nhân tài cho đất nước, đưa thương hiệu giáo dục đại học Việt Nam vươn xa trong khu vực và trên thế giới; mong muốn các đồng chí tiếp tục phát huy thành tích đã đạt được, duy trì sứ mệnh là cái nôi đào tạo nhân tài và đội ngũ nhà khoa học tài năng; tiên phong và dẫn dắt hệ thống giáo dục đại học trong hội nhập quốc tế, phấn đấu trở thành trung tâm nghiên cứu khoa học hàng đầu của quốc gia, tiến tới hàng đầu khu vực và quốc tế, điểm đến hợp tác của các doanh nghiệp lớn trong và ngoài nước, là nơi ươm tạo các doanh nghiệp khoa học và công nghệ trong tương lai”.

Trước đó, ngày 7/10/2024, tại Hội trường Nguyễn Văn Đạo, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính và Nhà sáng lập kiêm Chủ tịch Diễn đàn Kinh tế Thế giới (WEF) GS. Klaus Schwab thăm ĐHQGHN và giao lưu với sinh viên về chủ đề “Định vị Việt Nam trong kỷ nguyên thông minh - Tầm nhìn cho thế hệ trẻ”. Đây là sự kiện đánh dấu sự trở lại Việt Nam sau 15 năm của người đứng đầu Diễn đàn Kinh tế thế giới nhằm động viên, khích lệ tinh thần sáng tạo và quyết tâm vượt khó của sinh viên,

thanh niên Việt Nam. Theo đó, cuộc trao đổi tập trung vào những xu thế định hình kỷ nguyên thông minh của nhân loại; cơ hội, thách thức và định vị Việt Nam trong kỷ nguyên phát triển mới; yêu cầu đặt ra đối với thế hệ trẻ để nắm bắt những xu thế thời đại, phát huy vai trò tiên phong đóng góp cho sự phát triển của đất nước.

Trong khuôn khổ chuyến thăm chính thức Việt Nam từ ngày 05-09/01/2024, ngày 09/01/2024, Chủ tịch Quốc hội Bulgaria ngài Roszen Jeliazkov đã đến thăm ĐHQGHN và thuyết trình về chủ đề "Quan hệ song phương Bulgaria và Việt Nam thông qua lăng kính của các liên hệ kinh tế và văn hoá". Chuyến thăm của Chủ tịch Quốc hội nước Cộng hòa Bulgaria tại ĐHQGHN là một sự kiện quan trọng, thể hiện mối quan hệ hữu nghị và hợp tác giữa hai nước Việt Nam - Bulgaria.

Trong năm 2024, lãnh đạo ĐHQGHN đã đón tiếp và làm việc với một số lãnh đạo cấp cao Chính phủ Nhật Bản như: ngài Tokai Kisaburo - Trưởng Ban nghiên cứu chính sách của Đảng Dân chủ Tự do Nhật Bản, ngài Nishiyama Hidemasa - Phó Vụ trưởng Nội các Nhật Bản, ngài Takebe Tsutomu - Cố vấn đặc biệt Liên minh nghị sĩ hữu nghị Việt - Nhật. Tại các buổi làm việc, các bên đã thảo luận các giải pháp tập trung nguồn lực để phát triển Trường ĐH Việt Nhật thành trường đại học uy tín, chất lượng hàng đầu khu vực và châu Á.

Cũng trong năm qua, nhiều lãnh đạo cấp cao nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa đã thăm và làm việc với lãnh đạo ĐHQGHN, mở ra nhiều cơ hội hợp tác trong các lĩnh vực đào tạo, nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ như ngài Hà Vĩ, Đại sứ Trung Quốc tại Việt Nam, GS. Khưu

Dũng - Ủy viên dự khuyết Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc khóa XX, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch Hội đồng ĐH Thanh Hoa.

Ngày 30/9, Chủ tịch phụ trách Đối ngoại Toàn cầu Tập đoàn Meta ông Nick Clegg đã thăm ĐHQGHN và giao lưu, chia sẻ với sinh viên về chủ đề "Tương lai của trí tuệ nhân tạo (AI)". Thông qua sự kiện, ông muốn chia sẻ với sinh viên ĐHQGHN về xu thế phát triển của khoa học & công nghệ (KH&CN), đặc biệt là trí tuệ nhân tạo trên toàn cầu; tầm nhìn của một công ty công nghệ hàng đầu thế giới như Meta; cũng như những gì thế hệ trẻ có thể và cần phải làm để bắt kịp các cơ hội do KH&CN mang lại.

Ngày 10/12/2024, tổ chức xếp hạng QS đã công bố kết quả xếp hạng đại học thế giới về phát triển bền vững năm 2025 cho gần 1.800 cơ sở giáo dục đại học trên toàn thế giới. Trong kỳ xếp hạng lần này, ĐHQGHN đã có sự thăng tiến mạnh về vị trí khi được xếp hạng 325 thế giới, gia tăng 456 bậc so với kỳ xếp hạng năm ngoái. Cũng trong kỳ xếp hạng này, ĐHQGHN đứng ở vị trí 51 của khu vực châu Á và là cơ sở giáo dục đại học đứng đầu Việt Nam.

Bảng xếp hạng đại học thế giới QS về phát triển bền vững cung cấp góc nhìn độc đáo về những cơ sở giáo dục đại học đang thực hiện cam kết theo đuổi sự phát triển bền vững, dựa trên tác động xã hội và môi trường của các trường đại học trong việc đóng góp vào giải quyết 3 vấn đề: môi trường, xã hội và quản trị. ĐHQGHN đạt vị trí 204 thế giới về tiêu chuẩn Quản trị đại học, thứ hạng 364 thế giới ở tiêu chuẩn Tác động môi trường và thứ hạng 399 thế giới ở tiêu chuẩn Tác động xã hội. Trước đó, ngày 5/6/2024, Tổ chức QS đã công bố kết quả Bảng xếp hạng đại học thế giới, ĐHQGHN được QS xếp trong nhóm 851-900 thế giới, vươn lên vị trí 161 châu Á, 40 Đông Nam Á. ĐHQGHN tiếp tục được đánh giá cao bởi nhà tuyển dụng khi 2 tiêu chí: Kết quả tuyển dụng được xếp hạng 202 thế giới và Uy tín tuyển dụng được xếp hạng 472 thế giới.

Kết quả xếp hạng này một lần nữa đã minh chứng nỗ lực của toàn thể lãnh đạo, cán bộ, nhà khoa học và người học của ĐHQGHN trong việc tạo ra và phổ biến kiến thức mới, nghiên cứu khoa học đỉnh cao, cam kết giáo dục vì sự phát triển bền vững và tiếp cận cộng đồng.

Trong kỳ xếp hạng tháng 07/2024 của Bảng xếp hạng Webometrics, ĐHQGHN đạt vị trí 771 thế giới và duy trì vị trí tiêu chí Mức độ ảnh hưởng trong top 100 cơ sở giáo dục hàng đầu châu Á. ĐHQGHN cũng tiếp tục duy trì vị trí số 1 Việt Nam và có vị trí thứ 15 Đông Nam Á (top 169 Châu Á), cùng với đó, thứ hạng của ĐHQGHN liên tục gia tăng ở tiêu chí Độ mở học thuật.

Cũng trong năm 2024, tại Bảng xếp hạng Times Higher Education Impact Rankings lấy việc tiên phong thực hiện 17 mục tiêu phát triển bền vững của Liên hiệp quốc làm tiêu chí, ĐHQGHN có thứ hạng 401-600 thể hiện vai trò gắn kết môi trường giáo dục đại học với cộng đồng xã hội, khẳng định ĐHQGHN xây dựng một môi trường học thuật tiên tiến nhưng cũng rất gần gũi, thân thiện. Triết lý này cũng là một định hướng quan trọng để ĐHQGHN quy hoạch, xây dựng và phát triển Khu đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc.

GIÁ TĂNG VỊ THẾ QUỐC TẾ THÔNG QUA VIỆC TRIỂN KHAI HỢP TÁC VỚI CÁC ĐẠI HỌC HÀNG ĐẦU THẾ GIỚI, THỰC HIỆN TRÁCH NHIỆM QUỐC GIA TRONG HỢP TÁC KHOA HỌC & CÔNG NGHỆ, GIÁO DỤC & ĐÀO TẠO

Năm 2024, ĐHQGHN thực hiện ký kết và trao đổi nhiều văn bản thỏa thuận hợp tác với các trường đại học uy tín trên thế giới dưới sự chứng kiến của các nguyên thủ Việt Nam và quốc tế. Việc mở rộng hợp tác với các đối tác quốc tế, nhất là các cơ sở giáo dục đại học danh tiếng sẽ góp phần quan trọng để ĐHQGHN đạt được các mục tiêu phát triển, đồng thời góp phần đẩy mạnh hợp tác trong giáo dục và đào tạo giữa Việt Nam và các nước trên thế giới.

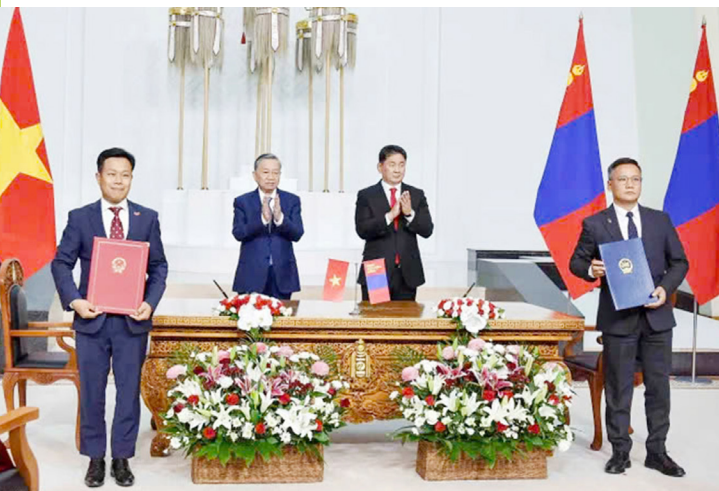
Nhân chuyến thăm chính thức cấp nhà nước của Tổng thống Nga tại Việt Nam, ngày 20/6/2024, ĐHQGHN đã trao đổi văn bản thỏa thuận hợp tác với ĐH Tổng hợp Liên bang Viễn Đông và Đại học Nghiên cứu Quốc gia - Trường Kinh tế Cao cấp, Liên bang Nga dưới sự chứng kiến của Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam Tô Lâm và Tổng thống Nga Vladimir Putin.

Ngày 02/7/2024, ĐHQGHN và Đại học Quốc

gia Seoul (ĐHQG Seoul) đã trao đổi văn bản thỏa thuận hợp tác tại Văn phòng Thủ tướng Hàn Quốc dưới sự chứng kiến của Thủ tướng Chính phủ Việt Nam Phạm Minh Chính và Thủ tướng Hàn Quốc Han Duck Soo trong khuôn khổ chuyến thăm chính thức của Thủ tướng Chính phủ Việt Nam tại Hàn Quốc. Cũng nhân dịp này, ĐHQGHN đã phối hợp với ĐHQG Seoul và Đại sứ quán Việt Nam tại Hàn Quốc tổ chức buổi nói chuyện về chính sách của Thủ tướng Chính phủ Việt Nam với cán bộ và sinh viên của ĐHQG Seoul.

Trong khuôn khổ chuyến thăm chính thức của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tới Mông Cổ, Ireland và Pháp từ ngày 30/9/2024 đến ngày 07/10/2024, ĐHQGHN đã ký kết và trao đổi văn bản thỏa thuận hợp tác với ĐH Khoa học và Công nghệ Mông Cổ, Đại học Dublin, Đại học Cork, Đại học Paris Saclay.

Ngày 13/10/2024, nhân chuyến thăm Việt Nam của Thủ tướng Trung Quốc Lý Cường,

dưới sự chứng kiến của Thủ tướng Chính phủ Việt Nam Phạm Minh Chính và Thủ tướng Trung Quốc Lý Cường, ĐHQGHN và ĐH Bắc Kinh đã trao đổi văn bản thỏa thuận hợp tác toàn diện giữa hai đại học.

Trước đó, ĐHQGHN đã ký kết biên bản ghi nhớ hợp tác với nhiều đại học hàng đầu Trung Quốc trong đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ, đặc biệt là các lĩnh vực mũi nhọn mà các bên đang ngày càng chú trọng như trí tuệ nhân tạo, công nghệ bán dẫn... Ngày 29/3/2024, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân và Giám đốc ĐH Hạ Môn Trương Tông Ích đã ký kết văn bản thỏa thuận hợp tác giữa hai bên. Ngày 27/8/2024, đoàn công tác của ĐHQGHN do Giám đốc Lê Quân dẫn đầu đã đến thăm và có buổi làm việc với ĐH Thanh Hoa. Tại đây, hai bên đã ký kết biên bản ghi nhớ hợp tác thúc đẩy nghiên cứu khoa học, đào tạo, bồi dưỡng nhân tài trong lĩnh vực trí tuệ nhân tạo và công nghệ bán dẫn.

Sau chuyến thăm của Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, Chủ tịch nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam Tô Lâm tới Trung Quốc từ ngày 18 - 20/8/2024, hai bên đã ra Tuyên bố chung về việc tăng cường hơn nữa quan hệ đối tác hợp tác chiến lược toàn diện, thúc đẩy xây dựng

cộng đồng chia sẻ tương lai Việt Nam - Trung Quốc. Trong bối cảnh đó, việc tăng cường hợp tác trong lĩnh vực giáo dục đại học, đào tạo nhân tài giữa hai quốc gia ngày càng được chú trọng. Ngày 27-28/8/2024, trong khuôn khổ chuyến công tác Trung Quốc, Giám đốc ĐHQGHN đã thăm và làm việc tại ĐH Bắc Kinh và ĐH Thanh Hoa, những cơ sở giáo dục đại học lớn và uy tín của Trung Quốc để triển khai hợp tác nhiều lĩnh vực quan trọng của hai bên.

Ngày 23/10/2024, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân và Giám đốc ĐH Ma Cao Tống Vĩnh Hoa đã ký kết văn bản ghi nhớ toàn diện và thỏa thuận hợp tác về trao đổi sinh viên. Đây cũng là tiền đề để hai bên cùng nhau triển khai các hoạt động hợp tác sâu rộng trên nhiều lĩnh vực và phát triển hơn trong tương lai. Tiếp đó, ngày 26/11/2024, ĐHQGHN và ĐH Nam Kinh đã ký kết văn bản thỏa thuận hợp tác khung, tạo nền tảng vững chắc để hai đại học triển khai các hoạt động học thuật và nghiên cứu, thể hiện trách nhiệm xã hội cũng như năng lực, vị thế của các đại học hàng đầu trong khu vực.

TIẾP TỤC HOÀN THIỆN CƠ CẤU ĐA NGÀNH, ĐA LĨNH VỰC VÀ ĐỔI MỚI, SẮP XẾP TỔ CHỨC TẠO ĐÀ PHÁT TRIỂN MẠNH MẼ CHO ĐHQGHN

Ngày 29/01/2024, Giám đốc ĐHQGHN đã ký Quyết định số 333/QĐ-ĐHQGHN về việc chuyển đổi mô hình và tổ chức lại Khoa Các khoa học liên ngành thành Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật, là trường trực thuộc ĐHQGHN.

Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật được ĐHQGHN giao sứ mệnh là đơn vị "đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, bồi dưỡng nhân tài theo định hướng liên ngành; tiên phong khai mở và phát triển các ngành thuộc lĩnh vực công nghệ văn hóa, sáng tạo và nghệ thuật; nghiên cứu, chuyển giao tri thức và tư vấn chính sách; đóng góp vào sự nghiệp xây dựng, phát triển, bảo vệ đất nước và hội nhập quốc tế.

Năm 2024, ĐHQGHN hoàn thiện đề án phát triển khối khoa học sức khỏe để xây dựng thành hệ thống mạnh và uy tín tiêu chuẩn quốc tế. Bệnh viện ĐH Y Dược - cơ sở Linh Đàm được đầu tư với quy mô lớn, mang kỳ vọng về sự chuyển biến mạnh mẽ trong công tác khám, điều trị và chăm sóc sức khỏe nhân dân. Đây là mảnh ghép quan trọng để thực thi chiến lược phát triển ĐHQGHN. Năm qua, Bệnh viện ĐHQGHN cũng được Bộ Y tế cấp giấy phép hoạt động với quy mô ban đầu là 50 giường bệnh nội trú. Theo giấy phép này, Bệnh viện ĐHQGHN đạt tiêu chuẩn cấp cơ bản thực hiện nhiệm vụ khám bệnh, điều trị ngoại trú, nội trú tổng quát; đào tạo thực hành tổng quát cho sinh viên trong lĩnh vực khoa học sức khỏe của ĐHQGHN, tổ chức cập nhật kiến thức y khoa liên tục cho người hành nghề. Đồng thời, Bộ Y tế cũng phê duyệt danh mục 1.487 kỹ thuật khám bệnh, chữa bệnh thực hiện tại Bệnh viện ĐHQGHN. Năm bắt xu hướng của xã hội về nhu cầu chăm sóc sức khỏe đa dạng của người dân, Bệnh viện ĐHQGHN đã thành lập Trung tâm Bác sĩ gia đình và Dịch vụ theo yêu cầu. Đây là dịch vụ chăm sóc và theo dõi sức khỏe toàn diện tại nhà

hoặc trung tâm y tế cho cá nhân và gia đình với các dịch vụ y tế chất lượng cao, luôn cập nhật những xu hướng chăm sóc sức khỏe mới nhất, đem lại sự hài lòng, tin tưởng cho người bệnh. ĐHQGHN đang tập trung các nguồn lực sẵn có, đầu tư trang thiết bị hiện đại, đồng bộ để phát triển các dịch vụ khám chữa bệnh công nghệ cao, nâng cao chất lượng và vị thế của các bệnh viện đại học, góp phần thực hiện thắng lợi mục tiêu chiến lược của ĐHQGHN về phát triển khối khoa học sức khỏe và đáp ứng nhu cầu xã hội.

Việc thực hiện đổi mới, sắp xếp bộ máy theo Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương khóa XII được coi là một cuộc "cách mạng" lớn và toàn diện. Đây là bước đi quan trọng, tạo nền tảng vững chắc để nâng cao chất lượng và hiệu quả toàn diện trong mọi mặt công tác của ĐHQGHN. Quán triệt thực hiện Nghị quyết 18-NQ/TW, ĐHQGHN nhanh chóng triển khai đổi mới, sắp xếp bộ máy tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả. Các đơn vị thành viên, trực thuộc cũng tích cực rà soát chức năng, nhiệm vụ và nêu cao tinh thần trách nhiệm tham gia vào quá trình đổi mới, sắp xếp tổ chức, tạo đà phát triển cho tương lai. Theo đó, ngày 11/12/2024, ĐHQGHN đã ban hành Quyết định số 5755/QĐ-ĐHQGHN về việc thành lập Ban Quản lý dự án trực thuộc ĐHQGHN trên cơ sở hợp nhất nguyên trạng Ban Quản lý các dự án và Ban Quản lý Dự án đầu tư xây dựng ĐHQGHN tại Hòa Lạc. Ngày 24/12/2024, Ban Thường vụ Đảng ủy ĐHQGHN và Ban Chỉ đạo về tổng kết việc thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW và xây dựng, triển khai Đề án sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy trong ĐHQGHN đã thống nhất giảm từ 35 đơn vị thành viên và trực thuộc xuống còn 25 đầu mối, ưu tiên phát triển các lĩnh vực công nghệ tiên tiến, ươm tạo doanh nghiệp khoa học công nghệ và hỗ trợ khởi nghiệp.

TIỀN PHONG TRONG VIỆC PHÁT HIỆN, BỒI DƯỠNG VÀ ĐÀO TẠO NHÂN TÀI

Công tác phát hiện, bồi dưỡng và đào tạo nhân tài là một trong các nhiệm vụ đặc biệt luôn được ĐHQGHN quan tâm, triển khai một cách bài bản, bao gồm phát hiện, bồi dưỡng từ khi các em còn là học sinh phổ thông và tiếp tục được đào tạo, phát triển nâng cao ở bậc đại học, thạc sĩ và tiến sĩ. Mô hình đào tạo học sinh giỏi của các trường phổ thông thuộc ĐHQGHN là mô hình tiên phong trong cả nước về phát hiện, bồi dưỡng và đào tạo nhân tài cho đất nước. Năm 2024, học sinh Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên đã giành được 03 huy chương Vàng, 02 huy chương Bạc, 02 huy chương Đồng tại các kỳ thi Olympic quốc tế. Trong đó, có 01 huy chương Đồng môn Toán; 02 huy chương Vàng, 01 huy chương Bạc và 01 huy chương Đồng môn Tin học; 01 huy chương Bạc môn Vật lý; 01 huy chương Vàng môn Sinh học. Học sinh Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên cũng giành 01 huy chương Đồng kỳ thi Olympic Vật lý châu Á; 01 huy chương Vàng và 05 huy chương Bạc kỳ thi Olympic Tin học châu Á - Thái Bình Dương.

Một trong những hướng đổi mới của ĐHQGHN là phải định hướng nghề nghiệp sớm cho học sinh THPT bằng cách tư vấn, hỗ trợ học sinh học sớm, tích lũy một số học phần trong chương trình đào tạo đại học và ưu tiên xét tuyển khi các em có mong muốn tiếp tục học đại học ở ĐHQGHN. Chương trình Ươm tạo tài năng từ bậc THPT tại ĐHQGHN (Chương trình VNU 12+) được xây dựng với mục tiêu phát hiện, thu hút, đào tạo và hướng

nghề nghiệp sớm cho học sinh THPT có tiềm năng, năng lực, tài năng thuộc ĐHQGHN thông qua việc lựa chọn, tư vấn ngành nghề và tạo điều kiện cho học sinh đăng ký học sớm (học trước) một số học phần trong các chương trình đào tạo trình độ đại học phù hợp với định hướng nghề nghiệp tư vấn cho học sinh. Năm qua, có 180 học sinh từ 04 trường THPT thuộc ĐHQGHN được tuyển chọn tham gia Chương trình VNU 12+ tại 07 đơn vị đào tạo bậc đại học của ĐHQGHN.

Bên cạnh đó, năm 2024, ĐHQGHN tiếp tục phát triển môi trường nghiên cứu khoa học toàn diện cho sinh viên thông qua mở rộng các chương trình kết nối với doanh nghiệp, các đối tác nghiên cứu, đồng thời hỗ trợ tài chính và kỹ thuật tốt nhất cho các hoạt động này. ĐHQGHN cũng triển khai nhiều hoạt động hợp tác với các tập đoàn, doanh nghiệp trong và ngoài nước nhằm hỗ trợ công tác đào tạo và nghiên cứu khoa học như: Tập đoàn Samsung, Tập đoàn Hyundai, Công ty TNHH LG Display...

Cũng trong năm qua, cơ cấu đào tạo khối ngành khoa học cơ bản ở ĐHQGHN có sự chuyển biến rõ rệt. ĐHQGHN đang xây dựng Đề án "Đầu tư, phát triển các ngành khoa học cơ bản", đầu tư phát triển các ngành khoa học cơ bản truyền thống phù hợp với điều kiện kinh tế thị trường. Cùng với đó, ĐHQGHN tiếp tục xây dựng cơ chế ưu tiên đầu tư kinh phí đào tạo nhân tài trong lĩnh vực khoa học cơ bản.

BAN HÀNH NHIỀU CHÍNH SÁCH NHẪM GIA TĂNG TIỀM LỰC KHOA HỌC CÔNG NGHỆ

Năm 2024, tiềm lực KH&CN của ĐHQGHN tiếp tục được chú trọng và đầu tư có trọng tâm, trọng điểm thông qua các chính sách thiết thực, hiệu quả. Các nhà khoa học ĐHQGHN công bố khoảng 2.000 bài báo quốc tế trên tạp chí ISI/Scopus, tăng 20% so với năm 2023.

ĐHQGHN tiếp tục thực hiện nhiều chính sách “vun cao” đầu tư cho các nhà khoa học, nhóm nghiên cứu, tăng cường năng lực cho các phòng thí nghiệm trọng điểm và các nhóm nghiên cứu mạnh, cải cách thủ tục hành chính trong quản lý KH&CN... Năm qua, có thêm 07 nhóm nghiên cứu được công nhận là nhóm nghiên cứu mạnh cấp ĐHQGHN, nâng tổng số nhóm nghiên cứu mạnh cấp ĐHQGHN lên 43.

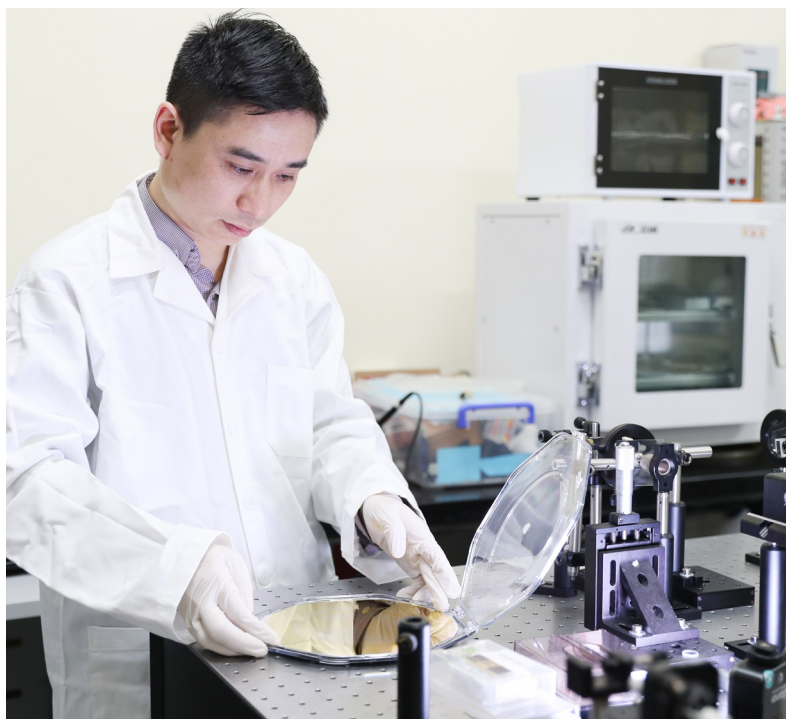
Bên cạnh đó, ĐHQGHN còn ban hành nhiều chính sách nhằm tháo gỡ các khó khăn về sở hữu trí tuệ, chuyển giao và thương mại hoá sản phẩm, thành lập và phát triển doanh nghiệp KH&CN trong ĐHQGHN... Các chính sách này đã được triển khai đồng bộ góp phần giải phóng sức sáng tạo của các nhà khoa học để tạo ra nhiều sản phẩm KH&CN có giá trị cao, nhiều sản phẩm đã và đang được ứng dụng trong thực tiễn góp phần khẳng định uy tín và vị thế của ĐHQGHN trong nền KH&CN của Việt Nam.

Ngày 03/7/2024, ĐHQGHN đã ban hành Thông báo số 3138/TB-ĐHQGHN về việc Thí điểm thực hiện chính sách hỗ trợ tài chính đối với cán bộ khoa học xuất sắc của

ĐHQGHN. Trước đó, ngày 14/6/2024, ĐHQGHN cũng đã ban hành Hướng dẫn số 2622/HD-ĐHQGHN về việc Hỗ trợ công bố quốc tế. Đến nay, ĐHQGHN nhận được đăng ký của 38 cán bộ khoa học với 173 công trình vượt trội, trong đó có 114 bài báo (01 bài Top 1%, 18 bài Top 5%, 55 bài Q1, 40 bài Q2), 59 đơn đăng ký sở hữu trí tuệ. ĐHQGHN đã cấp tạm ứng 50% kinh phí theo số liệu đề xuất đợt 1 là 2,2 tỷ đồng; có 190/197 công bố khoa học quốc tế từ 10 đơn vị thành viên, trực thuộc đã được thẩm định và đạt điều kiện hỗ trợ với tổng kinh phí dự kiến lên đến hơn 4,5 tỷ đồng.

Hiện nay, ĐHQGHN cũng đang nghiên cứu, xây dựng Đề án “Phát triển nhà khoa học, nhóm nghiên cứu xuất sắc”. Qua đó, các chính sách hỗ trợ, đặc biệt hỗ trợ tài chính đối với nhà khoa học của ĐHQGHN đã có nhiều điểm mới đáng kể. Thông qua chính sách thí điểm này sẽ là cơ sở đánh giá việc xác định một trong các tiêu chí cán bộ khoa học xuất sắc hiện nay mà ĐHQGHN đang xây dựng. Những điểm mới của chính sách này sẽ hỗ trợ thiết thực, góp phần tạo động lực cho cán bộ khoa học phát huy số lượng và đảm bảo chất lượng công bố khoa học.

Cùng với đó, trong năm qua, ĐHQGHN tăng cường đầu tư trang thiết bị, phòng thí nghiệm phục vụ công tác đào tạo, nghiên cứu. Những thiết bị hiện đại nhất, trị giá hàng trăm ngàn đô la Mỹ do các nhà sản xuất danh tiếng thế giới cung cấp đã được lắp đặt cho các phòng thí nghiệm hóa sinh, sinh học phân tử, vi sinh, vật lý, điện tử và robot... tại ĐHQGHN ở Hòa Lạc. Bắt đầu từ năm học 2024 - 2025, sinh viên được thực tập, nghiên cứu tại hệ thống phòng thí nghiệm hiện đại này.

GIA TĂNG GIÁ TRỊ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÌ SỰ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG CỦA XÃ HỘI

Nghị quyết số 45-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII đã đặt ra những mục tiêu cụ thể đến năm 2030, bao gồm việc xây dựng đội ngũ trí thức vững mạnh, đủ năng lực, phẩm chất và nhiệt huyết để đóng vai trò then chốt trong các lĩnh vực KH&CN, giáo dục và phát triển xã hội.

Được kỳ vọng phát triển thành đại học hàng đầu khu vực, đạt thứ hạng cao trên thế giới, góp phần vào việc khẳng định vị thế của Việt Nam trong mạng lưới giáo dục đại học toàn cầu và thực hiện thành công các mục tiêu của Nghị quyết, ĐHQGHN đã ban hành Quyết định số 1072/QĐ-ĐHQGHN về việc thành lập Ban chỉ đạo xây dựng và triển khai Đề án Phát triển ĐHQGHN đến năm 2030 trở thành đại học thuộc nhóm 500 đại học hàng đầu thế giới theo tinh thần của Nghị quyết 45-NQ/TW. Ban chỉ đạo có nhiệm vụ chỉ đạo, đôn đốc các đơn vị, tổ chức, cá nhân trong ĐHQGHN và phối hợp với các bên liên quan ngoài ĐHQGHN nhằm xây dựng, hoàn thiện và triển khai nhiệm vụ và có giải pháp cụ thể nhằm phát triển đội ngũ trí thức, xây dựng môi trường giáo dục, nghiên cứu phù hợp để ĐHQGHN có thể thực hiện tốt sứ mệnh quốc gia trong giai đoạn tới.

Ngày 14/11/2024, Bộ Khoa học & Công nghệ, Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam, Viện Hàn lâm Khoa học & Công nghệ Việt Nam, ĐHQGHN, ĐHQG Tp. Hồ Chí Minh phối hợp tổ chức Hội nghị thường niên KH&CN với chủ đề "Hoàn thiện thể chế thúc đẩy phát triển khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo".

Để triển khai Nghị quyết 57-NQ/TW về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia, đồng thời thực hiện sứ mệnh, tầm nhìn và Chiến lược phát triển ĐHQGHN trong thời gian tới, ĐHQGHN thành lập Công viên Công nghệ tiên tiến và Đổi mới sáng tạo để tập trung nguồn lực đẩy mạnh hợp tác quốc tế, hợp tác với doanh nghiệp trong và ngoài nước, đầu tư để phát triển các hướng nghiên cứu lĩnh vực ưu tiên. ĐHQGHN cũng thống nhất chủ trương thành lập Công viên Công nghệ tiên tiến và Đổi mới sáng tạo nhằm ươm tạo doanh nghiệp khoa học công nghệ và hỗ trợ khởi nghiệp, ưu tiên phát triển các lĩnh vực bán dẫn, trí tuệ nhân tạo, công

nghệ sinh học, môi trường và vật liệu tiên tiến. Công viên Công nghệ tiên tiến và Đổi mới sáng tạo được thành lập theo hướng là một tổ hợp bao gồm một số đơn vị nghiên cứu khoa học thành viên và trung tâm hỗ trợ, dịch vụ: Viện Công nghệ Thông tin, Viện Tài nguyên và Môi trường, Viện Vi sinh vật và Công nghệ sinh học, Trung tâm Chuyển giao tri thức và Hỗ trợ khởi nghiệp, Trung tâm Dự báo và Phát triển nguồn nhân lực.

Đặc biệt, ngày 05/12/2024, Giám đốc ĐHQGHN đã ký ban hành Quyết định số 5615/QĐ-ĐHQGHN về việc thành lập Tổ Công tác và Tổ thư ký xây dựng Báo cáo chủ trương đầu tư và Báo cáo nghiên cứu khả thi của Dự án "Đầu tư xây dựng Trung tâm hỗ trợ thiết kế, chế tạo và đo kiểm vi mạch quốc gia tại ĐHQGHN".

Với sứ mệnh là trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học, ứng dụng công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển giao tri thức hàng đầu của đất nước, trong thời gian qua, ĐHQGHN luôn ưu tiên đầu tư, thúc đẩy hoạt động KH&CN, đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp. Trong đó, nhiều sản phẩm từ các hoạt động KH&CN của ĐHQGHN đã và đang được ứng dụng rộng rãi trong các cơ quan, doanh nghiệp góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh, cải tiến và đa dạng hoá sản phẩm, dịch vụ; phát triển thị trường cho doanh nghiệp. ĐHQGHN đã tiến hành trao kết quả đăng ký sở hữu trí tuệ (sáng chế, giải pháp hữu ích, bản quyền) cho 20 sản phẩm của các nhà khoa học ĐHQGHN, ký kết hợp đồng hợp tác nghiên cứu khoa học giữa doanh nghiệp với các đơn vị, nhà khoa học trong ĐHQGHN. Cũng trong năm qua, một số doanh nghiệp KH&CN do các nhà khoa học ĐHQGHN sáng lập và phát triển đã được ra mắt: Công ty cổ phần Greentech công nghệ xanh (Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật), Công ty TNHH Ứng dụng công nghệ sinh học vi sinh vật (AMBIO - Viện Vi sinh vật và Công nghệ sinh học). Đây là minh chứng cho sự thành công của việc chuyển giao công nghệ, đồng thời mở ra cơ hội ứng dụng các công nghệ tiên tiến vào thực tiễn.

NHIỀU ĐƠN VỊ TRONG ĐHQGHN TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG KỶ NIỆM

Năm 2024 là năm đánh dấu mốc kỷ niệm ngày truyền thống và ngày thành lập của nhiều đơn vị đào tạo, nghiên cứu thành viên và trực thuộc ĐHQGHN.

Ngày 19/3/2024, Viện Việt Nam học và Khoa học Phát triển, ĐHQGHN tổ chức lễ kỷ niệm 20 năm thành lập (19/3/2004 - 19/3/2024). Viện Việt Nam học và Khoa học Phát triển ra đời trên cơ sở Trung tâm Nghiên cứu Việt Nam và Giao lưu văn hóa (thuộc ĐHQGHN), trước đó là Trung tâm Hợp tác nghiên cứu Việt Nam thuộc Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội. Trải qua 20 năm thành lập, với bề dày 35 năm truyền thống, Viện đã không ngừng lớn mạnh và trưởng thành.

Ngày 12/10/2024, Trường ĐH Việt Nhật, ĐHQGHN tổ chức Lễ kỷ niệm 10 năm thành lập. Khởi nguồn từ ý tưởng kết nối sâu sắc hơn mối quan hệ hữu nghị Việt Nam - Nhật Bản, đặc biệt là trong lĩnh vực giáo dục và đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, sau rất nhiều nỗ lực từ 2 chính phủ, ngày 21/7/2014, Trường ĐH Việt Nhật chính thức được thành lập theo Quyết định số 1186/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ Việt Nam và là trường đại học thành viên của ĐHQGHN. Trường ĐH Việt Nhật đặt mục tiêu cơ bản trở thành trường đại học định hướng nghiên cứu có uy tín ở châu Á, đồng thời đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao có kỹ năng thực hành đáp ứng nhu cầu của xã hội. Ngoài ra, Trường lấy Giáo dục khai phóng và Phát triển bền vững làm triết lý cơ bản của mình.

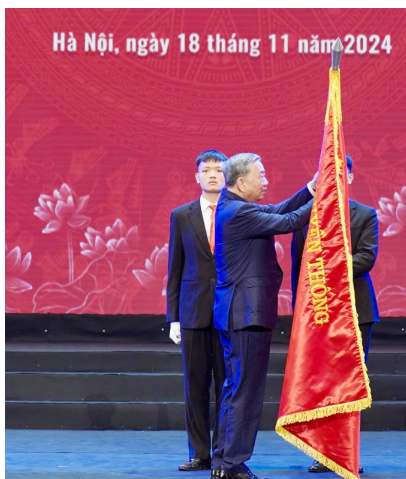
Ngày 15/11/2024, Trường ĐH Giáo dục, ĐHQGHN đã tổ chức lễ kỷ niệm 25 năm ngày truyền thống. Việc hình thành và phát triển Khoa Sư phạm nay là Trường ĐH Giáo dục, ĐHQGHN thể hiện kỳ vọng của lãnh đạo ĐHQGHN tạo lập một cơ sở giáo dục vừa thực hiện chức năng giáo dục đại học, vừa thực hiện chức năng nghiên cứu và tư vấn chính sách giáo dục, định

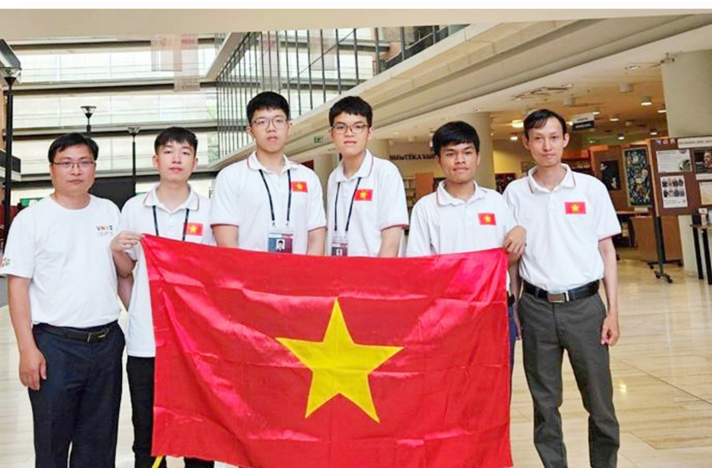
hướng phát triển giáo dục và giải quyết các vấn đề lớn của giáo dục nước nhà.

Ngày 16/11/2024, Trường ĐH Công nghệ, ĐHQGHN đã tổ chức Lễ kỷ niệm 20 năm thành lập và đón nhận Huân chương Lao động hạng Nhì. Trong suốt 20 năm qua, Trường ĐH Công nghệ đã có những bước tiến chắc chắn, khẳng định vị thế hàng đầu của một cơ sở giáo dục đại học chất lượng cao, đào tạo nhân tài trong lĩnh vực công nghệ, kỹ thuật trong hệ thống giáo dục đại học Việt Nam.

Ngày 18/11/2024, Trường ĐH Kinh tế, ĐHQGHN đã tổ chức Lễ kỷ niệm 50 năm truyền thống và đón nhận Huân chương Lao động hạng Ba. Trường ĐH Kinh tế, ĐHQGHN, tiền thân là Khoa Kinh tế Chính trị, Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội được thành lập từ năm 1974. Trải qua 50 năm xây dựng và phát triển, tập thể lãnh đạo, cán bộ, giảng viên, sinh viên Nhà trường đã nỗ lực không ngừng nghỉ, giúp Trường đạt được những kết quả đáng tự hào.

Ngày 26/11/2024, Trường Quản trị và Kinh doanh đã tổ chức Lễ kỷ niệm 05 năm thành lập Viện An ninh phi truyền thống (INS) và ra mắt Tạp chí "Quản trị, An ninh và Công nghệ". Đây là cột mốc đánh dấu chặng đường xây dựng, phát triển và khẳng định vai trò của Viện trong lĩnh vực an ninh phi truyền thống và quản trị an ninh phi truyền thống, thể hiện vai trò đồng hành của các nhà khoa học ĐHQGHN trong sự phát triển bền vững của đất nước trong thời đại toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế mạnh mẽ của Việt Nam. Đây là cơ quan nghiên cứu khoa học liên ngành đầu tiên của Việt Nam trong lĩnh vực an ninh phi truyền thống nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của đất nước.

NHIỀU NHÀ GIÁO, NHÀ KHOA HỌC, HỌC SINH - SINH VIÊN ĐƯỢC VINH DANH

Ngày 28/8/2024, tại Hà Nội, Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn đã trao biểu trưng cho 135 trí thức KH&CN tiêu biểu năm 2024. Trong số đó, ĐHQGHN có 05 nhà khoa học có thành tích xuất sắc trong hoạt động nghiên cứu khoa học, phát triển KH&CN được vinh danh là: PGS. TS Đặng Văn Bào, GS.TS. NGUYỄN Nguyễn Xuân Cự, GS.TS Trương Quang Hải, PGS. TS Trần Mạnh Trí (Trường ĐH Khoa học Tự nhiên) và GS.TSKH Nguyễn Đình Đức (Trường ĐH Công nghệ).

Ngày 8/10/2024, Thành ủy, HĐND, UBND, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam TP. Hà Nội tổ chức biểu dương điển hình tiên tiến; vinh danh "Công dân Thủ đô ưu tú" năm 2024. GS.TS Phùng Hữu Phú, nguyên Phó Bí thư Thường trực Thành ủy Hà Nội, nguyên Chủ tịch HĐND Thành phố Hà Nội, nguyên Bí thư Đảng ủy ĐHQGHN, nguyên Hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN được vinh danh là 1 trong 10 Công dân Thủ đô ưu tú năm 2024.

Năm 2024, ĐHQGHN có 1 nhà giáo vinh

dự được nhận danh hiệu "Nhà giáo Nhân dân" và 11 nhà giáo được nhận danh hiệu Nhà giáo Ưu tú. Các Nhà giáo được vinh danh là những hạt nhân phát huy tốt nhất kinh nghiệm, trí tuệ, quyết tâm và sự sáng tạo của bản thân, đồng thời chia sẻ, lan tỏa, truyền cảm hứng tích cực, nhân rộng những điều tốt đẹp tới cộng đồng giảng dạy.

PGS.TS Trần Mạnh Trí, Khoa Hóa học, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQGHN là một trong hai nhà khoa học xuất sắc nhất của Việt Nam được vinh danh và đón nhận Giải thưởng Tạ Quang Bửu năm 2024. PGS.TS Trần Mạnh Trí là tác giả của cụm 3 công trình được công bố trên các tạp chí khoa học thuộc top 5% hàng đầu thế giới trong các ngành kỹ thuật môi trường, độc học, sức khỏe và đột biến gen - góp phần giải quyết vấn đề cấp bách mang tính toàn cầu hiện nay là ô nhiễm môi trường do sự phát tán của các hóa chất tổng hợp.

TS. Nguyễn Văn Sơn, Giảng viên Khoa Công nghệ thông tin, Trường ĐH Công

nghe, ĐHQGHN đã vinh dự được Trung ương Đoàn trao Giải thưởng Quả Cầu Vàng 2024 ở lĩnh vực Công nghệ thông tin, chuyển đổi số và tự động hóa. Với nhiều thành tích trong nghiên cứu khoa học và giảng dạy, TS. Nguyễn Văn Sơn đã vượt qua 62 ứng viên trẻ xuất sắc để trở thành 1 trong 10 cá nhân được vinh năm nay.

Năm 2024, ĐHQGHN có 05 nhà khoa học của ĐHQGHN được xếp vào nhóm có tầm ảnh hưởng thế giới là: GS.TSKH Nguyễn Đình Đức (Trường ĐH Công nghệ); PGS.TS Lê Hoàng Sơn (Viện Công nghệ Thông tin); GS.TS Nguyễn Đức Khương, TS. Chu Đình Tới và TS. Nguyễn Việt Cường (Trường Quốc tế, ĐHQGHN).

TS. Lý Viết Trường, cán bộ Viện Việt Nam học và Khoa học phát triển, ĐHQGHN vừa được Ban Bí thư Trung ương Đoàn quyết định trao Giải thưởng Khuê Văn Các lần thứ I năm 2024 cho nhà khoa học trẻ xuất sắc nhất.

Năm 2024, ĐHQGHN tiếp tục xét tặng Giải thưởng Nhà giáo của năm nhằm ghi nhận, tôn vinh các nhà giáo có thành tích xuất sắc trong hoạt động dạy học, nghiên cứu khoa học, có đóng góp sáng kiến và nỗ lực góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, thúc đẩy việc thực hiện vai trò tiên phong và nòng cốt của ĐHQGHN trong đổi mới giáo dục đại học Việt Nam và phát triển kinh tế - xã hội

của đất nước. Năm nay, ĐHQGHN đã bình xét và lựa chọn được 08 nhà giáo đạt danh hiệu này, bao gồm: GS.TS Đặng Hoàng Minh (Trường ĐH Giáo dục), PGS.TS Trần Mạnh Trí (Trường ĐH Khoa học Tự nhiên), PGS.TS Bùi Thanh Tùng (Trường ĐH Y Dược), TS. Lâm Thị Hòa Bình (Trường ĐH Ngoại ngữ), TS. Lê Hồng Thái (Trường ĐH Kinh tế), TS. Kim Đình Thái (Trường Quốc tế), TS. Trần Thị Việt Hà (Trường ĐH Việt Nhật), ThS. Lê Thị Hà (Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật); Giải thưởng "Nhà giáo triển vọng ĐHQGHN năm 2024" được trao cho TS. Phùng Thị Thu Hương (Trường ĐH Kinh tế).

Với những thành tích đạt được tại các kỳ thi Olympic quốc tế và khu vực năm 2024, 05 học sinh Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên đã được Chủ tịch nước tặng thưởng Huân chương Lao động. Trong đó, 03 học sinh được tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Nhì là: em Nguyễn Tiến Lộc, em Hoàng Xuân Bách, em Phạm Công Minh; 02 học sinh được tặng thưởng Huân chương Lao động hạng Ba là: em Nguyễn Nhật Minh, em Nguyễn Hữu Tuấn; Thủ tướng Chính phủ quyết định tặng Bằng khen cho 03 học sinh Trường THPT chuyên Khoa học Tự nhiên, gồm: em Nguyễn Đăng Dũng, em Trần Gia Huy, em Nguyễn Tuấn Linh.

ĐÔ THỊ ĐHQGHN HÒA LẠC TỪNG BƯỚC THAY ĐỔI DIỆN MẠO, CƠ BẢN ĐỊNH HÌNH MỘT KHU ĐÔ THỊ ĐẠI HỌC XANH, THÔNG MINH, HIỆN ĐẠI

Ngày 27/9/2024, ĐHQGHN đã tổ chức Lễ khởi công xây dựng công trình Tòa nhà Trung tâm điều hành - Khu trung tâm ĐHQGHN thuộc Dự án “Phát triển các đại học quốc gia Việt Nam - Tiểu dự án ĐHQGHN”. Công trình này là sự nỗ lực của nhiều thế hệ cán bộ quản lý và đội ngũ chuyên môn với mục tiêu mở ra một không gian phát triển mới cả về cơ sở vật chất, hoạt động chuyên môn và nguồn nhân lực. Công trình hoàn thành sẽ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của ĐHQGHN. Công trình được xây dựng bằng nguồn vốn tín dụng của Ngân hàng Thế giới. Tòa nhà Trung tâm điều hành ĐHQGHN có tổng diện tích sàn xây dựng gần 13.200m² với chiều cao 12 tầng được phân chia thành 04 khối nhà kết nối hàng lang liên thông. Công trình bao gồm: không gian sảnh tiếp đón, phòng khánh tiết, hội trường, các phòng làm việc, phòng họp, căng tin. Dự kiến, công trình được thi công trong vòng 15 tháng. Tòa nhà Trung tâm điều hành nằm trong Khu trung tâm 1 (QG-HN03) với diện tích 62,8ha có chức năng là trung tâm điều hành, dịch vụ công cộng với các công trình: Tòa nhà Trung tâm điều hành, Trung tâm Thư viện, Bảo tàng, Trung tâm thực hành đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao lĩnh vực nhà hàng, khách sạn cùng các công trình hỗ trợ đào tạo...

Ngày 24/12/2024, công trình Trường ĐH Công nghệ (giai đoạn 1) thuộc dự án “Phát triển các đại học quốc gia Việt Nam - Tiểu dự án ĐHQGHN” đã được khởi công tại khu đất quy mô 5,87ha, tổng diện tích xây dựng khoảng 10.695m², quy mô 2-5 tầng nổi. Công trình bao gồm các hạng mục: 01 khối nhà làm

việc, 02 khối nhà phòng học và thực hành, nhà đa năng, nhà thực hành – thí nghiệm và các công trình hạ tầng kỹ thuật khác: hệ thống đường giao thông, trạm điện, cấp nước... Khi hoàn thành, công trình sẽ đáp ứng nhu cầu học tập của 6.450 sinh viên theo Chiến lược phát triển của Trường ĐH Công nghệ. Công trình được xây dựng bằng vốn vay của Ngân hàng Thế giới và vốn đối ứng.

Sau hơn 02 năm ĐHQGHN chính thức chuyển trụ sở tới Hoà Lạc (19/5/2022), Khu đô thị ĐHQGHN đã và đang từng bước thay đổi diện mạo, cơ bản định hình một khu đô thị đại học xanh - thông minh - hiện đại. Trong năm học 2023-2024, quy mô đào tạo của ĐHQGHN tại Hòa Lạc tiếp tục được mở rộng. ĐHQGHN đã đón thêm hơn 4.000 sinh viên khóa QH.2023 tới học tập tập trung tại Hòa Lạc nâng quy mô học tập tại đây lên hơn 10.000 học sinh, sinh viên chính quy. ĐHQGHN đã đưa vào khai thác, vận hành một số công trình như: Khu tổ hợp giảng đường HT1, HT2; Khu QG-HN04 với hệ thống đồng bộ gồm giảng đường, khu thể thao, nhà ăn, ký túc xá và cảnh quan; Khu thể thao ngoài trời thuộc Dự án QG-HN07; Khu Ký túc xá D1, D7, D8 và sắp tới là Khu ký túc xá B-C với cụm 05 toà nhà.

Cùng với sự phát triển của khuôn viên đô thị đại học, từ đầu tháng 6/2024, thành phố Hà Nội triển khai thêm tuyến xe bus số 71 kết nối Khu đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc với khu vực nội thành, vận hành song song tuyến xe bus 74 và 107 (Cầu Giấy, Mỹ Đình, Kim Mã).

KỶ NIỆM 95 NĂM THÀNH LẬP ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

(3/2/1930-3/2/2025)

**XÂY DỰNG ĐẢNG TIỀN PHONG
TRONG KỶ NGUYÊN
VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC**

👉 GS.TS LÊ QUÂN - GS.TS PHẠM HỒNG TUNG

Tổng Bí thư Tô Lâm trao đổi với các học viên cán bộ quy hoạch Ủy viên Trung ương Đảng khóa XIV về kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Ảnh: Thống Nhất/TTXVN

Trong bài giảng chuyên đề tại Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh ngày 31-10-2024 đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm đã luận giải khá kỹ càng, sâu sắc về kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam. Sau khi chỉ ra bản chất, đặc trưng, tính chất của kỷ nguyên vươn mình và đích đến của dân tộc ta, đất nước ta trong kỷ nguyên đó, đồng chí Tổng Bí thư đã trình bày khái quát bày định hướng chiến lược để đưa đất nước Việt Nam bước vào kỷ nguyên mới⁽¹⁾.

Đặc biệt đáng lưu ý là: trong số bày định hướng chiến lược đó thì có tới bốn định hướng tập trung vào công tác xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam. Như vậy, trong tầm nhìn và tư duy chiến lược của đồng chí Tổng Bí thư và của lãnh đạo Đảng ta, công tác xây dựng Đảng đóng vai trò quan trọng, cốt lõi nhất, có sứ mệnh làm cho Đảng ta thực sự trong sạch, vững mạnh toàn diện, tiên phong vươn mình, xứng tầm với nhiệm vụ lãnh đạo, nhiệm vụ cầm quyền dẫn dắt và tổ chức toàn bộ công cuộc phát triển mạnh mẽ, bứt phát của đất nước trong kỷ nguyên mới.

Với bài viết này, trên cơ sở những gợi mở của Tổng Bí thư Tô Lâm, chúng tôi cố gắng làm rõ hơn những cơ sở lý luận và thực tiễn của quan điểm xây dựng Đảng tiên phong trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam.

1. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ XÂY DỰNG ĐẢNG CÁCH MẠNG – TIỀN ĐỀ CỐT YẾU ĐỂ CÁCH MẠNG THÀNH CÔNG

Ngay từ những năm 1925-1927, tại các lớp huấn luyện lớp cán bộ cách mạng đầu tiên chuẩn bị cho sự ra đời của Đảng ở Quảng Châu (Trung Quốc), Nguyễn Ái Quốc – Hồ Chí Minh đã xác định rất chắc chắn nguyên tắc chính trị – cầm nang cho mọi thắng lợi của cách mạng Việt Nam là: “Cách mệnh trước hết phải có cái gì? Trước hết phải có đảng cách mệnh, để trong thì vận động và tổ chức dân chúng, ngoài thì liên lạc với dân tộc bị áp bức và vô sản giai cấp mọi nơi. Đảng có vững cách mệnh mới thành công, cũng như người cầm lái có vững thuyền mới chạy”⁽²⁾.

“Đảng có vững cách mệnh mới thành công” – Đây là một chân lý đã được kiểm nghiệm và xác nhận chắc chắn bởi lịch sử cách mạng Việt Nam cũng như lịch sử của Phong trào cộng sản và công nhân thế giới. Riêng đối với Việt Nam, mỗi bước phát triển mới của phong trào cách mạng đều gắn chặt với – và đều xuất phát từ việc củng cố và nâng cao tầm nhìn, năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng Cộng sản Việt Nam. Chính vì vậy, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn nhắc kỹ càng điều này trong khi soạn thảo và tu chỉnh bản Di chúc thiêng liêng – “tài liệu tuyệt đối bí mật” trong suốt 4 năm trời, từ năm

1965 đến năm 1969.

Sau khi hoàn thành dự thảo văn bản Di chúc đầu tiên vào tháng 5 năm 1965, trong các năm tiếp theo Chủ tịch Hồ Chí Minh đã xem xét, tu chỉnh thêm văn bản, chủ yếu là nêu ra những ý kiến của Người trong phán đoán chiến lược về bước chuyển của đất nước sau khi Cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước đã giành thắng lợi, non sông đã thống nhất và bước vào thời kỳ tái thiết và dựng xây đất nước ta “đàng hoàng hơn, to đẹp hơn”. Hồ Chí Minh cho rằng: “Đó là một công việc cực kỳ to lớn, phức tạp và khó khăn. Chúng ta phải có kế hoạch sẵn sàng, rõ ràng, chu đáo, để tránh khỏi bị động, thiếu sót và sai lầm”⁽³⁾. Và Người viết: “Theo ý tôi, việc cần phải làm trước tiên là chỉnh đốn lại Đảng, làm cho mỗi đảng viên, mỗi đoàn viên, mỗi chi bộ đều ra sức làm tròn nhiệm vụ Đảng giao phó cho mình, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân. Làm được như vậy thì dù công việc to lớn mấy, khó khăn mấy chúng ta cũng nhất định thắng lợi”⁽⁴⁾.

Như vậy, trong tư tưởng Hồ Chí Minh, điều mà Người tâm niệm, đúc kết kinh nghiệm hoạt động thực tiễn và nghiên cứu lý luận, tha thiết, nghiêm cần căn dặn Đảng và nhân dân ta là: trước mỗi bước ngoặt mới của sự nghiệp cách mạng, việc cần phải làm trước tiên là xây dựng Đảng, chỉnh đốn Đảng, làm cho Đảng thực sự vững mạnh và đủ sức lãnh nhiệm sứ mệnh tiên phong, lãnh đạo, cầm quyền – đó là điều kiện tiên quyết, cốt yếu nhất đảm bảo cho thắng lợi của cách mạng Việt Nam trước những thử thách mới có tính thời đại của thực tiễn.

Đây cũng chính là mạch nguồn tư duy của Tổng Bí thư Tô Lâm và lãnh đạo Đảng ta khi đặt trọng số ưu tiên chiến lược vào công tác xây dựng Đảng, để Đảng tiên phong lãnh đạo đất nước vững vàng bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam.

2. XÂY DỰNG ĐẢNG TIỀN PHONG TRONG KỶ NGUYÊN MỚI

Là hạt nhân lãnh đạo duy nhất của cách mạng Việt Nam, sứ mệnh quan trọng nhất của Đảng Cộng sản Việt Nam là sứ mệnh tiên phong: tiên phong về lý luận, tiên phong bằng đường lối chính trị, bằng tổ chức, bằng hoạt động lãnh đạo, bằng chức năng cầm quyền của Đảng và tiên phong bằng vai trò, trách nhiệm nêu gương của mỗi cán bộ, đảng viên.

2.1. Xây dựng Đảng tiên phong về lý luận

Hồ Chí Minh từng nhấn mạnh rằng: “Đảng muốn vững thì phải có chủ nghĩa làm cốt, trong đảng ai cũng phải hiểu, ai cũng phải theo chủ nghĩa ấy. Đảng mà không có chủ nghĩa cũng như người không có trí khôn, tàu không có bàn chỉ nam”⁽⁵⁾. Điều lệ của Đảng quy định: “Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động”. Đây chính là nền tảng tư tưởng, nền tảng ý thức hệ và nền tảng lý luận của Đảng.

Trên nền tảng đó, trước yêu cầu của sự nghiệp cách mạng Việt Nam trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, Đảng phải nghiên cứu, phát triển, bổ sung, hoàn chỉnh thêm cơ sở lý luận của

mình để đảm bảo tính tiên phong, mở đường dẫn lối cho toàn Đảng, toàn dân. Vấn đề là phát triển cơ sở lý luận như thế nào?

Hồ Chí Minh từng đưa ra lời chỉ dẫn hết sức quý báu về quan điểm, thái độ của người cộng sản đối với chủ nghĩa Mác. Người viết: “Dù sao thì cũng không thể cấm bổ sung ‘cơ sở lịch sử’ của chủ nghĩa Mác bằng cách đưa thêm vào đó những tư liệu mà Mác ở thời của mình không thể có được”⁽⁶⁾. Thái độ, phương pháp khoa học và cách mạng của Hồ Chí Minh đối với chủ nghĩa Mác chính là kim chỉ nam để Đảng ta trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam đã không ngừng vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lê nin vào hoàn cảnh cụ thể của nước ta và phù hợp với xu thế biến chuyển cập nhật của tình hình thế giới. Nhờ thế mà Đảng ta luôn luôn có đủ năng lực tiên phong cả về lý luận và thực tiễn, sáng tạo ra hệ thống quan điểm lý luận đặc sắc, độc đáo về cách mạng dân tộc, dân chủ, nhân dân ở một nước thuộc địa nửa phong kiến, xây dựng CNXH ở một nước xuất phát điểm là nền kinh tế nông nghiệp lạc hậu, tiến hành thắng lợi các cuộc kháng chiến vĩ đại và đổi mới thành công đất nước. Nhờ thế mà ngày nay nước ta có cơ đồ vững mạnh chưa từng có, với tiềm lực và vị thế, uy tín quốc tế

không ngừng được nâng cao.

Trước ngưỡng cửa của kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc trong bối cảnh thế giới toàn cầu hóa ngày càng sâu rộng trên nền tảng của cách mạng công nghiệp mới (4.0 đang chuyển sang 5.0), Đảng ta càng cần thiết phải nghiên cứu đổi mới, bổ sung vào kho tàng lý luận của mình để đảm bảo năng lực tiên phong, năng lực dẫn đường, lãnh đạo và cầm quyền của Đảng.

Thách thức lớn nhất, thách thức sống còn đặt ra đối với dân tộc ta trong kỷ nguyên mới chính là: phải nhanh chóng thoát khỏi tình trạng tụt hậu về trình độ phát triển, nhất là về kinh tế, để gia nhập vào đội ngũ các quốc gia phát triển nhất, thịnh vượng nhất. Nhờ đó mà có thể đạt được mục tiêu, như Tổng Bí thư Tô Lâm đã chỉ ra: “Đích đến của kỷ nguyên vươn mình là dân giàu, nước mạnh, xã hội xã hội chủ nghĩa, sánh vai với các cường quốc năm châu”⁽⁷⁾. Do đó, mục tiêu phát triển lý luận quan trọng nhất của Đảng ta phải là: xây dựng, phát triển cho được một học thuyết phát triển riêng của Việt Nam nhằm hiện thực hóa thành công chiến lược phát triển rút ngắn trong nửa đầu thế kỷ XXI.

Với phương pháp luận khoa học duy

Đại hội Đại biểu lần thứ XIII của Đảng, nhiệm kỳ 2021 - 2026

vật, biện chứng của chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, chúng ta cần nghiên cứu tổng kết thực tiễn cách mạng Việt Nam, nhất là thực tiễn của gần bốn thập kỷ Đổi mới (1986-2024), cập nhật hóa các thành tựu nghiên cứu của các học giả quốc tế về lý thuyết phát triển, nhất là hệ lý thuyết phát triển bền vững, tăng trưởng xanh và chiến lược phát triển rút ngắn của các quốc gia.

Vấn đề thứ nhất cần phải làm rõ là: yêu cầu thực tiễn đặt ra với nước ta, xét về tổng thể cũng như đối với từng lĩnh vực chính trị, kinh tế, xã hội, quốc phòng – an ninh, văn hóa, giáo dục vv là gì? Mức độ của yêu cầu và tiêu chí cụ thể của đích đến trong kỷ nguyên mới ra sao.

Vấn đề thứ hai cần phải làm rõ là ở thời điểm hiện nay, những nguồn lực và vị thế, điều kiện, thế mạnh và điểm yếu của nước ta trong đối chiếu với yêu cầu là như thế nào.

Vấn đề thứ ba là nước ta có thể cân nhắc trên cơ sở những kịch bản nào của chiến lược phát triển rút ngắn? Kinh nghiệm một số nước khác đã bứt phá thành công, như Hàn Quốc, Trung Quốc, Singapore, một số nước ở Trung Đông... và kinh nghiệm phát triển của những nước tiên tiến nhất là những điều cần được nghiên cứu cân trọng để tham khảo. Hiện tượng gần

đây nhất là tổng thống Mỹ mới đắc cử Donald Trump đã quyết định lập ra Bộ Hiệu quả Chính phủ (Department of Government Efficiency) và bổ nhiệm hai nhà tỉ phú công nghệ cao nổi tiếng Elon Musk và Vivek Ramaswamy làm lãnh đạo cho thấy ngay cả những cường quốc hàng đầu thế giới cũng đặc biệt quan tâm đến chiến lược phát triển rút ngắn. Trên cơ sở tham khảo kinh nghiệm quốc tế, căn cứ vào tình hình thực tế, các nghiên cứu lý luận tiên phong cần đề xuất được cho Đảng và Nhà nước những kịch bản, mô hình, phương thức triển khai chiến lược phát triển rút ngắn của đất nước. Đó chính là những nội dung cốt lõi của lý luận về con đường đi lên CNXH của nước ta trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Trên cơ sở làm sáng tỏ được những vấn đề lý luận cơ bản nói trên, chúng ta sẽ tiếp tục hoàn chỉnh, cập nhật hóa hàng loạt vấn đề lý luận quan trọng khác, như vấn đề phương thức cầm quyền của Đảng, xây dựng nhà nước pháp quyền XHCN, phát triển nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, vấn đề tổ chức và tái tổ chức các thành tố của hệ thống chính trị, định vị yêu cầu về cấu trúc và chất lượng nguồn nhân lực; đấu tranh phòng chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực gắn liền với phát triển bền vững và quản trị tốt các nguồn lực, gia cường năng lực cạnh

tranh quốc gia...

2.2. Xây dựng Đảng tiên phong về tổ chức

Trong Di chúc, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã căn dặn: “Đảng ta là một đảng cầm quyền. (...) Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”⁽⁸⁾. Xây dựng Đảng và đẩy mạnh đổi mới toàn diện hệ thống chính trị cũng chính là điều được Tổng Bí thư Tô Lâm quan tâm, phân tích kỹ càng nhất trong các bài nói và viết gần đây, nhất là trong bài giảng chuyên đề về kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam.

Theo Tổng Bí thư, những điểm nghẽn trong thể chế hiện nay là “điểm nghẽn của điểm nghẽn” cần phải được tháo gỡ khẩn trương và triệt để. Thực tế là từ Đại hội XI (2011) đến nay Đảng ta đã xác định đổi mới thể chế là một trong ba “đột phá chiến lược” của chiến lược phát triển quốc gia trong thời kỳ Đổi mới. Tuy nhiên, sau gần 15 năm, những chuyển biến trong đổi mới hệ thống chính trị chưa đạt được những kỳ vọng với tính chất của một khâu “đột phá chiến lược”. Tổng Bí thư Tô Lâm đã chỉ ra năm hạn chế cơ bản của hệ thống chính trị, trong đó đặc biệt là: “(iii) Mô hình tổng thể của hệ thống chính trị chưa hoàn thiện; chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, mối quan hệ công tác của tổ chức, cá nhân, người đứng đầu có nội dung chưa rõ; phân cấp, phân quyền chưa mạnh. (iv) Mô hình tổ chức của Đảng và hệ thống chính trị vẫn còn những bất cập, làm cho ranh giới giữa lãnh đạo và quản lý khó phân định, dễ dẫn đến bao biện, làm thay hoặc buông lỏng vai trò lãnh đạo của Đảng”⁽⁹⁾.

Đây là những vấn đề Đảng ta đã nhận diện được và cố gắng khắc phục, nhưng chưa đạt được kết quả như mong đợi. Trước ngưỡng cửa của kỷ nguyên mới, đồng chí Tổng Bí thư đã thẳng thắn “gọi đúng tên, bắt đúng

bệnh", và đó chính là tiền đề của việc đưa ra và triển khai được những giải pháp quyết liệt, hiệu quả hơn. Có thể nói, từ khi Đảng ta trở thành đảng cầm quyền (tháng 9-1945) đến nay, chưa bao giờ vấn đề đổi mới hệ thống chính trị, đổi mới phương thức cầm quyền của Đảng lại được đặt ra ở quy mô, tầm mức và với tinh thần rất ráo, quyết liệt như hiện nay. Đồng chí Tổng Bí thư còn yêu cầu khẩn trương, quyết liệt thực hiện một "cuộc cách mạng về tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị"⁽¹⁰⁾ với tinh thần "vừa chạy vừa xếp hàng" để sớm tạo ra những chuyển biến căn bản, tích cực theo hướng "tinh – gọn – mạnh – hiệu năng – hiệu lực – hiệu quả"⁽¹¹⁾.

Theo Tổng Bí thư Tô Lâm, cần tập trung vào một số nội dung quan trọng, cấp bách là⁽¹²⁾:

Thứ nhất: xây dựng và tổ chức thực hiện trong toàn hệ thống chính trị mô hình tổng thể tổ chức bộ máy hệ thống chính trị Việt Nam đáp ứng những yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn cách mạng mới.

Thứ hai: tập trung hoàn thiện thể chế theo tinh thần "vừa chạy vừa xếp hàng" để nhanh chóng đưa chủ trương của Đảng đi vào thực tiễn cuộc sống.

Thứ ba: gắn tinh gọn tổ chức bộ máy với cơ cấu lại đội ngũ cán bộ đủ phẩm chất, năng lực ngang tầm nhiệm vụ,

biên chế hợp lý, chuẩn hóa chức danh.

Có thể thấy toàn bộ "cuộc cách mạng về tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị" do Đảng ta phát động, tổ chức và lãnh đạo khi bước vào kỷ nguyên mới, xét về bản chất, chính là việc đổi mới căn bản, toàn diện phương thức lãnh đạo, phương thức cầm quyền của Đảng về phương diện tổ chức.

Vậy cốt lõi của vấn đề "đảng cầm quyền" trong chế độ của chúng ta là gì? Đó chính là việc nắm giữ và sử dụng quyền lực chính trị thông qua việc không ngừng củng cố vai trò lãnh đạo của Đảng và nâng cao hiệu quả vận hành hệ thống chính trị. Trong đó, nổi bật lên là vấn đề bố trí, phân công quyền lực trong hệ thống chính trị của nước ta. Đây là gốc rễ của mọi cơ chế và là yếu tố xác định phạm vi quyền hạn, trách nhiệm của từng cơ quan, từng cấp bậc và từng cá nhân trong hệ thống chính trị. Chính vì vậy, Tổng Bí thư đã đặt trọng số ưu tiên hàng đầu cho việc đổi mới và hoàn chỉnh "mô hình tổng thể tổ chức bộ máy hệ thống chính trị Việt Nam".

Đây cũng là vấn đề căn cốt, cấp bách đặt ra đối với tất cả các đảng cầm quyền ở tất cả các nước, cho dù chế độ chính trị có thể khác nhau.

Ở các nước TBCN theo chế độ dân chủ - đại nghị, quyền lực chính trị được

phân chia giữa các đảng hoặc liên minh đảng phái cầm quyền với các đảng phái đối lập. Theo bề ngang (horizontal) quyền lực chính trị được phân chia theo nguyên tắc "tam quyền phân lập" giữa các thiết chế lập pháp, hành pháp và tư pháp. Còn theo chiều dọc (vertical) thì quyền lực lại được phân chia giữa các cấp trung ương / liên bang và các cấp trung gian, địa phương, tùy theo truyền thống của từng quốc gia. Việc phân chia quyền lực (power division) như vậy tạo nên cơ chế phối hợp và kiểm soát lẫn nhau giữa các thiết chế quyền lực và các cấp bậc của hệ thống chính trị, tạo nên hệ thống chính trị quan liêu chuyên nghiệp thực hiện nhiệm vụ quản trị quốc gia. Thông qua việc định ra luật pháp để chi phối và vận hành hệ thống quản trị này mà các chính đảng thể hiện được vai trò lãnh đạo, cầm quyền của họ trong các nước theo chế độ TBCN.

Ở Việt Nam, chế độ chính trị của ta bản chất là chế độ XHCN, với quyền lãnh đạo tập trung, thống nhất, không chia sẻ của Đảng Cộng sản Việt Nam đối với toàn bộ hệ thống chính trị và toàn xã hội. Trong chế độ ta, vì thế không có phân chia quyền lực (power division) nhưng lại có phân công, bố trí quyền lực quyền lực (power allocation). Trên cơ sở đó hệ thống chính trị được kiến tạo và thực hiện chức năng quản trị quốc gia. "Mô hình tổng thể tổ chức bộ máy hệ thống chính trị nước ta từ năm 1945 đến nay cơ bản ổn định gồm 3 khối (Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội). Với cơ chế vận hành Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ, tổ chức bộ máy của từng khối đã có sự điều chỉnh để đáp ứng yêu cầu cách mạng của từng giai đoạn lịch sử"⁽¹³⁾.

Lợi thế của hệ thống và cơ chế vận hành quyền lực này là giúp cho việc đảm bảo sự ổn định chính trị và ổn

định các quan hệ vĩ mô, nhất là về kinh tế - xã hội và quốc phòng - an ninh. Tuy nhiên, hệ thống quyền lực tập trung như vậy rất dễ dẫn đến tình trạng song trùng hệ thống, chồng chéo chức năng, bao biện, làm thay hoặc trái lại là hiện tượng khó kiểm soát quyền lực, lạm quyền, đùn đẩy trách nhiệm. Trên thực tế, hệ thống chính trị của chúng ta đã bộc lộ những hạn chế theo cả hai khuynh hướng trên, bộ máy bị phình to, vừa gây lãng phí nguồn lực nghiêm trọng lại vừa kém hiệu quả trong điều hành và quản trị quốc gia. Đây chính là những vấn đề đã và đang trở thành “điểm nghẽn” đứt khoát phải được giải quyết khi để đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới, như Tổng Bí thư Tô Lâm đã chỉ ra⁽¹⁴⁾.

Do vậy, xây dựng Đảng tiên phong về tổ chức chính là phải đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo, phương thức cầm quyền, mà xuất phát điểm chính là hai điểm căn cốt nhất: 1) đổi mới phương thức phân công, bố trí quyền lực trong toàn bộ hệ thống chính trị; và 2) đổi mới hệ thống vận hành, quản trị quốc gia theo hướng “tinh - gọn - mạnh - hiệu năng - hiệu lực - hiệu quả”.

Đối với vấn đề thứ nhất, cần phải phân biệt và xác định rõ phạm vi chức năng của ba loại hoạt động lãnh đạo, quản lý và quản trị.

“Lãnh đạo” là loại hoạt động “làm việc đúng” (do the right thing)⁽¹⁵⁾, tức là xác lập mục đích tối hậu và những nguyên tắc cơ bản của toàn thể quốc gia - dân tộc, của toàn bộ hệ thống chính trị. Quyền năng lãnh đạo trong chế độ ta duy nhất thuộc về Đảng Cộng sản Việt Nam. Điều này đã được thể chế hóa trong Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam. Đảng thực hiện sự lãnh đạo của mình đối với toàn bộ hệ thống chính trị và với đất nước thông qua việc định ra đường lối chính trị, thông qua việc bố trí nhân sự giữ các vị trí lãnh đạo trong hệ thống. Đồng thời, với tính cách là đảng cầm quyền, Đảng còn thực hiện chức năng kiểm soát quyền lực thông qua các cấp ủy đảng ở tất cả các cơ quan, các cấp bậc của hệ thống chính trị.

GS. Klaus Schwab - Nhà sáng lập kiêm Chủ tịch Diễn đàn Kinh tế Thế giới (WEF) thăm ĐHQGHN và giao lưu với sinh viên về chủ đề “Định vị Việt Nam trong kỷ nguyên thông minh - Tầm nhìn cho thế hệ trẻ”, ngày 7/10/2024

Để tránh rơi vào tình trạng bao biện, làm thay hoặc né tránh, đùn đẩy trách nhiệm, Đảng phải xác lập những nguyên tắc cơ bản đối với ba loại phương thức lãnh đạo nói trên. Việc thể chế hóa đường lối của Đảng thành hệ thống luật pháp và chính

sách của Nhà nước là “kênh” quan trọng nhất để đường lối của Đảng đi vào thực tiễn và phát huy tác động. Đây cũng là phương thức quan trọng nhất thể hiện vai trò cầm quyền của Đảng. Sau khi đường lối của Đảng đã được thể chế hóa thì tất cả mọi công dân và mọi tổ chức đều phải tuân thủ, bao gồm tất cả các đảng viên và tổ chức của Đảng. Mọi đảng viên và tổ chức của Đảng hoạt động trong khuôn khổ của pháp luật. Đây là nguyên tắc nhằm đảm bảo nguyên tắc thượng tôn pháp luật của nhà nước pháp quyền XHCN do Đảng lãnh đạo. Tuyệt đối tránh việc cấp ủy đảng các cấp ban hành các nghị quyết hoặc ra các quyết định, chỉ đạo không đúng thẩm quyền, trái hoặc khác với những quy định pháp quy. Ngay cả công tác tuyên truyền, vận động nhân dân cũng phải được xác định rõ giới hạn: chỉ tuyên truyền những gì đã được thể chế hóa; những gì chưa chính thức được thể chế hóa thì cần phải được tuyên truyền, phổ biến có cân nhắc, trong những phạm vi và với những hình thức phù hợp.

2.3. Xây dựng Đảng tiên phong với đội ngũ cán bộ tiên phong trong kỷ nguyên mới

Về bố trí nhân sự, tức là công tác tổ chức và nhân sự, Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng “Cán bộ là gốc của mọi công việc”; “Muôn việc thành công hay thất bại, đều do cán bộ tốt hoặc kém”⁽¹⁶⁾. Đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm cũng coi đây là một trong những giải pháp chiến lược quan trọng trong lộ trình của cuộc cách mạng về thể chế: “Xây dựng đội ngũ cán bộ đủ năng lực đưa đất nước bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc đang đặt ra cấp thiết”⁽¹⁷⁾.

Về phẩm chất, trong Di chúc, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói rất rõ, rằng: “Đảng ta là một Đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thực sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư”⁽¹⁸⁾. Xây dựng Đảng tiên phong trong kỷ nguyên mới thì công tác xây dựng, rèn luyện về

phẩm chất đạo đức cách mạng cho đội ngũ đảng viên, nhất là đội ngũ cán bộ lãnh đạo, cán bộ cấp chiến lược càng phải được đặc biệt chú trọng. Bài học lớn có thể rút ra từ cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực vừa qua là: nguyên nhân sâu xa, nguyên nhân cơ bản, cội nguồn khiến cho một số cán bộ, từ cán bộ lãnh đạo ở cấp cơ sở tới cán bộ lãnh đạo ở cấp cao nhất của Đảng vi phạm khuyết điểm, tham nhũng, tiêu cực đều là do đã “suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống”.

Vì vậy, một trọng tâm ưu tiên hàng đầu của công tác xây dựng Đảng trong kỷ nguyên mới, theo quan điểm của Tổng Bí thư Tô Lâm là xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên về phẩm chất đạo đức cách mạng. Trên nền tảng của các giá trị đạo đức cần, kiệm, liêm chính, chí công vô tư, Tổng Bí thư nhấn mạnh các phẩm chất cần có của đội ngũ cán bộ Đảng trong kỷ nguyên mới là: “(i) Có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới sáng tạo, dám đột phá vì lợi ích chung; hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, luôn đặt lợi ích quốc gia, dân tộc, lợi ích của Nhân dân lên trên hết, trước hết. (ii) Có bản lĩnh, quyết tâm cao, sẵn sàng dấn thân, hy sinh lợi ích cá nhân. Dám đi đầu, đổi mới, loại bỏ cái cũ, cái lạc hậu; khơi thông điểm nghẽn, giải quyết vướng mắc, ách tắc trong thực tiễn, mang lại hiệu quả cao trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ; giải quyết những vấn đề sai sót tồn đọng, kéo dài hoặc đột phá đối với những vấn đề mới chưa có quy định hoặc quy định chồng chéo, thiếu thống nhất, khó thực hiện. (iii) Có năng lực cụ thể, tổ chức thực hiện, đưa chủ trương chiến lược của Đảng vào thực tiễn từng bộ, ban, ngành, địa phương (chuyển đổi số, chuyển đổi xanh, phát triển hạ tầng chiến lược, cải cách triệt để thủ tục hành chính...)”⁽¹⁹⁾.

Về năng lực, rõ ràng yêu cầu khách quan của sự nghiệp cách mạng Việt Nam trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc đang đòi hỏi đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhất là đội ngũ cán bộ chủ chốt, cán bộ giữ cương vị lãnh đạo phải có những năng lực mới, đủ sức tiên phong, mở lối,

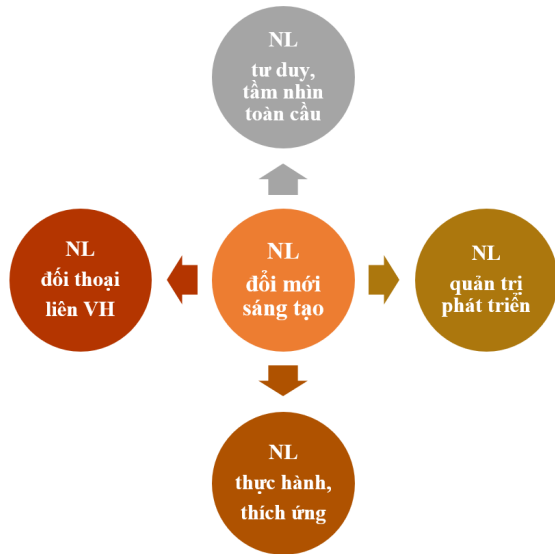
dẫn dắt toàn thể dân tộc Việt Nam trong những điều kiện mới của thời đại. Vậy, những năng lực chủ yếu đó là gì?

Trên cơ sở nghiên cứu các ý kiến chỉ dẫn của đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm, tham khảo rộng rãi các nghiên cứu của các nhà khoa học ở Việt Nam và nước ngoài, chúng tôi cho rằng đội ngũ cán bộ của Đảng, nhất là cán bộ lãnh đạo cần bồi đắp và làm chủ được một số năng lực cốt lõi.

Đứng ở vị trí trung tâm, cốt lõi của mô hình cấu trúc năng lực của đội ngũ cán bộ chủ chốt chính là năng lực đổi mới sáng tạo (innovative competency). Đổi mới sáng tạo là xu hướng chủ đạo của thế giới trong kỷ nguyên của toàn cầu hóa trên nền tảng cách mạng công nghiệp mới (4.0, 5.0...). Để phát triển năng lực này đòi hỏi con người phải có nền tảng tri thức, kinh nghiệm và phương thức tư duy sáng tạo, nhờ đó mà trong hoạt động thực tiễn ở bất cứ lĩnh vực nào, vị trí nào họ luôn luôn hướng tới cái mới hơn, tốt hơn để tối ưu hóa hiệu suất công việc. Đó chính là năng lực hướng tới

đáp ứng được yêu cầu “tinh – gọn – mạnh – hiệu năng – hiệu lực – hiệu quả” đang đặt ra cho toàn bộ hệ thống chính trị và hoạt động quản trị quốc gia của chúng ta.

Năng lực tư duy với tầm nhìn toàn cầu cũng rất quan trọng đối với đội ngũ nhân sự lãnh đạo của Đảng trong kỷ nguyên mới. Toàn cầu hóa được Đảng ta khẳng định là xu thế vận động không thể đảo ngược, góp phần định hình tương lai của thế giới trong kỷ nguyên mới. Không chỉ các vấn đề có tính chất toàn cầu rõ ràng, như biến đổi khí hậu, cách mạng công nghiệp 4.0, hợp tác phát triển, thương mại quốc tế vv mà thực tế là tất cả mọi vấn đề của đời sống hiện nay đều có khía cạnh toàn cầu hóa ở những mức độ và hình thức khác nhau. Tư duy và tầm nhìn toàn cầu giúp cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo trong hoạt động thực tiễn của mình, dù ở vị trí nào cũng biết đặt các vấn đề thực tiễn vào bối cảnh toàn cầu để xem xét, giải quyết, có tầm thế sẵn sàng, có năng lực để kết hợp sức mạnh, lợi thế của dân tộc, của địa phương với sức mạnh, lợi thế của thế giới, khu vực do toàn cầu hóa mang

Cấu trúc năng lực của đội ngũ cán bộ lãnh đạo của Đảng trong kỷ nguyên mới

lại; đồng thời giảm thiểu được những rủi ro và tác động tiêu cực do cuộc cạnh tranh toàn cầu đem đến.

Đi đôi với năng lực tư duy và tầm nhìn toàn cầu là năng lực thực hành và thích ứng, đúng như Tổng Bí thư Tô Lâm yêu cầu: “Có năng lực cụ thể, tổ chức thực hiện, đưa chủ trương chiến lược của Đảng vào thực tiễn từng bộ, ban, ngành, địa phương”⁽²⁰⁾. Thực tế, đây là năng lực tổng hợp, mang tính thường trực của đội ngũ cán bộ Đảng, nhất là cán bộ lãnh đạo. “Tư duy toàn cầu, hành động địa phương” (think globally, act locally) chính là yêu cầu thực tiễn có tính thời đại của nhân lực lãnh đạo toàn thế giới, nhất là đội ngũ nhân lực tinh hoa⁽²¹⁾. Năng lực này càng trở nên cấp thiết hơn, quan trọng hơn đối với đội ngũ cán bộ ở nước ta, giúp cho họ thoát khỏi tình trạng lúng túng, sợ trách nhiệm, dùn dẩy, thoái thác nhiệm vụ, trở nên có bản lĩnh, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm. Để phát triển năng lực này, ngoài việc phải được đào tạo, huấn luyện một cách chuyên nghiệp thì việc trui rèn trong thực tiễn là rất quan trọng. Đảng và Nhà nước cần tạo điều kiện để bồi dưỡng và rèn luyện cán bộ trong điều kiện mới, gắn trách nhiệm, quyền lợi và cơ hội thăng tiến của họ với việc họ tạo ra được đến đâu những chuyển động trong thực tiễn cơ quan, đơn vị theo hướng “tinh - gọn - mạnh - hiệu năng - hiệu lực - hiệu quả”.

Trong môi trường chính trị - xã hội hiện đại, nhất là trong bối cảnh toàn cầu hóa, năng lực đối thoại liên văn hóa của đội ngũ cán bộ lãnh đạo rất quan trọng, dù đó là những nhà lãnh đạo chính trị, khoa học, giáo dục, doanh nghiệp hay tôn giáo vv. Muốn phát triển được năng lực này, người ta trước hết phải hiểu thấu văn hóa của dân tộc Việt Nam, bao gồm cả những cái hay, cái tốt và cả những hạn chế, những di tồn lạc hậu của quá khứ. Nhờ thế mà trong giao tiếp với nhân dân, với đối tác người lãnh đạo có thể phát huy được những gì là

GS. Klaus Schwab - Nhà sáng lập kiêm Chủ tịch Diễn đàn Kinh tế Thế giới (WEF) thăm ĐHQGHN và giao lưu với sinh viên về chủ đề “Định vị Việt Nam trong kỷ nguyên thông minh - Tầm nhìn cho thế hệ trẻ”, ngày 7/10/2024

tinh hoa tốt đẹp, góp phần khắc phục những hạn chế, những khuyết thiếu. Trong giao tiếp quốc tế, cần hiểu biết và luôn luôn tuân thủ nguyên tắc tôn trọng sự khác biệt, hài hòa, tinh tế trong ứng xử. Nhờ thế mà trong thế giới hội nhập toàn cầu, người lãnh đạo có thể trở thành sứ giả văn hóa, “hội nhập để tỏa sáng”. Đối thoại liên văn hóa vì vậy cũng là một năng lực một hợp phần tạo nên sức mạnh cạnh tranh của từng cá nhân và của toàn dân tộc trong kỷ nguyên mới.

Cuối cùng là năng lực quản trị phát triển. Đây chính là năng lực tổng hợp cao nhất của mọi năng lực, giúp cho người lãnh đạo trở thành một người quản trị tốt, luôn luôn nắm chắc diễn thế của công việc mình đang phụ trách, biết cách kiểm soát tình hình, kết nối đội ngũ, kết nối tổ chức, kết nối các nguồn lực và tối ưu hóa cơ hội, tối ưu hóa hiệu suất, hiệu năng của hoạt động thực tiễn. Để phát triển năng lực này, đội ngũ cán bộ của Đảng một mặt cần được trang bị những kiến thức, kỹ năng của khoa học lãnh đạo và khoa học quản trị hiện đại, chuyên nghiệp, nhưng quan trọng nhất là họ phải nhanh chóng làm chủ những năng lực, kỹ năng cơ bản, cập nhật của năng lực chuyển đổi số (digitalizing competencies). Tổng Bí thư Tô Lâm đã yêu cầu và chỉ đạo “phát động thực hiện phong trào

‘bình dân học vụ số’” chính là nhằm đáp ứng yêu cầu cấp bách tăng cường năng lực chuyển đổi số cho đội ngũ cán bộ và cho toàn dân⁽²²⁾. Đây chính là cách nhanh nhất để chúng ta làm chủ và phát huy được tối đa những ưu thế của các công cụ quản trị số. Và nếu chúng ta chậm trễ trên lộ trình này thì không những chúng ta gây ra lãng phí nguồn lực rất to lớn, làm giảm thiểu năng lực cạnh tranh quốc gia và tự mình tước bỏ cơ hội bứt phá, vươn mình trong kỷ nguyên mới.

3. THAY LỜI KẾT

Chủ tịch Hồ Chí Minh từng đúc kết, rằng “Đảng ta là đạo đức, là văn minh”⁽²³⁾. Trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, công tác xây dựng Đảng cần phải được đổi mới mạnh mẽ và toàn diện để Đảng ta tiếp tục đủ năng lực giữ vững vai trò, làm tròn sứ mệnh tiên phong, vai trò lãnh đạo và cầm quyền, xứng đáng là “người cầm lái vĩ đại”, là “trí khôn”, là “bàn chỉ nam” cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân vững vàng trên chặng đường mới.

Quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh về công tác xây dựng Đảng, đặc biệt là trên cơ sở những ý kiến chỉ đạo và gợi mở sâu sắc, có tầm nhìn chiến lược xa rộng của đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm, chúng tôi đã cố gắng luận giải những

cơ sở khoa học và thực tiễn của công tác xây dựng Đảng trong kỷ nguyên mới và mạnh dạn đề xuất một số giải pháp cụ thể. Trong khuôn khổ bài viết này chúng tôi chỉ có thể đề cập ở mức độ nhất định đến ba nội dung: xây dựng Đảng tiên phong về lý luận, về tổ chức và về huấn luyện, đào tạo và bố trí cán bộ. Đây là ba nhóm vấn đề mà chúng tôi nhận thức là những vấn đề cốt yếu, cơ bản và cấp bách nhất.

Xây dựng Đảng tiên phong là trách nhiệm của toàn Đảng, cũng là trách nhiệm của toàn dân. Sự gắn bó mật thiết giữa Đảng với Dân, sự kiên quyết, đoàn kết, sáng tạo của toàn Đảng sẽ quyết định sự thành bại của công tác này, cũng như sự thành công của cách mạng Việt Nam trong kỷ nguyên mới. Điều chúng tôi muốn nhấn mạnh ở đây là: chúng ta đang tiến hành công cuộc xây dựng Đảng trong bối cảnh toàn cầu hóa và cách mạng công nghiệp mới như vũ bão. Do vậy công tác xây dựng Đảng cũng phải nhanh chóng chiếm lĩnh những thành tựu và lợi thế do thời đại mang lại. Đảng phải tiên phong và thực sự tiên phong để dẫn đường, mở lối cho toàn dân tộc trong kỷ nguyên vươn mình, cất cánh của đất nước.

Chú thích:

- (1) Xem: “Nội dung chuyên đề của Tổng Bí thư Tô Lâm về kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc”, <https://dangcongsan.vn/thoi-su/noi-dung-chuyen-de-cua-tong-bi-thu-to-lam-ve-ky-nguyen-moi-ky-nguyen-vuon-minh-cua-dan-toc-682050.html>. Truy cập ngày 20-11-2024.
- (2) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Tập 2, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tr. 289.
- (3) Hồ Chí Minh, Toàn tập, tập 15, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tr. 616.
- (4) Hồ Chí Minh, Toàn tập, tập 15, sđd, tr. 616.
- (5) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Tập 2, sđd, tr. 289.
- (6) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Tập 1, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tr. 509.
- (7) <https://dangcongsan.vn/thoi-su/noi-dung-chuyen-de-cua-tong-bi-thu-to-lam-ve-ky-nguyen-moi-ky-nguyen-vuon-minh-cua-dan-toc-682050.html>. Truy cập ngày 20-11-2024.
- (8) Hồ Chí Minh, Toàn tập, tập 15, sđd, tr. 622

(9) <https://dangcongsan.vn/thoi-su/noi-dung-chuyen-de-cua-tong-bi-thu-to-lam-ve-ky-nguyen-moi-ky-nguyen-vuon-minh-cua-dan-toc-682050.html>. Truy cập ngày 20-11-2024.

(10) <https://vietnamnet.vn/tong-bi-thu-tap-trung-thuc-hien-thang-loi-cuoc-cach-mang-ve-to-chuc-bo-may-2343629.html>. Truy cập ngày 21-11-2024.

(11) <https://tuoitre.vn/toan-van-bai-viet-tinh-gon-manh-hieu-nang-hieu-luc-hieu-qua-cua-tong-bi-thu-to-lam-20241105143308058.htm>. Truy cập ngày 21-11-2024.

(12) Xem: <https://tuoitre.vn/toan-van-bai-viet-tinh-gon-manh-hieu-nang-hieu-luc-hieu-qua-cua-tong-bi-thu-to-lam-20241105143308058.htm>. Truy cập ngày 21-11-2024.

(13) <https://tuoitre.vn/toan-van-bai-viet-tinh-gon-manh-hieu-nang-hieu-luc-hieu-qua-cua-tong-bi-thu-to-lam-20241105143308058.htm>

(14) <https://dangcongsan.vn/thoi-su/noi-dung-chuyen-de-cua-tong-bi-thu-to-lam-ve-ky-nguyen-moi-ky-nguyen-vuon-minh-cua-dan-toc-682050.html>. Truy cập ngày 21-11-2024.

(15) Warren Bennis, *An Invented Life: Reflections on Leadership and Change*, Perseus Books Group, New York, 1994, tr. 78.

(16) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Tập 5, Nxb. Chính trị Quốc gia, Sự thật, Hà Nội, 2011, tr. 318.

(17) <https://dangcongsan.vn/thoi-su/noi-dung-chuyen-de-cua-tong-bi-thu-to-lam-ve-ky-nguyen-moi-ky-nguyen-vuon-minh-cua-dan-toc-682050.html>. Truy cập ngày 22-11-2024.

(18) Hồ Chí Minh, Toàn tập, tập 15, sđd, tr. 622.

(19) <https://dangcongsan.vn/thoi-su/noi-dung-chuyen-de-cua-tong-bi-thu-to-lam-ve-ky-nguyen-moi-ky-nguyen-vuon-minh-cua-dan-toc-682050.html>. Truy cập ngày 22-11-2024.

(20) <https://dangcongsan.vn/thoi-su/noi-dung-chuyen-de-cua-tong-bi-thu-to-lam-ve-ky-nguyen-moi-ky-nguyen-vuon-minh-cua-dan-toc-682050.html>. Truy cập ngày 22-11-2024.

(21) The Guardian, số ra ngày 8-11-2000.

(22) <https://special.nhandan.vn/bai-phat-bieu-cua-Tong-Bi-thu-To-Lam-nhan-ngay-20-11/index.html>. Truy cập ngày 22-11-2024.

(23) Hồ Chí Minh, Toàn tập, Tập 12, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011, tr. 403.

VỊ THẾ VÀ UY TÍN QUỐC TẾ CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỪ GÓC NHÌN LỊCH SỬ

 GS.TSKH VŨ MINH GIANG

TỪ KHI RA ĐỜI TỚI NAY, ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM KHÔNG CÓ LỢI ÍCH NÀO KHÁC NGOÀI LỢI ÍCH CỦA QUỐC GIA, DÂN TỘC. SỰ PHÁT TRIỂN CỦA ĐẤT NƯỚC GẮN RẮT CHẶT VỚI VAI TRÒ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG, NGƯỢC LẠI SỰ PHÁT TRIỂN CỦA QUỐC GIA, CỦA DÂN TỘC KHẲNG ĐỊNH UY TÍN, VỊ THẾ CHO ĐẢNG. NHÂN DỊP KỶ NIỆM 95 NĂM NGÀY THÀNH LẬP ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM (3/2/1930-3/2/2025), BẢN TIN ĐHQGHN XIN TRÂN TRỌNG GIỚI THIỆU BÀI VIẾT CỦA GS.TSKH VŨ MINH GIANG, CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG KHOA HỌC VÀ ĐÀO TẠO ĐHQGHN, DƯỚI GÓC NHÌN LỊCH SỬ VỀ VỊ THẾ VÀ UY TÍN QUỐC TẾ CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM NGÀY CÀNG ĐƯỢC NÂNG CAO.

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM QUA NGHIÊN CỨU CỦA HỌC GIẢ NƯỚC NGOÀI

Vị thế và uy tín của Đảng Cộng sản Việt Nam (CSVN) ngày càng được nâng cao trên trường quốc tế. Đó là hệ quả tất yếu của một quá trình gần một thế kỷ, với tư cách là đội tiên phong của dân tộc, Đảng đã đưa đất nước từ một xứ thuộc địa chìm trong lầm than tủi nhục trở thành một quốc gia đang vươn mình bước vào kỷ nguyên mới với khát vọng sánh vai với các cường quốc năm châu. Nhưng từ góc nhìn lịch sử có thể thấy vị thế ấy không phải bỗng dưng mà có. Sẽ là khách quan khi nghe phân tích của những học giả nước ngoài.

Ở Nhật Bản có một nhà Việt Nam học nổi tiếng là GS Furuta Motoo, ông là chuyên gia nước ngoài hàng đầu nghiên cứu về Đảng CSVN. Trong một công trình khảo cứu công phu và sâu sắc dày 720 trang với tựa đề Chính sách dân tộc của những người Cộng sản Việt Nam ông đã đưa ra luận giải rất

thuyết phục là Đảng CSVN đã nhập thân vào dân tộc và mang trong mình sức mạnh của cả dân tộc.

Tiếp cận của ông bắt đầu từ những phát hiện độc đáo mà ông gọi là khả năng "định vị" Việt Nam trong khu vực và trên trường quốc tế. Nếu như những tổ chức cách mạng theo chủ thuyết Quốc tế Cộng sản thì phải từ bỏ lập trường quốc gia dân tộc. Nhưng ngay từ đầu lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc, người đưa chủ nghĩa cộng sản vào Việt Nam, đã đến với chủ nghĩa quốc tế không phải từ lý thuyết, hay một mô hình mang tính triết học mà là từ mặt thực tiễn của một học thuyết có thể vận dụng vào sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc. Cho nên ngay từ những ngày đầu những người Cộng sản Việt Nam tiếp thu lý tưởng của chủ nghĩa cộng sản, đem cái đó về để vận dụng một cách sáng tạo nhằm giải phóng dân tộc.

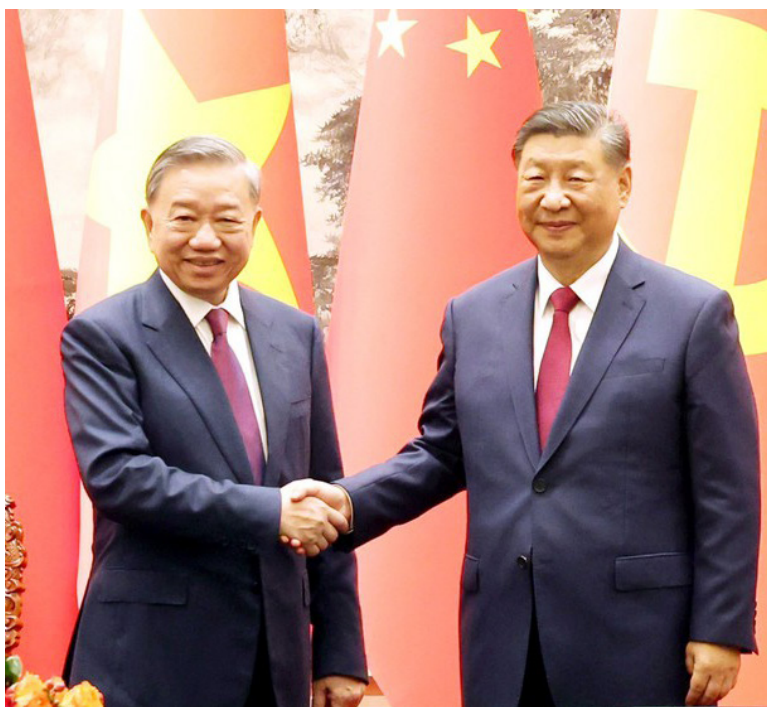
Sau rất nhiều những phân tích, dẫn chứng, GS Furuta Motoo đi tới luận giải sở dĩ Đảng

Tổng Bí thư Tô Lâm và các lãnh đạo Đảng, Nhà nước chụp ảnh cùng các trí thức, nhà khoa học.

ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM QUANG VINH MUÔN NĂM

ĐỒNG CHÍ TÔ LÂM
TỔNG BÍ THƯ BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM
GẶP MẶT ĐẠI BIỂU TRÍ THỨC, NHÀ KHOA HỌC
Hà Nội, ngày 30 tháng 12 năm 2024

Tổng Bí thư Tô Lâm và Tổng Bí thư, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình. Ảnh TTXVN

CSVN có sức mạnh to lớn như thế là vì đã phát huy được cả sức mạnh của dân tộc. Trên thực tế Đảng CSVN không phải là một tổ chức chính trị như cách nhìn thông thường mà là tổ chức chính trị đại diện cho dân tộc. Đây chính là sự khác biệt và có lẽ vì thế người ta nói nhiều tới tính chất nhập thân vào dân tộc của Đảng CSVN rất thành công. Nhưng về một phương diện khác, những người Cộng sản Việt Nam lại không sa vào chủ nghĩa dân tộc cực đoan, luôn "biết mình, biết người" và luôn hiểu rõ thời thế để nắm bắt thời cơ. Đây chính là thế mạnh về "tư duy quốc tế" của những người Cộng sản Việt Nam.

Một học giả nước ngoài khác tôi cũng muốn nhắc tới ở đây là William S. Turley, một Giáo sư chính trị học có tên tuổi ở Hoa Kỳ. Trong cuốn sách Chủ nghĩa Cộng sản Việt Nam dưới góc nhìn so sánh (Vietnamese Communism in Comparative Perspective), ông từng nhận định:

Trong số các đảng cộng sản cầm quyền thì Đảng CSVN là một đảng cầm quyền mà tính hợp hiến, hợp pháp, tính chính danh không một đảng nào có thể so sánh được.

Nhận định trên đây là một tổng kết dựa trên những kết quả nghiên cứu nghiêm túc, trong đó tác giả đã phân tích hết sức sâu sắc tình hình chính trị sau khi Đảng CSVN giành được chính quyền. Trờ lại lịch sử, sau khi cách mạng tháng Tám năm 1945 thành công, gần như tất cả các tài liệu mô tả sự kiện chính quyền về tay lực lượng cách mạng đều những từ ngữ rất chuẩn xác là "giành" hoặc "cướp" chính quyền, tức là lấy lại chính quyền từ tay lực lượng đối lập với nhân dân, đối lập với cách mạng. Việt Minh thực chất là những người cộng sản đã lãnh đạo nhân dân giành (cướp) chính quyền.

Đây là thành quả vĩ đại của cách mạng, nhưng có được chính quyền mới có tính chính nghĩa chứ chưa

phải chính danh, nhất là trong bối cảnh quốc tế phức tạp khi đó. Để chính danh cần phải có sự thừa nhận của tuyệt đại đa số nhân dân trong nước, phải có sự ủng hộ của thế giới. Mặc dù lúc đó chính quyền non trẻ gặp trăm ngàn khó khăn, thử thách nhưng Chủ tịch Hồ Chí Minh đã quyết định Chính phủ lâm thời phải tổ chức tổng tuyển cử vào tháng 6 năm 1946, để chính danh hóa chính quyền do nhân dân ta vừa giành được.

Bầu cử rồi chúng ta có Quốc hội, có Nhà nước, có tất cả những yếu tố để chứng tỏ rằng đây là một chính quyền do nhân dân bầu ra và đứng trước quốc tế thì đây là một chính thể, thế giới phải thừa nhận là của nhân dân, là một chính thể dân chủ chứ không phải một chính quyền do một cái tổ chức chính trị nào giành được.

SỰ GẮN BÓ MÁU THỊT GIỮA ĐẢNG VỚI ĐẤT NƯỚC, DÂN TỘC

95 năm qua, Đảng CSVN đã lãnh đạo đất nước qua các thời kỳ, có lúc đổi tên gọi nhưng bản chất vẫn là đội tiên phong của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và cả dân tộc. Lãnh đạo dân tộc giành độc lập, đấu tranh giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, từng bước đem lại cuộc sống ấm no cho nhân dân. Ba tiêu ngữ dưới tên gọi của đất nước "độc lập – tự do – hạnh phúc" chính là sự cam kết của của chính quyền, dưới sự lãnh đạo của Đảng CSVN đối với nhân dân. Có những người không hiểu, hoặc cố tình có quan điểm lệch lạc hay nhìn Đảng CSVN theo thực thể một tổ chức chính trị như ở các nước khác để áp vào thì không đúng. Không có nước nào trên thế giới mà người dân gọi là "Đảng ta", tức là Đảng của chúng ta.

Ngày 25/9/2024, trong khuôn khổ tham dự Hội nghị Thượng đỉnh Tương lai, Đại hội đồng Liên hợp quốc Khóa 79, làm việc tại Hoa Kỳ, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã có cuộc gặp với Tổng thống Hoa Kỳ Joe Biden. Ảnh TTXVN

Điều kể trên ngay cả những nước có nền chính trị được nhiều quốc gia ngưỡng mộ như Mỹ cũng chưa hiểu ngay được chúng ta. Chuyện Tổng thống Mỹ đón tiếp Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng CSVN ở phòng bầu dục (Nhà Trắng năm 2015), rồi Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng CSVN mời và đón tiếp Tổng thống Mỹ tới thăm Việt Nam (năm 2023), cho thấy họ đã hiểu chúng ta, đồng thời khẳng định vị thế, uy tín, tầm vóc của Đảng ta, uy tín của người lãnh đạo Đảng trên trường quốc tế.

Khi nhìn rộng ra thì thấy đó chính là quá trình chứng minh Đảng CSVN là người đại diện chân chính cho dân tộc, còn chính quyền là tổ chức chính thức về phương diện chính trị. Lãnh đạo các quốc gia trên thế giới muốn là bạn, muốn

thân thiết, muốn hợp tác với Việt Nam thì không thể là không có "cái bắt tay", có sự gặp gỡ với người đứng đầu Đảng CSVN - chính đảng duy nhất đại diện cho toàn thể dân tộc.

Điều rất quan trọng chúng ta cần phải làm để thế giới hiểu hơn nữa là vị thế, uy tín của đất nước này, của dân tộc này lên thì vị thế, uy tín của Đảng CSVN lên, đẩy chính vì có sự gắn bó máu thịt giữa Đảng với đất nước, dân tộc và đó là điều rất đặc biệt. Còn trên thế giới có những trường hợp ngược lại, có quốc gia vị thế đất nước của họ đi lên nhưng vị thế của đảng cầm quyền có thể lại đi xuống.

Từ khi ra đời tới nay, rõ ràng Đảng CSVN không có lợi ích nào khác ngoài lợi ích của quốc gia, dân tộc. Sự phát triển của đất nước gắn rất chặt với vai trò lãnh đạo của Đảng,

ngược lại sự phát triển của quốc gia, của dân tộc khẳng định uy tín, vị thế cho Đảng. Lâu nay có những thế lực dùng luận điệu này, luận điệu kia nhằm tạo ra sự cách biệt giữa Đảng với chính quyền, giữa Đảng với nhân dân, nhưng sự tách biệt ấy tại sao không thành công, bởi vì nó không đúng bản chất của quan hệ này.

Đảng lãnh đạo sự nghiệp đổi mới, đưa đất nước phát triển, người dân ấm no, hạnh phúc, dân tộc phồn vinh, chính vì thế uy tín của Đảng trong dân rất cao và uy tín của Đảng trong nhân dân cũng gián tiếp tạo ra uy tín quốc tế của Đảng. Đây chính là câu chuyện chúng ta nói về vị thế, uy tín quốc tế của Đảng CSVN khi bước kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình.

CHỢ TẾT *trong* VĂN CHƯƠNG ĐƯƠNG ĐẠI

“TẾT VỀ TRẺ VUI, GIÀ BUỒN VU VƠ. NGÔI ĐÂY NGẤM CHỢ, LÃO THẤY NGƯỜI MỖI LÚC MỘT VỘI. GIÁ NGÀY BA MƯƠI DÀI HƠN, CHO NGƯỜI TA NẮN NÁ VỚI NĂM CŨ THÊM CHÚT NỮA...” - KHÔNG HIỂU SAO HÌNH ẢNH CHỢ TẾT VÙNG CAO CÙNG BÓNG DÁNG CỦA NHỮNG NGƯỜI LAO ĐỘNG CAO NIÊN MIỀN SƠN CƯỚC TRONG MỘT TÁC PHẨM CỦA NHÀ VĂN CAO DUY SƠN ĐÃ ÁM ẢNH TÔI RẤT LÂU. ĐI SÂU TÌM HIỂU VỀ VĂN HÓA CHỢ TẾT VÙNG CAO QUA MỘT SỐ TRUYỆN NGẮN CỦA CÁC TÁC GIẢ ĐƯƠNG ĐẠI, TÔI CHỢT NHẬN RA NHỮNG GIÁ TRỊ NHÂN SINH CAO ĐẸP, ĐƯỢC KẾT TINH QUA BAO THẾ HỆ...

 NGUYỄN MINH TRƯỜNG

CHỢ TẾT BẮT NGUỒN TỪ NHU CẦU TỰ THÂN...

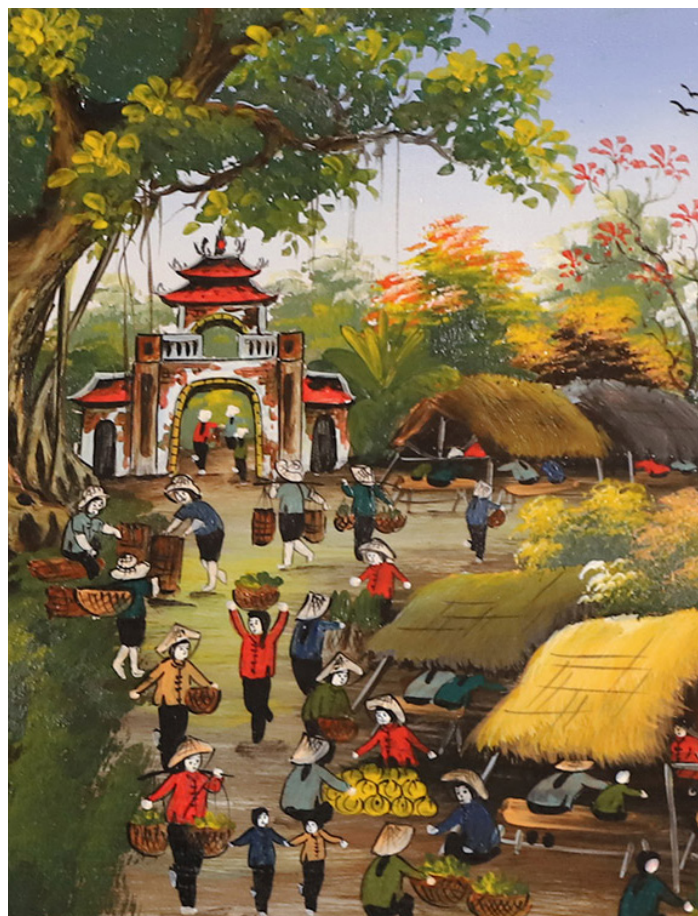
Văn chương về đề tài dân tộc miền núi phía Bắc của các tác giả đương đại đã tạo nên sức hấp dẫn với bạn đọc bởi những nét rất riêng, độc đáo về quan niệm trong đời sống tinh thần của mỗi dân tộc. Nhà văn đã mô tả mối quan hệ giữa ý thức của đồng bào miền núi với vũ trụ, mùa màng thắng lợi hay thất bát, lũ lụt hay hạn hán đều do trời. Chính điều đó là xuất phát điểm cho nhiều lễ hội độc đáo ở vùng núi phía Bắc. Nét văn hóa độc đáo nhất không thể không nhắc tới trong truyện ngắn của các tác giả này đó là văn hóa chợ vùng cao. Ở khu vực miền núi phía Bắc, dân cư thường phân bố rất thưa thớt, cách xa nhau, đường sá cách trở. Những vùng này tập trung chủ yếu các dân tộc miền núi ít người, kinh tế thương mại, văn hóa thường kém phát triển hơn miền xuôi. Vì vậy, nhu cầu mua bán, giao lưu, nhu cầu văn hóa của nhân dân chủ yếu tập trung ở các phiên chợ, với những nét đặc sắc mà chỉ riêng chợ vùng cao mới có. Ở những phiên chợ này, “cái bản sắc nguyên thủy, cái tâm hồn đích thực của một cái chợ vẫn còn tồn tại”. Vì vậy, nhiều phiên chợ vùng cao như chợ Đồng Văn, Khâu Vai, Sa Pa, Bắc Hà, Mường Hum... đều là những cái tên nổi tiếng mà ai cũng biết. Những phiên chợ này hiện nay đã trở thành những điểm du lịch hấp dẫn, trở thành những sản phẩm văn hóa phi vật thể vô giá. Các vùng miền núi cao này lại là các vùng có rất nhiều dân tộc thiểu số khác nhau và ở đó người dân vẫn còn thích mặc các trang phục cổ truyền đa dạng, đầy màu sắc, vẫn còn nói rất nhiều ngôn ngữ khác nhau và vẫn còn giữ được các lối sống, tập quán thuần phác, vì thế đã tạo nên một bức tranh rực rỡ, thanh bình, hồn nhiên. Những đặc điểm riêng biệt, đặc sắc mà chỉ các phiên chợ vùng cao mới có đã tạo sức hút lớn, tạo ra làn sóng

du lịch mới lạ cho du khách trong và ngoài nước.

Người dân tộc vùng cao vốn quen khép kín với vòng xoay tự cung tự cấp. Rau cỏ thì trồng ngoài nương, lương thực thì chẳng có gì ngoài ngô, khoai và sắn, giao lưu văn hóa cũng chỉ gói gọn trong bản làng, cuộc sống gần như biệt lập với bên ngoài. Chỉ có nhờ những phiên chợ, họ mới có cơ hội giao lưu, trao đổi, mua bán hàng hóa, mở rộng ra với thế giới bên ngoài. Vì vậy, chợ vẫn luôn hiện hữu và luôn đóng vai trò quan trọng trong cuộc sống của người vùng cao. Người vùng cao sống giữa núi rừng, địa bàn rộng lớn, với phương thức tự cung tự cấp là chính, bởi vậy chợ có những nét đặc thù riêng. Đó không chỉ là nơi trao đổi, mua bán, mà còn là nơi gặp gỡ bạn bè và hò hẹn của những trái tim yêu. Song dù mang những nét văn hóa đặc thù như vậy, chợ của người vùng cao Việt Nam trước hết vẫn là nơi trao đổi, mua bán. Tuy trình độ canh tác ngày càng phát triển, vật chất ngày càng nhiều, nhưng tùy từng vùng và từng gia đình mà mỗi nơi có những sản phẩm khác nhau, nảy sinh nhu cầu trao đổi, mua bán để làm phong phú hơn cho cuộc sống gia đình và cá nhân. Những

sản phẩm của lao động trở thành hàng hóa, từ những sản phẩm tự tay làm ra như: lúa, ngô, khoai, sắn..., cho đến những sản vật khai thác của tự nhiên như: chim, thú rừng, mộc nhĩ, nấm hương, mật ong... Đến nay nhiều dân tộc vẫn giữ được nét văn hóa cổ rất độc đáo. Dân tộc Mông và dân tộc Thái... ở Tây Bắc, vẫn thường nói: "...chia cho nhau về làm giống..." mỗi khi đến nhà hoặc đến chợ mua trâu, lợn, gà hoặc hạt giống... Người bán cũng thấy nhẹ nhõm vì ngoài giá trị vật chất được đánh giá đúng mức, thì vẫn ẩn chứa cái tình, cái nghĩa, san sẻ giúp nhau trong cuộc sống.

CHỢ XUÂN MANG VẺ ĐẸP TÂM HỒN MIỀN SƠN CƯƠNG

Đây là không gian của một phiên chợ tình vùng cao qua ngòi bút của nhà văn Cao Duy Sơn: "Chợ trên một gò đồi. Chỉ một năm vào ngày hai mươi lăm tháng giêng mới họp nhưng cây cối và mọi vật ở đây không ai chặt phá hay di chuyển nên cảnh vật dường như còn nguyên vẹn như vốn có từ khi người Âu Lâm chọn đây làm chợ tình. Chợ ở đây không ồn ào như chợ phiên phố chợ, không tranh mua, tranh bán, không đuổi đánh nhau vì ghen hay thù oán. Đến đây mọi bậc dọc

đều đã được khoả dưới sông, mọi toan tính đều đã được cởi bỏ trên đường, chỉ đem đến đây con tim bồi hồi và những lời thầm thì ái ân tìm vào tai người xưa. Không ai biết vì sao lại thế? Chẳng ai tìm đến ngọn nguồn vì sao. Trước vốn thế, sau cũng thế và bây giờ vẫn thế..." (Cao Duy Sơn, Chợ tình). Ở vùng cao, mỗi phiên chợ đều tạo nên một niềm vui, chờ đợi, thấp thòm của tất cả mọi người. Các bà, các mẹ, các chị tất bật chuẩn bị hàng hóa. Các chàng trai dạo thừ một điệu khèn, mộng mơ trong một tiếng sáo vút cao... Các cô gái ướm đàn môi, thì thầm khúc tình ca mượt mà tình tứ, má đào thoáng ứng hồng nhớ lời hò hẹn hôm nao. Còn lũ trẻ mong ngày xuống chợ với một sự thích thú đặc biệt. Mọi người đều diện bộ quần áo đẹp nhất như đi dự hội: "Cả đêm May không sao ngủ được. Đã cố tình đi ngủ muộn mà đến lúc vào giường, nằm mãi vẫn chưa thấy gà gáy... Trời mờ sáng May đã dắt ngựa ra. May run quá, chỉ sợ gặp người quen trong bản, người ta lại kể với bố mẹ thì thế nào cũng bị mắng vì tội nói dối. Không ngờ ở chợ ấy May gặp đến 3, 4 đứa bạn

gái cùng bản, đứa nào cũng đi với một anh con trai lạ. Nhìn thấy nhau, không đứa nào nói gì, cứ làm như không quen, quay mặt đi mới tìm cười. Đêm xuống, có một thanh niên đốt đồng lửa to ở giữa bãi còn, ai có cái gì mang theo thì bỏ ra ăn chung. May và bạn May cũng buộc ngựa một góc rồi ra đấy ngồi cùng. Xung quanh đồng lửa càng lúc càng đông người, toàn con trai con gái trẻ. Giờ thì không thấy ai xấu hổ nữa. Má đám con gái đỏ rực nhưng là vì ánh lửa. Ai cũng như mình thì việc gì phải xấu hổ. Sáng hôm sau, đúng ngày 27 tháng 3, mặt trời mới mới nhô lên sau cánh rừng đỏ rực. Chử kéo tay May ra phía người ta ngồi thành hàng dài, rượu đựng trong can to để trước mặt. Nhưng ngồi uống rượu lâu cả buổi thì chỉ có người già thôi, bọn thanh niên ghé qua một tí rồi tìm chỗ khác, ít bị người ta nhìn thấy mà ngồi..." (Đỗ Bích Thúy, Tiếng đàn môi sau bờ rào đá).

Thông qua các tình huống trong truyện ngắn, các nhà văn đã không chỉ mô tả, quan sát bề ngoài mà đã khắc họa được sự vận động âm thầm, bền bỉ bên trong của đồng bào các dân

tộc vùng cao phía Bắc với những nét riêng độc đáo. Bằng những tác phẩm của mình, các tác giả đã lột tả được đời sống tâm linh gắn với từng dân tộc, với từng loại nghi thức của môi trường xã hội có sự đan xen giữa những nét đẹp văn hóa truyền thống với cả những hủ tục hay thói quen đã in dấu trong cuộc sống cộng đồng từ nhiều đời: ma chay, cưới hỏi, xây nhà, trị bệnh... Đó là những người Thái đen ở bản Hua Tát với tập tục "thiêu người khi chết. Sau khi thiêu xong, xương cốt được cho vào cái tiểu sành mang đi cất giấu. Ở trong dòng họ chỉ có một người đàn ông duy nhất biết được nơi cất giấu này. Trước khi chết, người ấy chọn ra một người trong họ để kế tục mình. Có lời nguyên rằng nếu thù ghét nhau, kẻ địch chỉ cần tìm được xương ấy mang tán trộn vào thuốc súng bắn đi là cả dòng họ tuyệt diệt..." (Nguyễn Huy Thiệp, Những ngọn gió Hua Tát). Đó còn là cái lệ mừng cưới ở bản Chín Chải ngày trước, "bà con có gì thì mang nấy, chục con gà nhốt trong

lồng làm giống cũng được, một cái chảo cũng được, thậm chí nhà nghèo quá thì vót cho mấy cái cặp bếp, mấy cái muôi, thìa gỗ...". Truyện ngắn Súc Hỷ (tiếng Tày súc là chú - có nghĩa là Chú Hỷ) trong tập truyện Ngôi nhà xưa bên suối của nhà văn Cao Duy Sơn là một tác phẩm có giá trị văn hóa rất sâu sắc. Súc Hỷ đã làm nhiều người nhớ lại một tục lệ đã mất ở miền núi - đó là hát khai xuân vào ngày mùng 1 Tết. Ngày đó, người có "sứ mệnh hát khai xuân" sẽ mặc những bộ quần áo rách rưới giống như những người ăn xin, đến từng nhà hát lời chúc cầu một năm mới ấm no, an lành... và chủ nhà sẽ đặt một đồng tiền vào cái giỏ mà người hát khai xuân đeo bên mình. "Ngày bé tôi cũng từng đặt những đồng xu vào giỏ của người hát khai xuân nên những gì tôi viết là tất cả những điều đã ăn sâu vào tâm thức và trở thành máu thịt...", nhà văn Cao Duy Sơn nhớ lại.

Đọc và suy ngẫm về những truyện ngắn lấy đối tượng các dân tộc miền núi phía Bắc làm đề tài, chúng ta nhận ra rằng sự phát triển văn hoá của các cộng đồng chính là sự nối dài của các thế hệ. Chúng ta không chỉ đơn thuần hiểu văn hoá ở nghĩa hẹp với chuyện đọc, nghe, nhìn mà điều quan trọng hơn cả là phải duy trì, bảo tồn, phát huy, phát triển văn hoá truyền thống, vì đó mới chính là cái căn cốt. Một số người cầm bút trong đó có nhà văn Cao Duy Sơn cũng thừa nhận rằng: Cái văn hoá đương đại chỉ là cái chúng ta cần bổ sung vào và tôn vinh, làm bền vững những gì mà văn hoá truyền thống để lại, bởi vì tất cả những gì thuộc về văn hoá đều đẹp và cần gìn giữ nó. Văn hoá đó là việc người ta sống tốt với nhau hơn, xử sự đẹp với nhau hơn, tử tế với nhau hơn... Đó là bài học thấm thía giá trị nhân văn mà chúng tôi rút ra được từ những truyện ngắn của các tác giả đương đại.

Rắn TRONG

DÒNG CHẢY VĂN HÓA VIỆT

TRONG VĂN HÓA VIỆT NAM, RẮN HAY CÒN GỌI LÀ TỶ - GIỮ VỊ TRÍ THỨ 6 TRONG SỐ 12
CON GIÁP, LÀ LOÀI VẬT CÓ THÂN HÌNH UỐN LƯỢN MỀM MẠI, TƯỢNG TRƯNG CHO SỰ
LINH HOẠT, THÔNG MINH VÀ KHÔN NGOAN.

Theo quan niệm của người Việt, hình tượng rắn xuất hiện rất đa dạng với những biến thể khác nhau, như rắn, trăn, chằn tinh, giao long, thuồng luồng, thậm chí là rồng... Hình tượng rắn đại diện cho sự biến đổi và tái sinh, giống như rắn lột xác để tái sinh, con người cũng cần phải không ngừng đổi mới, vượt qua giới hạn của bản thân để trở nên tốt đẹp hơn. Do đó, chúng còn được xem là biểu tượng của sự sống lâu, sức khỏe dồi dào và may mắn.

Với người Việt, có lẽ sự hiện diện của con rắn trong tiềm thức của con người được biểu hiện và gửi gắm sớm nhất qua biến thể giao long trong truyền thuyết Lạc Long Quân và Âu Cơ, câu chuyện tái hiện nguồn gốc thủy tổ dân tộc Việt và huyền thoại Thánh Gióng chém chết Giao long để cứu mẹ thời các vua Hùng, thể hiện tấm lòng báo hiếu của người con luôn vì dân vì nước. Bước vào thế giới cổ tích, rắn còn hiện diện qua nhiều biến thể trong các vai của trăn tinh hay chằn tinh. Người Việt qua các thế hệ vẫn truyền lưu cổ tích Thạch Sanh nổi tiếng, trong đó ám ảnh hình tượng con chằn tinh vốn được tu luyện lâu năm chuyên đi hại người, bắt dân làng thường niên phải hiến sinh cho nó một mạng người, nhưng cuối cùng đã

bị tiêu diệt bởi tráng sĩ Thạch Sanh hiền lành, dũng cảm. Trong bộ Kho tàng cổ tích Việt Nam, Nguyễn Đồng Chi đã sưu tập hơn chục truyện đề cập đến hình tượng con rắn với các biến thể khác nhau như giao long, thuồng luồng, chằn tinh, mãng xà, xà tinh, trong đó có truyện kể về tính thiện của loài rắn, giúp đỡ dân làng, được người dân ca ngợi, phụng thờ, lại có truyện trực diện coi rắn là loại ác độc, chuyên làm hại dân lành, bị người dân xa lánh, ghét bỏ. Bên cạnh sự hiện diện của con rắn với các vai vế và biến thể tên gọi khác nhau trong kho tàng truyền thuyết và cổ tích, chúng ta còn có thể nhận diện được khá rõ hình tượng con rắn được tiếp nhận, phản ánh qua kho tàng tục ngữ, thành ngữ, ca dao, đồng dao của người Việt. Đằng sau mỗi câu tục ngữ, thành ngữ hoặc mỗi bài ca dao, đồng dao là bóng dáng muôn hình vạn trạng của con rắn trong các hành trạng hay góc ngách của đời sống dân chúng từ những bối cảnh khác nhau, từ các cách biểu hiện mang tính ẩn dụ hay trực diện bộc lộ những biểu cảm, thái độ khác nhau. Chính vì thế, ngay tại thời điểm của xã hội đương đại, người đời vẫn truyền tụng, vận dụng các câu tục ngữ, thành ngữ quen thuộc, thay cho các minh giải hay suy nghĩ của mình về người đời, về cuộc đời và thế sự.

Trong dòng chảy văn hóa Việt Nam, hình ảnh rắn xuất hiện khá nhiều trong chuyện dân gian, trò chơi của con trẻ và trong tín ngưỡng dân gian

của người Việt Nam... Có thể kể đến những câu chuyện huyền thoại của người Việt như: Sự tích thánh Linh Lang, Sự tích Hồ Ba Bể, Thạch Sanh, Rắn báo oán, ông Dài, ông Cộc... hay Lầy chồng rắn trong truyện cổ Chăm. Đặc biệt truyện "Con Rồng cháu Tiên" - đây là huyền thoại chim tổ và huyền thoại rắn bố để trở thành mẹ tiên Âu, bố rồng Lạc sinh ra bọc trứng, nở trăm con - cội nguồn của người Việt ngày nay...

Rắn cũng được tượng trưng cho sự may mắn, nhất là truyền thống văn hóa phương Đông. Trong đời sống hàng ngày, người Việt Nam có rất nhiều kiêng kỵ, trong đó là việc xuất hành đầu năm mới hoặc mỗi khi có việc quan trọng như cưới hỏi, thi cử... Theo quan niệm dân gian, nếu đi công việc mà gặp được rắn là may mắn, bởi "Rắn đi, Quy về" - nghĩa là ra ngõ gặp rắn thì tiếp tục đi còn gặp rùa thì quay về, hoặc "Khi đi gặp rắn thì may/ Khi về gặp rắn thì hay ăn đòn"... Qua đó, rắn

là biểu tượng đa nghĩa, đa diện trong văn hóa Việt Nam. Xa hơn, rắn cũng là một biểu tượng của sự hướng thiện, gắn liền với truyền thuyết xưa khi đức Phật cảm hóa được loài rắn, rắn đã nguyện bảo vệ đức Phật tu hành. Rắn trong đạo Phật rất linh thiêng, biểu tượng cho sự thiện tâm, tu hành và tính nhân văn của đạo Phật.

Rắn xuất hiện trong các truyền thuyết, cổ tích, ca dao, tục ngữ, thành ngữ với nhiều vai trò khác nhau. Rắn được thờ phụng, gắn liền với các nghi lễ và tín ngưỡng dân gian, đặc biệt là tín ngưỡng thờ Mẫu. Hình tượng con rắn đã tạo ra một kho tàng văn hóa dân gian phong phú và đa dạng.

Người dân đã tôn sùng để đi đến tôn vinh rắn trở thành thành hoàng ngự trên các điện thờ với chức năng và quyền uy cho cả một làng hay liên làng. Cũng từ đó, hình tượng rắn đã được tô vẽ về diện mạo, trở thành vị thần rắn có mào, có sức mạnh phi

thường và quyền uy với cộng đồng, phù trợ từ dân làng đến phò trợ vua chúa dẹp giặc, vượt qua hoạn nạn, được vua ban sắc phong ở các ngôi vị cao quý của Thượng đẳng thần hay Trung đẳng thần phổ biến ở hàng vạn làng quê Việt.

Cũng từ những quan niệm về thế giới quan và nhân sinh quan trong đó có sự hiện diện của hình tượng - hình ảnh các ông răn thần của cộng đồng người Việt, quá trình thực hành tín ngưỡng thờ Nữ thần rồi đến tín ngưỡng thờ Mẫu (nổi bật nhất là tín ngưỡng thờ Mẫu Tam/Tứ phủ) của người Việt đã cũng được gắn với sự hiện diện của hình tượng rắn tại các điện, phủ, miếu thờ tại hàng nghìn làng quê Việt.

Trong tín ngưỡng thờ Mẫu Tứ phủ của người Việt ở Bắc Bộ, rắn thường xuất hiện thành cặp, với vị trí đầy tôn nghiêm trong không gian điện thờ. Dân gian gọi rắn là Ông Lốt. Ông Lốt đi cùng với tướng Ngũ Hồ, như tạo cho không gian thờ cúng thêm phần rộng lớn, khoáng đạt. Hình tượng 5 Ông Hồ đại diện cho rừng núi hoang sơ. Còn 2 Ông Lốt đại diện cho trời và sông nước. Điều này khiến ta cảm tưởng không gian thờ tự vốn hữu hạn, bỗng có sự kết nối với các không gian tự nhiên bao la: trời, đất, nước. Trong không gian điện thờ, thường chỉ xuất hiện 2 Ông Lốt với 2 màu xanh lá (gọi Thanh Xà) và trắng (gọi Bạch Xà). Tuy nhiên, có điện thờ lại bày trí 2 Ông Lốt màu trắng, cũng có khi lại có sự xuất

hiện của rắn màu vàng trong 2 Ông Lốt. Việc rắn mang màu sắc gì, đôi khi xuất phát ở nhu cầu thẩm mỹ của cộng đồng bảo tồn di sản. Còn trong tranh dân gian Hàng Trống, có bức vẽ 3 Ông Lốt, có bức lại vẽ Ông Lốt mang hình dạng tam đầu cửu vĩ (3 đầu, 9 đuôi). Từ trong Phật giáo, rắn Naga đã là vị thần coi giữ kinh Phật, bảo vệ Phật pháp. Đi vào tín ngưỡng thờ Mẫu bản địa, rắn tiếp tục là vị thần mang sứ mệnh hộ vệ, trông coi thần điện, nên thường được đặt ở ban Công đồng, mà không đi sâu vào hậu cung. 3 đầu cho phép thần nghe thấu tiếng kêu cầu của khắp chúng sinh đến bái yết cửa Mẫu.

Trong văn hóa Việt Nam, hình tượng rắn đại diện cho sự biến đổi và tái sinh. Giống như rắn lột xác để tái sinh, con người cũng cần phải không ngừng đổi mới, vượt qua giới hạn của bản thân để trở nên tốt đẹp hơn.

THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ PHẠM MINH CHÍNH TRAO BẰNG TIẾN SĨ DANH DỰ CỦA ĐHQGHN CHO CHỦ TỊCH ĐIỂN ĐÀN KINH TẾ THẾ GIỚI GS. KLAUS SCHWAB

TRONG CHUYẾN THAM DỰ HỘI NGHỊ THƯỜNG NIÊN LẦN THỨ 55 DIỄN ĐÀN KINH TẾ THẾ GIỚI (WEF) TẠI DAVOS (THỤY SĨ), SÁNG 22/1/2025 (GIỜ ĐỊA PHƯƠNG), THỦ TƯỚNG PHẠM MINH CHÍNH VÀ GIÁM ĐỐC ĐHQGHN LÊ QUÂN ĐÃ GẶP VÀ TRAO BẰNG TIẾN SĨ DANH DỰ CỦA ĐHQGHN CHO GIÁO SƯ KLAUS SCHWAB, NHÀ SÁNG LẬP KIỂM CHỦ TỊCH WEF.

Việc trao bằng Tiến sĩ danh dự cho Giáo sư Klaus Schwab nhằm tri ân những đóng góp to lớn của ông trong việc thúc đẩy các sáng kiến toàn cầu, đặc biệt trong các lĩnh vực phát triển bền vững, Cách mạng Công nghiệp 4.0 và đổi mới sáng tạo. Với tư cách là nhà sáng lập WEF, Giáo sư Klaus Schwab đã tạo ra những ảnh hưởng sâu rộng, kết nối các nhà lãnh đạo chính trị, doanh nghiệp và học giả trên toàn cầu. Các sáng kiến mà ông khởi xướng như Trung tâm Cách mạng Công nghiệp 4.0 tại TP. Hồ Chí Minh và Chương trình phát triển kỹ năng cho lực lượng lao động Việt Nam không chỉ giúp nâng cao năng lực cạnh tranh của Việt Nam trong kỷ nguyên số, mà còn thúc đẩy sự phát triển bền vững của nền kinh tế và xã hội Việt Nam.

Với hơn một thế kỷ xây dựng và phát triển, ĐHQGHN luôn tiên phong trong lĩnh vực giáo dục, nghiên cứu khoa học và đào tạo nhân lực chất lượng cao, đồng thời khẳng

định vị thế quốc tế thông qua các hợp tác chiến lược với các tổ chức và cá nhân uy tín toàn cầu. Các mối quan hệ hợp tác này không chỉ giúp ĐHQGHN nâng cao chất lượng đào tạo và nghiên cứu mà còn đóng góp tích cực vào sự phát triển chung của cộng đồng quốc tế. Buổi lễ trao bằng Tiến sĩ danh dự của ĐHQGHN cho Giáo sư Klaus Schwab là minh chứng cho sự hợp tác bền vững và sự tôn vinh những đóng góp của ông đối với sự phát triển của Việt Nam cũng như thế giới. Đồng thời, đây cũng là dịp để ĐHQGHN khẳng định cam kết của mình trong việc thúc đẩy sự phát triển bền vững, kết nối và hội nhập quốc tế, qua đó tiếp tục nâng cao vai trò của mình trong cộng đồng giáo dục toàn cầu.

Cùng ngày, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân và đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã tham dự Tọa đàm "Hạ tầng số - năng lượng xanh: Vươn mình trong kỷ nguyên thông minh".

Trước đó, ngày 7/10/2024, ĐHQGHN vinh dự được đón tiếp Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính và GS. Klaus Schwab, người sáng lập, Chủ tịch điều hành Diễn đàn Kinh tế Thế giới đến thăm ĐHQGHN và giao lưu với sinh viên về chủ đề "Định vị Việt Nam trong kỷ nguyên thông minh - Tầm nhìn cho thế hệ trẻ" (Positioning Viet Nam in the Intelligent age - Next generation visionaries).

TƯƠNG LAI CỦA MỐI QUAN HỆ HỢP TÁC GIỮA VIỆT NAM - HOA KỲ PHỤ THUỘC NHIỀU VÀO THẾ HỆ TRẺ

NGÀY 08/01/2025, TẠI HỘI TRƯỞNG NGUYỄN VĂN ĐẠO, ĐẠI SỨ HOA KỲ TẠI VIỆT NAM MARC EVANS KNAPPER THĂM ĐHQGHN VÀ GIAO LƯU VỚI SINH VIÊN VỀ CHỦ ĐỀ “KỶ NIỆM 30 NĂM MỐI QUAN HỆ VIỆT NAM - HOA KỲ”.

Tại chuyến thăm của Tổng thống Hoa Kỳ Joe Biden tới Việt Nam vào tháng 9 năm 2023, Việt Nam và Hoa Kỳ đã chính thức nâng cấp lên thành mối quan hệ Đối tác Chiến lược Toàn diện, mở ra một giai đoạn lịch sử mới trong tình hữu nghị và hợp tác song phương. Sự kiện này mở ra nhiều cơ hội mới trong hợp tác giáo dục đại học, đặc biệt là với mối quan hệ hợp tác giữa ĐHQGHN và các đối tác tại Hoa Kỳ đang ngày càng phát triển.

Thay mặt lãnh đạo ĐHQGHN, Phó Giám đốc Nguyễn Hoàng Hải bày tỏ vinh dự khi được đón tiếp ngài Đại sứ Marc Knapper tới thăm ĐHQGHN và giao lưu với cán bộ, sinh viên. Là đại học đa ngành, đa lĩnh vực hàng đầu tại Việt Nam, ĐHQGHN đã thể hiện tốt vai trò và uy tín học thuật trong việc thực hiện trách nhiệm quốc gia, đặc biệt là nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cho xã hội và đáp ứng nhu cầu phát triển của đất nước trong bối cảnh hội nhập và kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

Trong thời gian qua, ĐHQGHN vinh dự được đón tiếp nhiều nguyên thủ quốc gia, chính khách cũng như các học giả danh tiếng thế giới. Đặc biệt, vào năm 2000, trong chuyến thăm Việt Nam của Tổng thống Hoa Kỳ Bill Clinton, ông đã tới thăm ĐHQGHN và có buổi nói chuyện với sinh viên.

Phó Giám đốc Nguyễn Hoàng Hải cho biết, ĐHQGHN đã ký kết 33 thỏa thuận và hiệp định hợp tác song phương với các đối tác là những trường đại học, tổ chức nghiên cứu hàng đầu của Hoa Kỳ như: Đại học Iowa, Đại học San José State, Đại học Chicago, Đại học Indiana, Đại học Bang Arizona, ĐH Maryland, Đại học Keuka... Các hình thức hợp tác gồm có: phối hợp xây dựng chương trình đào tạo liên kết; phối hợp nghiên cứu, xây dựng các đề án; trao

đổi giáo viên, sinh viên; tổ chức hội nghị, hội thảo.

Cùng với những hoạt động hợp tác trao đổi song phương, hai bên tập trung vào các lĩnh vực khoa học cơ bản là thế mạnh của các đối tác Hoa Kỳ như các chương trình tiên tiến của Bộ Giáo dục và Đào tạo và chương trình đào tạo đạt chuẩn quốc tế của ĐHQGHN: ngành Toán học hợp tác với ĐH Washington, ngành Hóa học với ĐH Illinois, ngành Vật lý với ĐH Brown, ngành Sinh học với ĐH Turf, ngành Môi trường với ĐH Indiana, ngành Bán dẫn với ĐH Arizona...; các chương trình trong khuôn khổ Đề án 165 (đào tạo cán bộ nguồn cho Đảng và Nhà nước theo kế hoạch của Ban Tổ chức TW), các chương trình trong khuôn khổ Đề án 911, Đề án 322...

Ngày 24/11/2021, Dự án Hợp tác Đổi mới Giáo dục Đại học (PHER) chính thức được khởi động với sự tham dự của các đại diện lãnh đạo từ ĐHQGHN, ĐHQG TP.HCM, ĐH Đà Nẵng cùng các đối tác quốc tế như ĐH Indiana, USAID và Ngân hàng Thế giới. Dự án này nhằm hiện đại hóa các cơ sở giáo dục đại học, cải tiến giáo trình và phương pháp giảng dạy để xây dựng các trường đại học theo mô hình thế kỷ 21. Trong năm tài chính 2024, PHER đã đạt được những kết quả đáng khích lệ. Dự án đã hỗ trợ thành công 17 cơ sở giáo dục đại học, bao gồm ba đại học lớn: ĐHQGHN (và 4 trường thành viên), ĐHQG TP.HCM (và 5 trường thành viên) và ĐH Đà Nẵng (và 5 trường thành viên). Về phát triển nguồn nhân lực, dự án vượt mức 19% so với chỉ tiêu, hỗ trợ 889 cá nhân với cơ cấu 54% nữ và 46% nam. Đáng chú ý, dự án còn ghi nhận 3 sáng kiến đổi mới được hỗ trợ thông qua chỉ số STIR-10.

Cũng trong năm qua, ĐHQGHN và ĐH Arizona đã ký kết hợp tác trong lĩnh vực nghiên cứu và phát triển công nghệ bán dẫn, với kế hoạch đào tạo nguồn nhân lực từ nhiều cấp độ, từ trung học phổ thông đến đại học và các chuyên gia đang làm việc trong ngành. Dự kiến sẽ có các hoạt động trao đổi như phát triển chương trình đào tạo, chia sẻ học liệu, trao đổi cán bộ và sinh viên, với sự hỗ trợ tài chính từ Chính phủ Hoa Kỳ.

Phó Giám đốc Nguyễn Hoàng Hải tin rằng, chuyến thăm của Đại sứ Hoa Kỳ tại Việt Nam Marc Knapper không chỉ là minh chứng cho mối quan hệ bền chặt giữa hai quốc gia mà còn là cơ hội độc đáo để sinh viên của ĐHQGHN tìm hiểu trực tiếp về ngoại giao quốc tế, quan hệ toàn cầu và tầm quan trọng của giao lưu văn hóa. Năm 2025 là dịp để cùng nhìn lại những bước tiến mà hai nước đã cùng nhau đạt được trong 30 năm qua, đồng thời hướng tới phía trước và định hướng tương lai

cho mối quan hệ hai nước những năm tiếp theo.

Đại sứ Marc Knapper bày tỏ vui mừng khi được đến thăm ĐHQGHN cũng như ấn tượng trước những kết quả hợp tác của ĐHQGHN với các đối tác Hoa Kỳ trong suốt thời gian qua. Ông cho biết, Đại sứ quán Hoa Kỳ tại Việt Nam sẵn sàng kết nối, thúc đẩy quan hệ hợp tác giữa ĐHQGHN và các cơ sở giáo dục của nước này trong các hoạt động đào tạo, nghiên cứu, trao đổi.

Thuyết trình trước hơn 400 sinh viên của ĐHQGHN về chủ đề "Kỷ niệm 30 năm quan hệ Hoa Kỳ - Việt Nam", Đại sứ nhấn mạnh vào 3 nội dung đó là giáo dục, đổi mới sáng tạo và quan hệ đối tác.

Đại sứ khẳng định, giáo dục là nền tảng của quan hệ đối tác chiến lược toàn diện giữa Hoa Kỳ và Việt Nam. Giáo dục chính là hạt giống giúp các thế hệ trẻ phát triển thành những nhà lãnh đạo, nhà đổi mới và công dân toàn cầu. Trong thời gian

qua, nhiều tổ chức giáo dục Hoa Kỳ đã hợp tác với ĐHQGHN trong các sáng kiến đột phá, bao gồm thúc đẩy nghiên cứu địa không gian cùng NASA, mở rộng các chương trình đào tạo tiếng Anh và hợp tác thiết kế chương trình giảng dạy cho các ngành quan trọng như bán dẫn. Hơn 60 sinh viên và giảng viên của ĐHQGHN đã tham gia các chương trình trao đổi do Chính phủ Hoa Kỳ tổ chức; ĐHQGHN đã hợp tác với các cơ sở giáo dục Hoa Kỳ trong các hoạt động trao đổi sinh viên và giảng viên, nghiên cứu, cũng như chia sẻ.

Việt Nam luôn nằm trong nhóm các quốc gia có nhiều sinh viên đang theo học tại các cơ sở giáo dục của Hoa Kỳ. Nhiều du học sinh rất thành công trên con đường học vấn cũng như có những vị trí công tác tại các cơ quan, doanh nghiệp lớn của Hoa Kỳ. Đại sứ Marc Knapper cho biết, Dự án Hợp tác Đổi mới Giáo dục Đại học (PHER) hay Chương trình Fulbright

là những minh chứng cho thấy nỗ lực của Hoa Kỳ nhằm tăng cường hợp tác trong giáo dục đại học với Việt Nam.

Theo Đại sứ Marc Knapper, tương lai của Việt Nam và Hoa Kỳ gắn bó mật thiết với nhau. Thành công của Việt Nam cũng là thành công của Hoa Kỳ và ngược lại. Hai nước sẵn sàng hợp tác chặt chẽ trong giải quyết các vấn đề cấp bách của thời đại như biến đổi khí hậu. Ông tin rằng, đổi mới sáng tạo chính là chìa khóa cho 30 năm tiếp theo của mối quan hệ giữa hai nước. Hai bên đang áp dụng cách tiếp cận hướng tới tương lai để thúc đẩy mối quan hệ phát triển, tập trung vào các ngành công nghiệp công nghệ cao, bán dẫn, trí tuệ nhân tạo, công nghệ 5G, năng lượng tái tạo, chuyển đổi số.

Quan hệ giữa Hoa Kỳ và Việt Nam cũng đã chuyển mình mạnh mẽ. Ngày nay, mối quan hệ này đã phát triển rực rỡ, bao phủ hầu như mọi lĩnh vực. Theo Đại sứ, những gì hai

nước đã xây dựng cùng nhau trong 30 năm qua là trái ngọt từ cây mà hai nước đã quyết định cùng nhau trồng vào năm 1995.

Ông cho rằng, tương lai của Việt Nam và tương lai của mối quan hệ hợp tác giữa Việt Nam - Hoa Kỳ phụ thuộc nhiều vào thế hệ trẻ. Các bạn trẻ có cơ hội để đưa Việt Nam tiến vào một tương lai công nghệ cao và bền vững; tích cực đổi mới sáng tạo để giải quyết các thách thức như biến đổi khí hậu và năng lượng sạch; củng cố hợp tác giữa hai quốc gia.

Tại chương trình, sinh viên của ĐHQGHN đã đặt các câu hỏi giao lưu cùng Đại sứ Marc Knapper về các vấn đề như: chính sách nhằm tăng cường trao đổi học thuật, hỗ trợ nghiên cứu chung và thúc đẩy hợp tác sâu rộng hơn giữa các trường đại học của Việt Nam - Hoa Kỳ; tăng cường hợp tác hai nước trong các chương trình trao đổi thanh niên, sinh viên; thúc đẩy đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp...

GIÁM ĐỐC ĐHQGHN GẶP MẶT, TẶNG QUÀ CHO HƠN 150 SINH VIÊN KHUYẾT TẬT, MỒ CÔI, CÓ HOÀN CẢNH ĐẶC BIỆT KHÓ KHĂN NHÂN DỊP TẾT ẤT TỴ

TRONG KHÔNG KHÍ VUI TƯỞI VÀ ĐẦM ẤM CỦA NHỮNG NGÀY GIÁP TẾT NGUYỄN ĐÀN ẤT TỴ 2025, NGÀY 15/01/2025, GIÁM ĐỐC ĐHQGHN LÊ QUÂN ĐÃ CÓ BUỔI GẶP MẶT, TẶNG QUÀ CHO 152 SINH VIÊN KHUYẾT TẬT, MỒ CÔI, CÓ HOÀN CẢNH KHÓ KHĂN TRONG TOÀN ĐHQGHN. CHƯƠNG TRÌNH ĐƯỢC TRIỂN KHAI VỚI MONG MUỐN LAN TỎA THÔNG ĐIỆP VỀ HỖ TRỢ, SẴN CHIA, TẠO ĐỘNG LỰC CHO NHỮNG CÁ NHÂN SINH VIÊN CÓ HOÀN CẢNH KHÓ KHĂN TẠI CÁC ĐƠN VỊ CÓ THỂ TỰ TIN HÒA NHẬP, VƯƠN LÊN TRONG MÔI TRƯỜNG HỌC TẬP, NGHIÊN CỨU TẠI ĐHQGHN; ĐỒNG THỜI GÓP PHẦN CHĂM SÓC TOÀN DIỆN ĐỜI SỐNG VẬT CHẤT VÀ TINH THẦN CHO SINH VIÊN, ĐẶC BIỆT LÀ NHỮNG SINH VIÊN CÓ HOÀN CẢNH KHÓ KHĂN.

Chương trình do Ban Chính trị và Công tác Học sinh sinh viên ĐHQGHN là đầu mối phối hợp triển khai cùng các đơn vị trong ĐHQGHN như: Công đoàn, Đoàn Thanh niên, Quỹ Phát triển, Trung tâm Hỗ trợ Sinh viên. Bên cạnh đó, chương trình cũng nhận được sự ủng hộ, tài trợ của các đối tác như Ngân hàng TMCP Sài Gòn – Hà Nội (SHB); CLB Cựu Sinh viên doanh nhân ĐHQGHN; CLB Golf cựu sinh viên ĐHQGHN.

Theo thống kê từ các đơn vị đào tạo, năm học 2024-2025,

ĐHQGHN có khoảng 152 sinh viên mặc dù có hoàn cảnh đặc biệt thuộc diện mồ côi, khuyết tật nhưng vẫn nỗ lực vượt khó, khắc phục hoàn cảnh để vươn lên hiện thực hóa giấc mơ tiếp cận tri thức, tạo lập tương lai. Các em là những tấm gương sáng cần được động viên, khích lệ, hỗ trợ cả về vật chất và tinh thần từ đơn vị đào tạo, ĐHQGHN cũng như các tổ chức, cá nhân.

Phát biểu tại chương trình, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân cho biết chương trình gặp mặt và trao quà tết cho các sinh viên có hoàn cảnh khó khăn, có nghị lực vươn lên trong học tập là một hoạt động được ĐHQGHN tổ chức thường niên, với mong muốn hỗ trợ các món quà tinh thần, động viên các em có thể yên tâm nghiên cứu, học tập và đón một năm mới vui hơn. ĐHQGHN hiện tại có khoảng 63.000 sinh viên, là một trung tâm bồi dưỡng, đào tạo nhân tài hàng đầu cả nước. Trong những năm qua, ĐHQGHN luôn chú trọng quan tâm, sâu sát tới học sinh, sinh viên của các đơn vị đào tạo, nhất là về công tác đào tạo cũng như lưu trú, học tập của các em tại các cơ sở. Với sứ mệnh đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, trình độ cao, bồi dưỡng nhân tài cho đất nước, Giám đốc Lê Quân cũng mong muốn mỗi sinh viên có thể chuyên

tâm nghiên cứu, học tập, đồng thời luôn lạc quan, nỗ lực phấn đấu, vượt qua mọi nghịch cảnh của cuộc sống để tiến gần hơn tới giấc mơ tri thức mà các em đang theo đuổi.

Trước thềm năm mới 2025, Giám đốc ĐHQGHN cũng đã gửi lời chúc tới các sinh viên trong toàn ĐHQGHN, mong rằng các em sẽ luôn vui khỏe, hạnh phúc và đạt được nhiều thành tích trong học tập và nghiên cứu khoa học.

Tại chương trình, Ngân hàng SHB đã quyết định dành 200 triệu đồng từ Gói Hỗ trợ Tài chính - Ươm mầm tài năng SHB để trao quà cho những sinh viên có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, có nghị lực vươn lên học tập tốt của ĐHQGHN. Nguồn kinh phí này đã được ĐHQGHN, Quỹ Phát triển ĐHQGHN phối hợp với Ngân hàng SHB trao dưới hình thức học bổng hỗ trợ toàn phần năm học 2024 - 2025 cho 01 sinh viên Trường ĐH Công nghệ với trị giá 41 triệu đồng và làm quà động viên cho 53 sinh viên có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn trong ĐHQGHN, mỗi suất trị giá 3 triệu đồng. Đặc biệt, cựu sinh viên Nguyễn Công Cường của Trường ĐH Luật, ĐHQGHN đã hỗ trợ nguồn sinh hoạt phí học tập cho 02 sinh viên mồ côi cả cha và mẹ của Trường ĐH Luật, ĐHQGHN, mỗi em 24 triệu/năm học và liên tục trong 4 năm học của các em.

Đại diện cho hơn 150 sinh viên nhận quà tại chương trình, sinh viên Vũ Thị Hải Anh của Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN đã bày tỏ sự vui mừng và gửi lời cảm ơn chân thành nhất tới Ban Giám đốc ĐHQGHN, các nhà hảo tâm đã luôn quan tâm, hỗ trợ tới sinh viên ĐHQGHN, đặc biệt là những sinh viên có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn. "Vượt qua tất cả những rào cản, những điều kém may

mắn, chúng tôi luôn mong muốn có thể tiếp tục được sống trong tình yêu thương của thầy cô trong toàn ĐHQGHN, biến khó khăn trở thành cơ hội, vươn lên một cách mạnh mẽ, tiến gần với giấc mơ tri thức và trở thành những công dân có ích cho xã hội. Trong bối cảnh chúng ta sắp bước sang một mùa xuân mới, đồng thời đón một kỷ nguyên mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, chúng tôi biết rằng đất nước đang cần hơn nữa những bộ óc sáng tạo, tự tin mang theo tinh thần khởi nghiệp. Trong năm học 2025 tới đây, tôi mong muốn những sinh viên có mặt tại chương trình sẽ tiếp tục học tập,

cống hiến, biến khó khăn thành bộ phận chinh phục giấc mơ, trở thành những nguồn nhân lực quan trọng của đất nước".

Trong khuôn khổ chương trình, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân cũng đã có buổi chia sẻ, giao lưu cùng các bạn sinh viên khuyết tật, mồ côi, có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn trong toàn ĐHQGHN, với mong muốn sẽ thấu hiểu hơn nữa những tâm tư, nguyện vọng của các em, từ đó giúp các em hòa nhập hơn, yên tâm học tập trong một môi trường giáo dục toàn diện.

TRIỂN KHAI KẾ HOẠCH NHIỆM VỤ NĂM 2025, ĐHQGHN ĐẨY MẠNH THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT 57-NQ/TW, LÀ ĐIỂM ĐẾN CỦA HỌC GIẢ THẾ GIỚI

NGÀY 13/01/2024, ĐHQGHN ĐÃ TỔ CHỨC
HỘI NGHỊ TỔNG KẾT CÔNG TÁC NĂM 2024
VÀ TRIỂN KHAI KẾ HOẠCH NHIỆM VỤ NĂM
2025 NHẪM ĐÁNH GIÁ NHỮNG THÀNH
TỰU, KẾT QUẢ, NHỮNG HẠN CHẾ VÀ BÀI
HỌC KINH NGHIỆM TRONG VIỆC THỰC
HIỆN KẾ HOẠCH ĐÃ ĐỀ RA, ĐỒNG THỜI
THẢO LUẬN, TRAO ĐỔI VỀ PHƯƠNG HƯỚNG
NHIỆM VỤ TRỌNG TÂM THỜI GIAN TỚI.

Phát biểu khai mạc hội nghị, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân đánh giá cao những thành tựu nổi bật của ĐHQGHN trong năm qua đồng thời chỉ ra các mục tiêu quan trọng trong năm tới, nhằm tiếp tục nâng cao chất lượng giáo dục, nghiên cứu, đổi mới sáng tạo và phát triển bền vững.

Giám đốc ĐHQGHN cho biết, năm 2024 là một năm đáng nhớ đối với ĐHQGHN, với nhiều kết quả nổi bật trong công tác đào tạo, nghiên cứu và quản trị đại học. Các thành tựu này không chỉ đến từ sự nỗ lực của từng cá nhân mà còn là kết quả của sự đoàn kết, sáng tạo và quyết tâm chung của toàn thể cán bộ, giảng viên và sinh viên trong toàn ĐHQGHN.

"Chúng ta đã đạt được những thành tựu quan trọng trong việc triển khai các chính sách đổi mới, nâng cao chất lượng đào tạo và nghiên cứu, từ đó nâng cao vị thế của ĐHQGHN trên trường quốc tế", Giám đốc Lê Quân nhấn mạnh.

Đặc biệt, những kết quả này phản ánh tinh thần không ngừng đổi mới và khát vọng vươn lên, hướng đến mục tiêu trở thành trung tâm đổi mới sáng tạo hàng đầu khu vực và thế giới.

Lãnh đạo ĐHQGHN cũng đặc biệt ghi nhận những đóng góp của các đơn vị thành viên và trực thuộc. Theo đó, các đơn vị đã có những bước tiến vững chắc trong công tác đào tạo và nghiên cứu khoa học cơ bản, tiếp tục giữ vững vai trò đầu tàu trong phát triển khoa học tự nhiên, xã hội nhân văn, công nghệ và giáo dục. Đồng thời đạt được nhiều thành tích quan trọng trong việc nâng cao chất lượng đào tạo và nghiên cứu, góp phần định vị thương hiệu ĐHQGHN trên bản đồ giáo dục & đào tạo, khoa học & công nghệ thế giới, đặc biệt trong lĩnh vực công nghệ cao và đổi mới sáng tạo.

Nhấn mạnh tầm quan trọng của chuyển đổi số trong đào tạo và nghiên cứu, Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân

khẳng định, việc đầu tư vào nền tảng giáo dục số, công nghệ và quản trị dữ liệu là yếu tố quyết định để ĐHQGHN duy trì và phát triển trong thời đại chuyển đổi số.

"Đây là bước đi cần thiết để không chỉ nâng cao chất lượng đào tạo mà còn tạo ra môi trường học tập và nghiên cứu hiện đại, đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của xã hội", Giám đốc chia sẻ.

Giám đốc ĐHQGHN Lê Quân cũng đưa ra các mục tiêu chiến lược cho năm 2025, trong đó nhấn mạnh việc triển khai Nghị quyết 57-NQ/TW về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số; tập trung vào phát triển kinh tế tri thức, nâng cao chất lượng đào tạo và tăng cường hợp tác quốc tế. Ông khẳng định, ĐHQGHN sẽ tiếp tục tạo ra nhiều cơ hội mới để thu hút nhân tài, phát triển các nhóm nghiên cứu mạnh và phát huy tối đa tiềm năng của công nghệ trong việc giải quyết các vấn đề xã hội.

Giám đốc ĐHQGHN tin tưởng rằng, với sự đoàn kết và quyết tâm của toàn thể cán bộ, giảng viên, nhà khoa học và người học, ĐHQGHN sẽ hoàn thành các mục tiêu của năm 2025 và sẽ tiếp tục đóng góp tích cực vào sự phát triển của giáo dục & đào tạo, khoa học & công nghệ của đất nước.

Trình bày báo cáo tổng kết năm 2024 và kế hoạch nhiệm vụ năm 2025, Phó Giám đốc thường trực ĐHQGHN Nguyễn Hiệu cho biết, năm 2024 là năm bản lề có ý nghĩa quan trọng, tạo nền tảng thực hiện các mục tiêu của Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, Chiến lược phát triển ĐHQGHN đến năm 2030 tầm nhìn 2045, Kế hoạch phát triển ĐHQGHN giai đoạn 2021-2025.

Năm 2024, ĐHQGHN tiếp tục đổi mới và hoàn thiện tổ chức bộ máy, cơ chế tự chủ đại học và phát triển đội ngũ; Tổ chức lại Khoa Các khoa học liên ngành thành Trường Khoa học liên ngành và Nghệ thuật; Hoàn thiện và thống nhất Đề án sáp nhập Trường

ĐH Hà Tĩnh về ĐHQGHN để trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt; Kiện toàn Hội đồng trường các trường ĐH thành viên; Sắp xếp, tổ chức lại các đơn vị theo tinh thần của Nghị quyết 18...; Tiếp tục hoàn thiện thể chế, đổi mới hoạt động và tăng cường tự chủ, phân cấp phân quyền; Phát triển khối khoa học sức khỏe; Đổi mới hoạt động các trường THPT thuộc trường đại học thành viên; Triển khai thực hiện tốt các chính sách trọng dụng, ưu đãi, thu hút nhân lực chất lượng cao.

Công tác chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ số cũng được triển khai mạnh mẽ, gắn với đổi mới quản trị đại học tiên tiến, kết nối xuyên suốt khu vực nội thành và Hòa Lạc. Năm 2024, ĐHQGHN tiếp tục hoàn thiện và triển khai triệt để phương thức quản trị hiệu năng (KPIs) đối với các đơn vị đào tạo, nghiên cứu, cập nhật kết quả hàng quý và báo cáo, đánh giá tại các Hội nghị Giao ban. Các chỉ tiêu KPIs toàn ĐHQGHN đạt kết quả tích cực, hoàn thành kế hoạch ở mức cao.

Về đào tạo, ĐHQGHN chú trọng phát triển đào tạo các ngành khoa học cơ bản và đào tạo tài năng với Chương trình Ươm tạo tài năng (VNU12+) thu hút 180 học sinh từ 04 trường THPT tham gia. Đồng thời, ĐHQGHN tiếp tục mở mới các chương trình đào tạo, đẩy mạnh tái cấu trúc ngành/chuyên ngành đáp ứng nhu cầu xã hội; mở rộng quy mô và đổi mới đào tạo tại Hòa Lạc, tăng cường hiệu quả Đề án giáo dục toàn diện; Triển khai Đề án thí điểm đào tạo trực tuyến tại ĐHQGHN với học phần Nhà nước và pháp luật đại cương cho hơn 12.000 sinh viên và học phần Tiếng Anh B1 cho hơn 7.300 sinh viên, xây dựng 02 học phần trực tuyến: Quản trị địa phương, Quản trị cảm xúc và Sống tình thức trên hệ thống VNU-LMS.

Về khoa học & công nghệ, năm 2024, ĐHQGHN tiếp tục ban hành và thực thi các chính sách nhằm thúc đẩy hoạt động đổi mới sáng tạo, hỗ trợ tài chính cho cán bộ khoa học xuất sắc, bố trí nguồn lực đầu tư cho nhóm nghiên cứu mạnh, phòng thí nghiệm trọng điểm; Tiếp tục triển khai hiệu quả các chương trình nghiên cứu trọng điểm đã được phê duyệt, đồng thời xây dựng mới 05 chương trình KH&CN trọng điểm cấp ĐHQGHN đưa vào kế hoạch ngân sách năm 2025.

Về hợp tác phát triển, ĐHQGHN đa dạng hóa các hoạt động hợp tác trong nước và quốc tế nhằm gia tăng nguồn lực phục vụ đào tạo, nghiên cứu khoa học và nâng cao vị thế của ĐHQGHN, đồng thời tăng cường hiệu quả trao đổi, thu hút giảng viên, sinh viên quốc tế.

Bên cạnh đó, ĐHQGHN chú trọng phát triển các nguồn lực tài chính ngoài ngân sách, đặc biệt nguồn thu từ hoạt động xúc tiến đầu tư, các dự án đầu tư theo phương thức hợp tác công tư; Tiếp tục đẩy mạnh xây dựng khu đô thị tại Hòa Lạc; Khởi công một số hạng mục công trình từ nguồn vốn vay của Ngân hàng Thế giới: Tòa nhà Trung tâm điều hành, Trường ĐH Công nghệ (giai đoạn 1).

Năm 2025, ĐHQGHN xác định 6 nhiệm vụ trọng tâm, đó là: (1) Chuẩn bị và tổ chức thành công đại hội đảng các cấp, Đại hội đại biểu ĐHQGHN lần thứ VII Nhiệm kỳ 2025-2030; (2) Kiện toàn bộ máy tổ chức, ban hành quy chế tổ chức và hoạt động và thực hiện chính sách cán bộ, viên chức & người lao động của các đơn vị sau khi sắp xếp; hoàn thiện vị trí việc làm, xây dựng tiêu chuẩn cán bộ, nhân lực đáp ứng yêu cầu phát triển ĐHQGHN giai đoạn mới; (3) Phát triển các nguồn lực phục vụ nâng cao nghiên cứu khoa học, đảm bảo chất

lượng đào tạo, trong đó ưu tiên đầu tư cho nhóm các nhà khoa học xuất sắc, phòng thí nghiệm trọng điểm và nhóm nghiên cứu mạnh; (4) Quy hoạch ngành và chuyên ngành đào tạo giai đoạn 2026-2030 phù hợp định hướng phát triển của ĐHQGHN; Đẩy mạnh quốc tế hóa đào tạo đại học và nâng cao chất lượng đào tạo sau đại học của ĐHQGHN; Xây dựng và triển khai đề án đào tạo nguồn nhân lực phục vụ công nghệ bán dẫn tại ĐHQGHN; (5) Hoàn thành kế hoạch đầu tư công trung hạn giai đoạn 2026-2030; Đẩy nhanh tiến độ các công trình xây dựng trọng điểm, hướng tới đáp ứng quy mô đào tạo 25.000 sinh viên chính quy tại Khu đô thị ĐHQGHN (Hòa Lạc); (6) Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát trong các mảng hoạt động của đơn vị để kịp thời phát hiện, chấn chỉnh; xác định rõ cơ chế quản lý, cơ chế chịu trách nhiệm và trách nhiệm cá nhân người đứng đầu cấp ủy và người đứng đầu đơn vị, từ đó bảo đảm hiệu quả, hiệu lực, kỷ cương, kỷ luật góp phần quan trọng trong việc nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động.

Tại hội nghị, các đại biểu đã trao đổi, thảo luận về các giải pháp triển khai có hiệu quả kế hoạch nhiệm vụ năm 2025.

GS. Nguyễn Quý Thanh - Hiệu trưởng Trường ĐH Giáo dục nhấn mạnh, tự chủ đại học không chỉ là một xu hướng tất yếu mà còn là động lực quan trọng để nâng cao chất lượng giáo dục và khẳng định vị thế của các trường đại học Việt Nam trên trường quốc tế. Tự chủ không chỉ bao gồm tài chính mà còn học thuật và tổ chức, đòi hỏi các trường rà soát chiến lược, minh bạch trách nhiệm giải trình, và tăng cường năng lực quản trị. Để thực hiện tự chủ hiệu quả, GS. Nguyễn Quý Thanh cho rằng các trường cần rà soát lại các chiến lược quản trị, tăng cường năng

lực lãnh đạo và xây dựng cơ chế giám sát minh bạch.

GS.TSKH Nguyễn Đình Đức - Trường ĐH Công nghệ cho rằng, quy mô đào tạo của ĐHQGHN tăng từ 40.000 lên hơn 70.000 người học phản ánh sự phát triển mạnh mẽ trong mọi mặt công tác. Ông nhấn mạnh vai trò của khoa học cơ bản là nền tảng cho phát triển bền vững cũng như thúc đẩy tự chủ tài chính, nâng cao chất lượng đào tạo, đồng thời đề xuất phân bổ các nguồn lực nghiên cứu một cách hợp lý nhằm đáp ứng các yêu cầu chiến lược của giáo dục đại học trong tương lai.

Hiệu trưởng Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn Hoàng Anh Tuấn nhấn mạnh những thách thức về cân đối thu chi, đặc biệt tại các đơn vị đào tạo lĩnh vực khoa học cơ bản, khi nguồn thu từ đào tạo chỉ đáp ứng 20% chi phí. Ông đề xuất điều chỉnh cơ cấu đào tạo, tập trung vào các ngành nghề "hot" để đáp ứng nhu cầu thực tế, đồng thời duy trì chất lượng và tránh tình trạng sinh viên bỏ học, chuyển trường, chuyển ngành. Ông cũng cho rằng cần chia sẻ tài nguyên giáo dục một cách minh bạch, nhằm tối ưu hóa hiệu quả và đảm bảo phát triển bền vững.

Hiệu trưởng Trường ĐH Công nghệ GS.TS Chữ Đức Trình cho rằng, một trong những giải pháp thực hiện thành công Chiến lược phát triển ĐHQGHN trong giai đoạn tới là cải thiện tỷ lệ giảng viên/sinh viên tăng nguồn thu từ xã hội, Chính phủ, cùng sự đầu tư vào hệ thống giáo dục và nghiên cứu xuất sắc. Trước thách thức từ kỷ nguyên số, GS. Chữ Đức Trình mong muốn tăng cường hợp tác giữa các bên, phát triển tư duy mới và tối ưu hóa nguồn lực để xây dựng các viện nghiên cứu chất lượng cao và nâng cao năng lực giáo dục đại học.

GS.TS Mai Trọng Nhuận - Chủ tịch Hội đồng Đảm bảo chất lượng ĐHQGHN

cho rằng, cần cải tiến đồng bộ chất lượng giáo dục, tập trung tự chủ tài chính và giải trình với xã hội về tương quan giữa đầu tư và chất lượng đào tạo. Ông cũng nhấn mạnh vai trò của tái cấu trúc và hiệu quả kiểm định chất lượng chương trình đào tạo theo chuẩn quốc tế đáp ứng kỳ vọng xã hội.

Viện trưởng Viện Đảm bảo chất lượng giáo dục PGS.TS Nghiêm Xuân Huy nhấn mạnh thành tích của ĐHQGHN vươn lên vị trí 325 trong bảng xếp hạng QS thế giới về phát triển bền vững. Kết quả này khẳng định uy tín, chất lượng và triết lý phát triển bền vững của ĐHQGHN nói riêng và giáo dục Việt Nam nói chung. Viện trưởng Nghiêm Xuân Huy cho rằng cần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cũng như các nghiên cứu khoa học đỉnh cao làm cơ sở cho sự phát triển bền vững trong kỷ

nguyên mới.

Trong khuôn khổ hội nghị, Ban Giám đốc ĐHQGHN đã trao các danh hiệu thi đua, khen thưởng năm 2024 cho các tập thể, cá nhân.

Tại hội nghị, lãnh đạo ĐHQGHN đã trao bằng khen cho 20 tập thể phòng thí nghiệm, nhóm nghiên cứu mạnh cấp ĐHQGHN và 137 nhà khoa học có thành tích xuất sắc trong năm 2024.

Cũng tại hội nghị, lãnh đạo ĐHQGHN đã trao danh hiệu Nhà giáo của năm cho 08 giảng viên và danh hiệu Nhà giáo triển vọng của năm cho 01 giảng viên; giải thưởng Nhà giáo đổi mới sáng tạo năm 2024 được trao cho 06 giảng viên/nhóm giảng viên.

THE WUR BY SUBJECTS 2025:

ĐHQGHN ĐƯỢC XẾP HẠNG TRONG NHÓM 500 VỀ LĨNH VỰC KHOA HỌC GIÁO DỤC VÀ GIA TĂNG VỊ TRÍ Ở LĨNH VỰC Y TẾ VÀ SỨC KHỎE

NGÀY 22/01/2025, TỔ CHỨC XẾP HẠNG TIMES HIGHER EDUCATION ĐÃ CÔNG BỐ KẾT QUẢ XẾP HẠNG THEO LĨNH VỰC - WORLD UNIVERSITY RANKING BY SUBJECTS 2025 (THE WUR BY SUBJECTS 2025). ĐÂY LÀ BẢNG XẾP HẠNG CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC THEO 11 NHÓM LĨNH VỰC ĐÀO TẠO. Ở KỲ XẾP HẠNG 2025, ĐHQGHN TIẾP TỤC DUY TRÌ 8 NHÓM LĨNH VỰC ĐƯỢC XẾP HẠNG.

Trong bảng xếp hạng THE WUR by Subjects 2025, ĐHQGHN tiếp tục là cơ sở giáo dục đại học duy nhất ở Việt Nam được xếp hạng ở nhóm lĩnh vực Khoa học giáo dục - Education Studies (trước đây là Giáo dục - Education) với vị trí 401-500, khẳng định vị thế của ĐHQGHN trong nghiên cứu và đào tạo ở nhóm lĩnh vực giáo dục. ĐHQGHN cũng gia tăng vị trí xếp hạng ở nhóm lĩnh vực Y tế và Sức khỏe (Medical and Health) lên vị trí 501-600 (trước đây là Sức khỏe lâm sàng - Clinical and Health được xếp hạng ở vị trí trong top 601-800). 8 nhóm lĩnh vực của ĐHQGHN trong kỳ xếp hạng 2025 bao gồm:

- Khoa học giáo dục (Education Studies): xếp hạng 401 - 500

- Y tế và Sức khỏe (Medical and Health): xếp hạng 501 - 600
- Khoa học xã hội (Social Sciences): xếp hạng 601 - 800
- Kinh doanh và kinh tế (Business and Economics): xếp hạng 601 - 800
- Khoa học sự sống (Life Sciences): xếp hạng 801 - 1000
- Kỹ thuật (Engineering): xếp hạng 801 - 1000
- Khoa học máy tính (Computer Sciences): xếp hạng 1001+
- Khoa học tự nhiên (Physical Sciences): xếp hạng 1001+

“TẾT SUM VẦY - XUÂN ƠN ĐẢNG”: **CÔNG ĐOÀN ĐHQGHN TRAO QUÀ TẾT** **CHO HƠN 300 CÔNG ĐOÀN VIÊN, NGƯỜI LAO ĐỘNG**

NHẪM CHĂM LO TỐT HƠN ĐỜI SỐNG VẬT CHẤT, TINH THẦN CHO ĐOÀN VIÊN, NGƯỜI LAO ĐỘNG DỊP TẾT NGUYÊN ĐÁN ẤT TỶ 2025, CÔNG ĐOÀN ĐHQGHN TRIỂN KHAI TỔ CHỨC NHIỀU HOẠT ĐỘNG CHĂM LO CHO ĐOÀN VIÊN, NGƯỜI LAO ĐỘNG, ĐẶC BIỆT CHƯƠNG TRÌNH “TẾT SUM VẦY - XUÂN ƠN ĐẢNG”.

Ngày 08/01/2025, tại Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, Công đoàn Đại học Quốc gia Hà Nội triển khai chương trình “Tết sum vầy – Xuân ơn Đảng” trao quà Tết cho 310 công đoàn viên.

Chúc mừng năm mới 2025 tới cán bộ, viên chức, người lao động tại Công đoàn ĐHQGHN, Phó Chủ tịch Công đoàn Giáo dục Việt Nam Đặng Hoàng Anh ghi nhận, biểu dương và đánh giá cao những kết quả đã đạt được của Công đoàn ĐHQGHN và các công đoàn cơ sở trực thuộc.

Tại buổi trao quà, Chủ tịch Công đoàn ĐHQGHN Nguyễn Thị Thảo chúc mừng năm mới hạnh phúc, bình an, may mắn, an khang, thịnh vượng tới toàn thể cán bộ công đoàn, đoàn viên, người lao động đang công tác tại ĐHQGHN.

Chủ tịch Nguyễn Thị Thảo nhấn mạnh, năm 2025 đã đến, Tết nguyên đán Ất Tỵ đã cận kề, nhiệm vụ ưu tiên trước hết là các cấp công đoàn ĐHQGHN kịp thời nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của đoàn viên, người lao động, tình hình quan hệ lao động, việc thực hiện các chế độ, chính sách có liên quan đến cán bộ, công chức, người lao động; giám sát việc thực thi về chế độ tiền lương, thưởng tết theo Nghị định 73/2024/NĐ-CP ngày 30/6/2024 của Chính phủ; tập trung nguồn lực của chuyên môn, công đoàn cơ sở để chăm lo tết cho cán bộ, công

chức, người lao động trong từng đơn vị với phương châm “Tất cả đoàn viên, người lao động đều có Tết.

Các suất quà tuy có giá trị không lớn về vật chất nhưng mang ý nghĩa động viên khích lệ rất lớn đối với các công đoàn viên, viên chức và người lao động cùng vượt khó khăn trong cuộc sống riêng để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, khiến mỗi người cảm thấy được sẻ chia và thêm ấm áp dịp Tết đến Xuân về - Chủ tịch Công đoàn ĐHQGHN Nguyễn Thị Thảo nhấn mạnh.

Dịp này, Công đoàn ĐHQGHN đã trao 310 suất quà với tổng giá trị là 438 triệu đồng cho 310 đoàn viên, người lao động có hoàn cảnh khó khăn, thường xuyên ốm đau, bệnh tật, bị ảnh hưởng bởi thiên tai, bão lũ, thu nhập thấp, gia đình chính sách, ... Trong đó 32 công đoàn viên có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, mắc bệnh hiểm nghèo đã được nhận quà trị giá 5 triệu đồng/ suất; 278 công đoàn viên có hoàn cảnh khó khăn, gia đình chính sách, đã được nhận suất quà trị giá 1 triệu đồng/suất.

Bày tỏ cảm xúc khi đại diện cho hơn 300 đoàn viên, nhà giáo, người lao động nhận quà Tết, công đoàn viên Nguyễn Đình Khải đến từ Công đoàn Trường Đại học Khoa học Tự nhiên gửi lời cảm ơn tới Công đoàn các cấp, đặc biệt là Công đoàn ĐHQGHN đã luôn quan tâm, chăm lo đời sống cho viên chức, người lao động, giúp viên chức, người lao động có thêm động lực công tác và cống hiến cho sự nghiệp giáo dục.

VINH DANH PHÒNG THÍ NGHIỆM, NHÓM NGHIÊN CỨU MẠNH CẤP ĐHQGHN

NGÀY 13/01/2025, TRONG KHUÔN KHỔ HỘI NGHỊ TỔNG KẾT CÔNG TÁC NĂM 2024 VÀ TRIỂN KHAI KẾ HOẠCH NHIỆM VỤ NĂM 2025, LÃNH ĐẠO ĐHQGHN ĐÃ TẶNG BẰNG KHEN CHO 20 TẬP THỂ PHÒNG THÍ NGHIỆM, NHÓM NGHIÊN CỨU MẠNH CẤP ĐHQGHN VÀ 12 NHÀ KHOA HỌC CÓ SỐ LƯỢNG CÔNG BỐ NHIỀU NHẤT ĐHQGHN NĂM 2024 VÀ CỘ BẰNG PHÁT MINH/SÁNG CHẾ TIỂU BIỂU TRONG TỔNG SỐ 137 NHÀ KHOA HỌC CÓ THÀNH TÍCH XUẤT SẮC TRONG NĂM 2024.

Năm 2024, tiềm lực KH&CN của ĐHQGHN tiếp tục được chú trọng và đầu tư có trọng tâm, trọng điểm thông qua các chính sách thiết thực, hiệu quả. ĐHQGHN tiếp tục thực hiện nhiều chính sách "vun cao" đầu tư cho các nhà khoa học, nhóm nghiên cứu, tăng cường năng lực cho các phòng thí nghiệm trọng điểm và các nhóm nghiên cứu mạnh, cải cách thủ tục hành chính trong quản lý KH&CN... Bên cạnh đó, ĐHQGHN còn ban hành nhiều chính sách nhằm tháo gỡ các khó khăn về sở hữu trí tuệ, chuyển giao và thương mại hoá sản phẩm, thành lập và phát triển doanh nghiệp KH&CN trong ĐHQGHN... Các chính sách này đã được triển khai đồng bộ góp phần giải phóng sức sáng tạo của các nhà khoa học để tạo ra nhiều sản phẩm KH&CN có giá

trị cao, nhiều sản phẩm đã và đang được ứng dụng trong thực tiễn góp phần khẳng định uy tín và vị thế của ĐHQGHN trong nền KH&CN của Việt Nam.

Hiện nay, ĐHQGHN có 01 phòng thí nghiệm trọng điểm cấp nhà nước, 10 phòng thí nghiệm trọng điểm cấp ĐHQGHN và 43 nhóm nghiên cứu mạnh cấp ĐHQGHN. Trong đó, có 28 nhóm nghiên cứu mạnh định hướng nghiên cứu cơ bản; 12 nhóm nghiên cứu mạnh định hướng nghiên cứu ứng dụng; 02 nhóm nghiên cứu mạnh định hướng sản xuất thử nghiệm, thương mại hóa, khởi nghiệp; 01 nhóm nghiên cứu mạnh định hướng ứng dụng.

Năm 2024, ĐHQGHN công bố khoảng 2.000 bài báo quốc tế trên tạp chí ISI/Scopus, tăng 20%

so với năm 2023. Trong đó có sự đóng góp không nhỏ của các nhóm nghiên cứu mạnh, phòng thí nghiệm trọng điểm cùng các nhà khoa học – những hạt nhân quan trọng của một tổ chức khoa học công nghệ. ĐHQGHN có 05 nhà khoa học nằm trong danh sách của Elsevier với 02 nhà khoa học thuộc nhóm 10.000 thế giới và 03 nhà khoa học thuộc nhóm 100.000 thế giới.

Các nhà khoa học của ĐHQGHN được xếp vào nhóm 10.000 nhà khoa học có tầm ảnh hưởng nhất thế giới là GS.TSKH Nguyễn Đình Đức (Trường ĐH Công nghệ, lĩnh vực Engineering - xếp hạng 7.704 thế giới và xếp thứ 74 theo lĩnh vực) và PGS.TS Lê Hoàng Sơn (Viện Công nghệ Thông tin, lĩnh vực Information and Communication Technologies - xếp hạng 6.436 thế giới và xếp thứ 303 theo lĩnh vực). Đây là các nhà khoa học có trích dẫn ảnh hưởng nhất thế giới trong 6 năm liên tiếp từ năm 2019 đến

nay. 03 nhà khoa học thuộc Trường Quốc tế, ĐHQGHN được xếp vào nhóm 100.000 nhà khoa học có trích dẫn ảnh hưởng nhất thế giới năm 2024 là: GS.TS Nguyễn Đức Khương (lĩnh vực Economics and Business - xếp hạng 32.439 thế giới), TS. Chu Đình Tới (lĩnh vực Clinical Medicine - xếp hạng 28.314 thế giới), TS. Nguyễn Việt Cường (lĩnh vực Economics and Business - xếp hạng 42.130 thế giới).

Để ghi nhận các thành tích này, ngày 10/01/2025, Giám đốc ĐHQGHN đã ký Quyết định số 180/QĐ-ĐHQGHN tặng Bằng khen cho 20 tập thể và Quyết định số 175/QĐ-ĐHQGHN tặng Bằng khen cho 137 cá nhân đã có thành tích xuất sắc trong công tác nghiên cứu khoa học và đổi mới sáng tạo năm 2024.

LOÀI BỌ BIỂN KHỔNG LỒ MỚI DARTH VADER VÀ NHIỀU ĐIỀU CÒN CHƯA BIẾT VỀ ĐA DẠNG SINH VẬT BIỂN Ở VIỆT NAM

👍 ANH THÁI

MỠI ĐÂY, TS. NGUYỄN THANH SƠN, KHOA SINH HỌC, TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC TỰ NHIÊN, ĐHQGHN CÙNG HAI NHÀ KHOA HỌC SINGAPORE VÀ INDONESIA ĐÃ NGHIÊN CỨU VÀ PHÁT HIỆN LOÀI BỌ BIỂN MỚI Ở BIỂN ĐÔNG VỚI KÍCH THƯỚC CƠ THỂ CHIỀU DÀI LÊN ĐẾN 32,5 CM VÀ ĐƯỢC ĐẶT TÊN THEO NHÂN VẬT BỘ PHIM STAR WARS - CHIẾN TRANH GIỮA CÁC VÌ SAO. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VỪA ĐƯỢC CÔNG BỐ TRÊN TẠP CHÍ KHOA HỌC TRUY CẬP MỞ ZOOKEYS.

Kết quả nghiên cứu về loài bọ biển này được nhóm tác giả công bố trên tạp chí khoa học Zookeys ngày 14/01/2025 vừa qua. Đây là kết quả của sự hợp tác nghiên cứu giữa các nhà khoa học thuộc Đại học Quốc gia Singapore (NUS), Cục Nghiên cứu Đổi mới sáng tạo Quốc gia Indonesia (BRIN) và Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội, Việt Nam (VNU).

Loài bọ biển mới, được đặt tên theo nhân vật Chúa tể Bóng tối Darth Vader trong loạt phim nổi tiếng Star Wars, vì hình dạng đầu và mắt của chúng gợi sự liên tưởng tới chiếc mũ đen đặc trưng của nhân vật này.

Bọ biển khổng lồ là động vật giáp xác thuộc chi (giống) Bathynomus A. Milne-Edwards, 1879, lớp Chân đều (Isopoda), họ Cirolanidae. Chúng sống ở đáy biển, thường ở độ sâu hơn 500m. Hiện nay, chúng được đánh bắt làm thực phẩm, là hải sản giá cao, ngày càng phổ biến ở Việt Nam.

Theo TS. Nguyễn Thanh Sơn: "Phát hiện này bắt đầu khi đồng nghiệp của tôi, PGS.TS Trần Anh Đức tình cờ bắt gặp bọ biển được bày bán ở một làng chài tại Quy Nhơn vào năm 2022 và quyết định mua 4 cá thể để làm mẫu vật phục vụ nghiên cứu và giảng dạy". 2 mẫu vật đã được chuyển sang Bảo tàng Lịch sử Tự nhiên Lee Kong Chian (Singapore)

để phối hợp với các chuyên gia GS. Peter Ng và TS. Conni M. Sidabalok thực hiện nghiên cứu và tiến hành đồng thời tại Việt Nam bởi TS. Nguyễn Thanh Sơn, ĐHQGHN.

Đến đầu năm 2023, nhóm nghiên cứu đã xác định đây là một loài mới và bắt đầu tiến hành mô tả, soạn thảo bài báo khoa học để công bố. Trong các nghiên cứu về phân loại học, sự hợp tác giữa các nhà khoa học là vô cùng quan trọng. Điều này không chỉ giúp phát huy hướng chuyên môn của từng tác giả, mà còn tận dụng được nguồn mẫu vật và dữ liệu so sánh của các bảo tàng sinh học, cơ quan khoa học khác nhau, từ đó đảm bảo đạt được kết quả nghiên cứu chính xác và hiệu quả nhất.

Trong quá trình khảo sát bọ biển được bày bán tại các cửa hàng hải sản ở một số địa phương, các tác giả nhận thấy có 2 loài khác nhau. Hầu hết các cá thể bọ biển đang được bán là loài *Bathynomus jamesi*, đã được Kou, Chen & Li công bố vào năm 2017, còn các cá thể *Bathynomus vaderi* gặp rất ít.

Trong bối cảnh con người tăng cường khai thác môi trường biển sâu để đánh bắt, khai thác dầu khí và khoáng sản, việc hiểu rõ hơn về

đa dạng sinh học biển sâu trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết.

Chính vì thế, việc phát hiện ra một loài đặc biệt như bọ biển tại Việt Nam, cho thấy các nhà khoa học còn nhiều việc phải làm trong thời gian tới, để khám phá sự sống trong vùng biển Đông Nam Á.

TS. Nguyễn Thanh Sơn cho biết thêm: Việc phát hiện một loài kỳ lạ như *Bathynomus vaderi* ở Việt Nam có ý nghĩa quan trọng đối với lĩnh vực nghiên cứu không xương sống ở nước ta. Bọ biển hoàn toàn không phải là động vật lạ, chúng đã và đang được bày bán, là hải sản đã trở nên phổ biến trong những năm qua ở nước ta. Tuy nhiên, trong số những bọ biển thuộc loài đã biết, đã tồn tại song song một loài mà

đến giờ mới được công bố là loài mới. Tương tự như trường hợp phát hiện loài bọ biển này, trong lĩnh vực nghiên cứu về đa dạng sinh học, nếu chúng ta thực hiện những khảo sát toàn diện để thu thập các mẫu vật, có chuyên gia có chuyên môn sâu về các nhóm sinh vật khác nhau thì sẽ có khả năng tìm được nhiều loài động, thực vật mới nữa, thiên nhiên của chúng ta rất đa dạng. Hơn nữa, để hiệu quả hơn thì công tác bảo tàng, lưu trữ mẫu vật nên được nâng cao, cơ chế hợp tác với các chuyên gia trong nước và quốc tế nên được phát huy.

Hiện nay, mẫu vật chuẩn của loài *Bathynomus vaderi* hiện được lưu trữ tại hai bảo tàng: Bảo tàng Sinh học, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQGHN và Bảo tàng Lịch sử Tự nhiên Lee Kong Chian, Đại học Quốc gia Singapore.

Trong thời gian tới, là nhà khoa học cũng là giảng viên, TS. Nguyễn Thanh Sơn sẽ tiếp tục nghiên cứu và giảng dạy tại Khoa Sinh học, Trường ĐH Khoa học Tự nhiên và đẩy mạnh hướng nghiên cứu về các nhóm động vật giáp xác. Đồng thời, sẽ phối hợp với các đồng nghiệp trong những nghiên cứu về các nhóm động vật không xương sống khác.

Theo đuổi ngành TÂM LÝ HỌC để “GIẢI MÃ” CẢM XÚC CON NGƯỜI

Là một trong 8 nhà giáo được trao tặng Giải thưởng Nhà giáo ĐHQGHN của năm 2024, GS.TS Đặng Hoàng Minh – Trường ĐH Giáo dục, ĐHQGHN cũng là một trong 251 nhà giáo tiêu biểu nhận Bằng khen của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo năm 2024.

Chị đã đại diện cho gần 1,6 triệu nhà giáo cả nước phát biểu tại buổi lễ Tổng Bí thư Tô Lâm gặp mặt đại diện nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục nhân dịp ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11/2024 vừa qua.

LÝ DO CHỌN NGÀNH TÂM LÝ HỌC

GS.TS Đặng Hoàng Minh chia sẻ: “Từ khi còn nhỏ, tôi luôn muốn tìm hiểu lý do vì sao mỗi người lại có cách hành xử và suy nghĩ khác nhau. Tại sao cùng một sự kiện tiêu cực xảy ra trong đời, có người lại rơi vào trầm cảm, trong khi người khác vẫn phát triển một cách lành mạnh?”

Sự tò mò đó đã thúc đẩy tôi chọn học ngành Tâm lý học, đặc biệt là Tâm lý lâm sàng, để khám phá cách hoạt động của tâm trí con người. Tôi đặc biệt quan tâm đến việc nghiên cứu trẻ em và thanh thiếu niên, giai đoạn tâm lý đang trong quá trình hình thành, vì đây là thời điểm giúp tôi quan sát rõ ràng các vấn đề tâm lý”.

GS.TS Đặng Hoàng Minh theo học ngành Tâm lý học tại Trường ĐH Khoa học Xã hội và Nhân văn, ĐHQGHN và được cấp bằng đại học năm 2001.

Chị tiếp tục theo học bậc thạc sĩ ngành Tâm lý học, chuyên ngành Tâm lý học cá nhân hóa và những biến đổi xã hội tại Trường Đại học Toulouse II-Le Mirail, Cộng hòa Pháp.

5 năm sau đó, chị được cấp bằng tiến sĩ ngành Tâm lý học, chuyên ngành Tâm lý học cá nhân hóa và những biến đổi xã hội tại Trường Đại học Toulouse II-Le Mirail, Cộng hòa Pháp.

Năm 2012, TS. Đặng Hoàng Minh được công nhận chức danh phó giáo sư ngành Tâm lý học. Năm 2023, chị là giáo sư duy nhất của ngành Tâm lý học đạt tiêu chuẩn chức danh.

Tính đến thời điểm xét công nhận đạt tiêu chuẩn chức danh giáo sư, chị đã công bố 90 bài báo khoa học, trong đó có 23 bài báo khoa học trên tạp chí

quốc tế có uy tín, 18 sách được xuất bản, trong đó 16 cuốn thuộc nhà xuất bản có uy tín.

Hiện nay, GS.TS Đặng Hoàng Minh là Chủ nhiệm Khoa Các khoa học Giáo dục kiêm Viện trưởng Viện Nghiên cứu lâm sàng về xã hội, tâm lý và giáo dục, Trường ĐH Giáo dục, ĐHQGHN.

Ngoài công việc nghiên cứu và giảng dạy, GS. Đặng Hoàng Minh còn tích cực tham gia các hoạt động cộng đồng và đóng góp vào các chính sách quốc gia về sức khỏe tâm thần. Chị là Giám đốc Quỹ Tài năng trẻ Tâm lý học – Giáo dục học Việt Nam, tổ chức chuyên phát hiện và khuyến khích tài năng trẻ trong lĩnh vực này.

Đồng thời, chị cũng là sáng lập viên của “Mạng lưới hiểu biết sức khỏe tâm thần Việt Nam”, với mục tiêu xóa bỏ định kiến và nâng cao nhận thức cộng đồng về vấn đề sức khỏe tâm thần.

NGÀNH TÂM LÝ HỌC VẪN CẦN RẤT NHIỀU SỰ QUAN TÂM

GS. Đặng Hoàng Minh nhớ lại thời điểm 20 năm trước, khi ngành Tâm lý học chưa được quan tâm nhiều, sự hỗ trợ từ các cơ quan, đoàn thể và nhà hoạch định chính sách còn hạn chế. Quá trình thu thập dữ liệu và nghiên cứu gặp nhiều khó khăn do sự hiểu biết cộng đồng chưa cao.

Tuy nhiên, trong 10 năm gần đây, sự quan tâm của công chúng đã gia tăng, cùng với đó là sự hỗ trợ từ các bên liên quan cũng được mở rộng. Dù vậy, chị cũng thừa nhận rằng ngành Tâm lý học và các lĩnh vực liên quan đến sức khỏe tâm thần vẫn chưa được quan tâm đầy đủ.

Nghiên cứu của GS. Đặng Hoàng Minh được phân thành ba hướng chính. Thứ nhất là nghiên cứu về các vấn đề tâm bệnh ở trẻ em và vị thành niên. Chị đã thực hiện nhiều nghiên cứu đánh giá tỷ lệ các rối loạn tâm thần như trầm cảm, lo âu và ảnh hưởng của những trải nghiệm tuổi thơ tiêu cực. Những nghiên cứu này đã tạo ra các công cụ đánh giá tâm bệnh hữu ích và có giá trị trong việc hỗ trợ chẩn đoán và can thiệp sớm.

Thứ hai, chị tập trung vào việc nghiên cứu năng lực sức khỏe tâm thần của các nhóm dân số khác nhau. GS. Minh đã tiến hành các nghiên cứu để phân tích kiến thức và thái độ của cộng đồng về sức khỏe tâm thần, cùng với việc phát triển các chương trình nâng cao nhận thức và năng lực ứng phó với các vấn đề

như rối loạn trầm cảm, lo âu. Các nghiên cứu này không chỉ cung cấp cái nhìn sâu sắc về thực trạng sức khỏe tâm thần mà còn góp phần xây dựng các chương trình giáo dục cộng đồng.

Hướng nghiên cứu thứ ba mà chị theo đuổi là xây dựng và triển khai các chương trình trị liệu tâm lý và can thiệp sức khỏe tâm thần, đặc biệt là các chương trình dựa vào trường học.

Đây là lĩnh vực mà chị đã thể hiện rõ vai trò tiên phong và sáng tạo, với các sáng kiến như “Hiểu biết về sức khỏe tâm thần của trẻ em ở các bà mẹ Campuchia và Việt Nam” vào năm 2021 và “Chương trình hỗ trợ sức khỏe tâm thần dựa vào trường học” năm 2023.

Những sáng kiến này đã nhận được sự quan tâm từ Bộ Giáo dục và Đào tạo, khẳng định vai trò quan trọng của các sáng kiến này trong việc cải thiện nhận thức và ứng phó với các vấn đề sức khỏe tâm thần trong cộng đồng học đường.

Qua những chương trình GS. Đặng Hoàng Minh đã thực hiện ở thành phố Vinh (tỉnh Nghệ An) và tỉnh Khánh Hòa, chị nhận thấy học sinh rất sẵn lòng tham gia vào những chương trình hỗ trợ tâm lý học đường. Trong chương trình, các bạn được tổ chức thành các câu lạc bộ tâm lý từ 20 - 30 em, với sự hỗ trợ của chuyên gia tâm lý.

“Mỗi tháng, sẽ có hai buổi sinh hoạt để các em trao đổi về những kiến thức liên quan đến tâm lý, chẳng hạn như trầm cảm là gì, sức khỏe tâm thần là gì, những khó khăn trong mối quan hệ bạn bè, và các chiến lược quản lý cảm xúc.

Các em rất năng động và sáng tạo, nhưng cần được nhà trường hỗ trợ về điều kiện và thời gian để phát huy tối đa khả năng của mình” – GS. Minh tâm sự.

Chị cho biết, để tăng cường hoạt động nghiên cứu khoa học về Tâm lý học, chị và các chuyên gia trong ngành nỗ lực để cách thức truyền tải thông tin về ngành này cũng được mở rộng hơn trước.

“Mọi người đã nhận thức được rằng Tâm lý học là một ngành khoa học rất gần gũi và lấy cảm hứng từ thực tiễn cuộc sống. Vì vậy, chúng tôi tổ chức nhiều hội thảo và diễn đàn, không chỉ dành riêng cho những người trong ngành mà còn thu hút sự quan tâm của đông đảo công chúng. Đây là cách giúp Tâm lý học hòa nhập vào đời sống xã hội và thu hút thêm nguồn lực đầu tư cho sự phát triển của ngành”.

Cũng theo GS. Đặng Hoàng Minh, Trường ĐH Giáo dục, ĐHQGHN đã có 16 năm đào tạo bậc thạc sĩ lĩnh vực Tâm lý học lâm sàng trẻ em và vị thành niên, 7 năm đào tạo bậc tiến sĩ và năm nay là lần đầu tiên Nhà trường đào tạo cử nhân ngành Tâm lý học, chuyên ngành Tâm lý học lâm sàng trẻ em và vị thành niên.

GS. Minh bày tỏ: “Tôi tin rằng thế hệ sinh viên mới sẽ rất tích cực và đầy hứa hẹn, vì chất lượng đầu vào

của các bạn rất tốt. Khác với thời chúng tôi, khi một số người chọn học Tâm lý học chỉ vì không có lựa chọn khác, thì hiện nay, các bạn sinh viên thực sự đam mê ngành Tâm lý học và tự nguyện đăng ký theo học. Ngành Tâm lý học cũng có sự cạnh tranh rất cao khi có nhiều trường đại học cùng đào tạo ngành này.

Các bạn trẻ hiện nay có nhiều năng lực, tinh thần sáng tạo và ngoại ngữ tốt, cùng sự kết nối quốc tế. Điều này sẽ góp phần giúp ngành Tâm lý học phát triển nhanh chóng và tiến gần hơn với các xu hướng quốc tế".

Bên cạnh đó, với tư cách một nhà giáo, trong hành trình nhiều thách thức nhưng đầy ý nghĩa, GS.TS Đặng Hoàng Minh kỳ vọng Đảng, Nhà nước sẽ tiếp tục tạo điều kiện, tin tưởng vào đội ngũ nhà giáo, ban hành nhiều chính sách phù hợp trong sử dụng, tuyển dụng, thu hút, đãi ngộ đội ngũ nhà giáo, đặc biệt là các nhà giáo, nhà khoa học trẻ, xuất sắc trong tương lai cũng như các thầy cô giáo ở vùng cao, vùng xa còn nhiều khó khăn, vất vả. Những chính sách về phát triển nhân lực sẽ là động lực quan trọng giúp các nhà giáo tiếp tục đổi mới và cống hiến.

Trong phát biểu tại buổi lễ Tổng Bí thư Tô Lâm gặp mặt đại diện nhà giáo, cán bộ quản lý giáo dục nhân ngày Nhà giáo Việt Nam 20/11 vừa qua, GS. Đặng Hoàng Minh cũng

bày tỏ: "Chúng tôi cũng kỳ vọng, Đảng, Nhà nước và Bộ Giáo dục sẽ quan tâm đầu tư có trọng tâm, trọng điểm. Ưu tiên đầu tư phát triển các ngành khoa học cơ bản, khoa học mũi nhọn, ưu tiên đầu tư vun cao, đầu tư cho các cơ sở giáo dục trọng điểm.

Chúng tôi cũng mong muốn mọi cơ sở giáo dục đều tạo môi trường, điều kiện và động lực để đội ngũ nhà giáo, nhà khoa học được phát huy vai trò, được tin tưởng giao nhiệm vụ, được tôn trọng và phát huy tự do tư tưởng, học thuật; được tạo điều kiện phát triển sức sáng tạo trong nghiên cứu khoa học, trong giảng dạy; được tinh giản thủ tục hành chính trong khoa học và được cống hiến hết mình, đóng góp cho sự phát triển của đất nước

Như Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: "Nhiệm vụ của giáo dục là rất quan trọng và vẻ vang, vì nếu không có thầy giáo thì không có giáo dục. Không có giáo dục, không có cán bộ thì cũng không nói gì đến kinh tế - văn hóa". Do vậy, những những chính sách về phát triển nhân lực nhà giáo này sẽ là động lực quan trọng giúp chúng tôi tiếp tục đổi mới và cống hiến".

TRONG GIÁO DỤC, KIẾN THỨC & PHẨM CHẤT ĐỀU QUAN TRỌNG NHƯ NHAU

“KHI NHẬN ĐƯỢC THÔNG BÁO KẾT QUẢ GIẢI THƯỞNG NHÀ GIÁO ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI NĂM 2024, CẢM XÚC ĐẦU TIÊN CÓ LẼ LÀ SỰ TRÂN TRỌNG VÀ BIẾT ƠN” - ĐÓ LÀ CHIA SẺ CHÂN THÀNH CỦA TS. LÂM THỊ HÒA BÌNH, PHÓ TRƯỞNG KHOA NGÔN NGỮ & VĂN HOÁ ANH, TRƯỜNG ĐH NGOẠI NGỮ, ĐHQGHN KHI TRỞ THÀNH MỘT TRONG CÁC NHÀ GIÁO ĐƯỢC VINH DANH. GIẢI THƯỞNG DANH GIÁ NÀY KHÔNG CHỈ LÀ SỰ GHI NHẬN CHO NHỮNG ĐÓNG GÓP CỦA CÔ TRONG SỰ NGHIỆP GIÁO DỤC MÀ CÒN LÀ MINH CHỨNG CHO LÒNG YÊU NGHỀ, SỰ TẬN TÂM VÀ NHỮNG NỖ LỰC KHÔNG NGỪNG NGHỈ CỦA MỘT “NGƯỜI LÁI ĐÒ”.

THÀNH CÔNG ĐẾN TỪ SỰ KIÊN TRÌ VÀ ĐẶT TRỌNG TÂM HUYẾT

Nhận được danh hiệu “Nhà giáo ĐHQGHN của năm 2024”, TS. Lâm Thị Hoà Bình chia sẻ cảm xúc đầu tiên chính là sự trân trọng và biết ơn. Nữ giảng viên chia sẻ, cô vô cùng bất ngờ bởi không nghĩ sẽ là người vinh dự được lựa chọn khi so sánh bản thân với những đồng nghiệp có thành tựu nổi bật khác. Đối với cô, giải thưởng chính là thành quả của quá trình nỗ lực không chỉ của bản thân, mà còn xuất phát bởi sự cộng hưởng với nguồn động lực to lớn từ gia đình, các đồng nghiệp và các bạn sinh viên – những người đã luôn sát cánh và ủng hộ cô.

“Với một giải thưởng vinh dự như thế này, tôi không nghĩ mình sẽ là người được lựa chọn bởi so với những thành tựu nổi bật của nhiều đồng nghiệp trong ĐHQGHN, những gì tôi làm được vẫn còn rất nhỏ bé. Chính vì vậy, tôi rất trân trọng và biết ơn Trường ĐH Ngoại ngữ, ĐHQGHN đã cho tôi cơ hội để có được vinh dự này, cũng biết ơn các thầy cô, đồng nghiệp Khoa Ngôn ngữ & Văn hoá Anh đã nhiệt tình hỗ trợ tôi trong suốt thời gian qua, biết ơn sự quan tâm của gia đình, của bạn bè, của các em sinh viên đã cho tôi thêm động lực, tình yêu và ý thức trách nhiệm trong mỗi công việc mình làm”, cô Lâm Thị Hoà Bình vui vẻ tâm sự.

Khi được hỏi về yếu tố quan trọng nhất dẫn đến thành công, nhà giáo ĐHQGHN chia sẻ: “Quả thực, tôi thấy khó để đưa ra lựa chọn chính xác yếu tố nào dẫn đến một danh hiệu hay thành công nào đó. Đối với nhà giáo, đó phải là sự tổng hòa của nhiều yếu tố mà trước tiên chính là sự nhẫn nại, kiên trì. Đối với bất kỳ sự thành công hay vinh quang nào thật không thể thiếu những yếu tố mật thiết này. Và giống như nhiều giảng viên nữ khác, tôi cũng phải đối mặt với nhiều thách thức từ công việc gia đình, giảng dạy, nghiên cứu và vô số công việc khác. Nhưng đứng trước

những khó khăn đó, tôi luôn bình tĩnh và sẵn sàng linh hoạt đối mặt với chúng. Đối với tôi, kim chỉ nam tối ưu nhất là đưa ra kế hoạch rõ ràng và giải quyết từng việc một cách có tổ chức, bởi có những việc có thể giải quyết nhanh, có những việc cần đầu tư nhiều thời gian, công sức và dành nhiều tình cảm, quan trọng là chúng ta có đủ “tinh” để sẵn sàng “biến hóa” và xoay sở với từng trở ngại một”.

Đó cũng là lý do cô chia sẻ rằng thách thức lớn nhất đôi khi không phải là khối lượng công việc, mà là khả năng thích ứng với thay đổi không ngừng diễn ra trong cả môi trường xã hội và bản thân. Nói cách khác, đó chính là kiên trì học hỏi và khả năng thích ứng với yêu cầu mới trong sự biến đổi và phát triển không ngừng của xã hội hiện tại.

Với TS. Lâm Thị Hoà Bình, để đáp ứng với sự thay đổi của thời đại hiện nay, việc không ngừng học hỏi và phát

triển kỹ năng cá nhân là vô cùng quan trọng. Được sinh ra trong một gia đình nhà giáo, cô Hoà Bình đã sớm thấm nhuần quan điểm “Trong giáo dục, kiến thức và phẩm chất đều quan trọng như nhau”. Vì vậy, cô luôn cố gắng đáp ứng tốt nhất những yêu cầu của giáo dục hiện đại, đặc biệt trong bối cảnh thời đại công nghệ số, việc truyền đạt kiến thức không chỉ dừng lại ở việc học tập lý thuyết một cách truyền thống, thô sơ mà còn phải kết hợp công nghệ, thay đổi cách giảng dạy mới để không chỉ thấy cô giáo mà sinh viên cũng phải bắt kịp, thích nghi với xã hội hiện đại ngày nay.

Và yếu tố cuối cùng không thể thiếu chính là sự may mắn. Với cô Hòa Bình, sự may mắn này không đến từ đâu xa mà đến từ việc luôn đặt tâm huyết và nỗ lực hết mình trong việc mình làm. Sự tận tâm này đã giúp cô gặt hái được những “trái ngọt” trong sự nghiệp giảng dạy và nghiên cứu. Đây cũng chính là lời khuyên chân thành mà nhà giáo muốn gửi gắm đến các giảng viên trẻ, rằng trước tiên, để trở thành một người giáo viên cần có sự say mê với nghề và sự nhiệt huyết với kiến thức. Cô có kể lại cuộc trò chuyện với một giảng viên trẻ, nơi cô nhìn thấy niềm đam mê, tình yêu nghề qua ánh mắt lấp lánh đầy tự hào. Với cô, đó chính là hạt mầm mà mỗi người giáo viên cần phải nuôi dưỡng trong suốt hành trình “trồng người” của mình.

SẴN SÀNG THÍCH ỨNG VỚI NHỮNG ĐỔI MỚI CỦA GIÁO DỤC HIỆN ĐẠI

Khi được hỏi về dự định trong tương lai, nữ giảng viên chia sẻ: “Danh hiệu Nhà giáo ĐHQGHN của năm 2024 sẽ là dấu ấn đáng nhớ trong hành trình giảng dạy của tôi, cũng như là nguồn động lực lớn để tiếp tục duy trì nhiệt huyết của mình. Song song với đó, tôi cũng không ngừng hoàn thành các dự án nghiên cứu còn dang dở và không ngừng học hỏi nhằm thích ứng những thay đổi trong ngành giáo dục, đặc biệt là trong bối cảnh chuyển đổi số. Tôi đã, đang và sẽ luôn trong tâm thế sẵn sàng đối mặt với những thách thức mới, đồng thời không ngừng truyền đạt tri thức cùng tình yêu với môn học cho các thế hệ sinh viên”.

TS. Lâm Thị Hòa Bình là một minh chứng cho tinh thần cống hiến và trách nhiệm của người giáo viên, không chỉ trong việc truyền đạt kiến thức mà còn trong việc định hình tương lai cho thế hệ trẻ. Nữ giảng viên sẽ luôn là nguồn cảm hứng mạnh mẽ cho các thế hệ giảng viên và sinh viên với tình yêu nghề sâu sắc và sự tận tụy trong giáo dục.